

SEANCE DU VENDREDI 13 MARS 1992
VERGADERING VAN VRIJDAG 13 MAART 1992ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 188.

COMMUNICATIONS:

Page 188.

1. Cour d'arbitrage.
2. Cour des comptes.
3. Promotion de la présence équilibrée d'hommes et de femmes dans les organes possédant une compétence d'avis.

COMPOSITION DE COMMISSIONS (Modifications):

Page 189.

PROPOSITIONS (Prise en considération):

Pages 189 et 212.

M. Valkeniers. — Proposition de loi tendant à adapter l'organisation, les responsabilités et les missions de l'Ordre des médecins en ce qui concerne notamment les compétences et le droit de décision.

MM. Valkeniers et Kuipers. — Proposition de loi créant la fédération périphérique de Dilbeek-Hal-Vilvorde.

M. Valkeniers:

- a) Proposition de loi complétant l'arrêté royal du 20 décembre 1963 relatif à l'emploi et au chômage;
- b) Proposition de loi visant à l'admission de certaines périodes pour le calcul de la durée de l'occupation habituelle et principale qui est prouvée et donne droit à une pension de retraite ou de survie;
- c) Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 24 juin 1987 fixant les cas dans lesquels l'octroi des allocations familiales est suspendu lorsque l'enfant effectue son service militaire ou son service civil.

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 188.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 188.

1. Arbitragehof.
2. Rekenhof.
3. Bevordering van de evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in organen met adviserende bevoegdheid.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES (Wijzigingen):

Bladzijde 189.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming):

Bladzijden 189 en 212.

De heer Valkeniers. — Voorstel van wet tot aanpassing van de organisatie, de verantwoordelijkheden en de taken van de Orde der geneesheren, meer bepaald inzake de bevoegdheid en het beslissingsrecht.

De heren Valkeniers en Kuipers. — Voorstel van wet tot oprichting van de randfederatie Dilbeek-Halle-Vilvoorde.

De heer Valkeniers:

- a) Voorstel van wet tot aanvulling van het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende arbeidsvoorziening en werkloosheid;
- b) Voorstel van wet houdende erkenning van bepaalde periodes voor de berekening van de bewezen gewone en hoofdzakelijke tewerkstelling, die recht geeft op een rust- en overlevingspensioen;
- c) Voorstel van wet tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 juni 1987 tot bepaling van de gevallen waarin de toekenning van de kinderbijslag wordt geschorst als het kind zijn legerdienst of burgerdienst vervult.

MM. Cuyvers et Daras. — Proposition de loi tendant à la généralisation progressive de l'utilisation du papier recyclé dans les services publics.

M. Barzin. — Proposition de loi modifiant les articles 360, 367 et 373 du Code judiciaire et abrogeant les articles 360*bis*, 367*bis* et 373*bis* du même code.

M. Vermeiren. — Proposition de loi complétant l'article 10 des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962.

M. Laverge. — Proposition de loi réglant les vols d'aéronefs munis de panneaux publicitaires au-dessus de la côte belge.

M. Erdman et consorts. — Proposition de loi modifiant la loi du 20 février 1991 modifiant et complétant les dispositions du Code civil relatives aux baux à loyer.

M. Lallemand et consorts. — Proposition de loi relative aux faillites et concordats.

M. Van Aperen. — Proposition de loi modifiant la loi électorale communale.

MM. Laverge et Monset. — Proposition de loi modifiant l'article 12 de l'arrêté royal du 9 mai 1984 d'exécution de l'article 13, deuxième alinéa, 1°, de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence, ainsi que l'article 100*bis*, § 1er, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale.

M. Laverge et consorts. — Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 15 mars 1968 portant règlement général sur les conditions techniques auxquelles doivent répondre les véhicules automobiles et leurs remorques.

M. Monset et consorts. — Proposition de loi encourageant la prévention des incendies et des explosions dans les habitations, les appartements et les locaux privés.

MM. Hatry et Van Hooland. — Proposition de loi complétant l'article 71 du Code des impôts sur les revenus.

MM. Gevenois et Taminiaux:

a) Proposition de loi relative à l'exercice de la kinésithérapie;

b) Proposition de loi relative à l'exercice de la logopédie.

M. Taminiaux et consorts. — Proposition de loi augmentant l'efficacité pénale des lois et décrets en matière de protection de l'environnement, de conservation de la nature et d'épuration des eaux usées.

M. Gevenois. — Proposition de loi accordant le titre de ville à la commune de Boussu.

M. Loones. — Proposition de loi modifiant la loi du 12 juin 1930 portant création d'un Fonds monétaire.

M. Schiltz. — Proposition de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus en ce qui concerne les pensions alimentaires.

De heren Cuyvers en Daras. — Voorstel van wet tot de geleidelijke veralgemening van het gebruik van gerecycleerd papier in overheidsdiensten.

De heer Barzin. — Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 360, 367 en 373 van het Gerechtelijk Wetboek en tot opheffing van de artikelen 360*bis*, 367*bis* en 373*bis* van hetzelfde wetboek.

De heer Vermeiren. — Voorstel van wet tot aanvulling van artikel 10 van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962.

De heer Laverge. — Voorstel van wet tot regeling van de vluchten van vliegtuigen met reclamepanelen boven de Belgische kust.

De heer Erdman c.s. — Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 20 februari 1991 houdende wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake huishuur.

De heer Lallemand c.s. — Voorstel van wet betreffende het faillissement en het gerechtelijk akkoord.

De heer Van Aperen. — Voorstel van wet tot wijziging van de gemeentekieswet.

De heren Laverge en Monset. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 12 van het koninklijk besluit van 9 mei 1984 tot uitvoering van artikel 13, tweede lid, 1°, van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum en artikel 100*bis*, § 1, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

De heer Laverge c.s. — Voorstel van wet tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's en hun aanhangwagens moeten voldoen.

De heer Monset c.s. — Voorstel van wet betreffende de aanmoediging van de brand- en ontploffingspreventie in woningen, appartementen en privé-lokalen.

De heren Hatry en Van Hooland. — Voorstel van wet tot aanvulling van artikel 71 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

De heren Gevenois en Taminiaux:

a) Voorstel van wet betreffende de uitoefening van de kinesitherapie;

b) Voorstel van wet betreffende de uitoefening van de logopedie.

De heer Taminiaux c.s. — Voorstel van wet tot verhoging van de strafrechtelijke doelmatigheid van de wetten en decreten inzake milieubescherming, natuurbehoud en zuivering van afvalwater.

De heer Gevenois. — Voorstel van wet waarbij aan de gemeente Boussu de titel van stad wordt verleend.

De heer Loones. — Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 12 juni 1930 tot oprichting van een Muntfonds.

De heer Schiltz. — Voorstel van wet houdende wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen in verband met het onderhoudsgeld.

M. Lenfant:

- a) Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 6 février 1970 réglant l'organisation et le fonctionnement des conseils de l'Ordre des médecins;
- b) Proposition de loi modifiant l'arrêté royal n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des médecins;
- c) Proposition de loi modifiant, en matière de droit du travail et de sécurité sociale, les modalités de déclaration de l'incapacité de travail;
- d) Proposition de loi organisant la vaccination obligatoire contre la rubéole;
- e) Proposition de loi relative à la publicité des documents administratifs;
- f) Proposition de loi créant un service national;
- g) Proposition de loi portant des dispositions fiscales en faveur de la famille;
- h) Proposition de loi modifiant l'article 39 de la loi du 16 mars 1971 sur le travail et l'article 61quinquies de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité.

MM. Lenfant et de Seny:

- a) Proposition de loi modifiant les articles 346, 348 et 370 du Code civil relatifs à l'adoption et complétant le chapitre XIII contenant les dispositions transitoires de la loi du 31 mars 1987 modifiant diverses dispositions légales relatives à la filiation;
- b) Proposition de loi modifiant l'article 350 du Code civil relatif à l'adoption.

M. Cereixe:

- a) Proposition de loi modifiant les articles 1226 et 1228 à 1233 du Code civil et abrogeant l'article 1152 du même code;
- b) Proposition de loi modifiant les articles 1582, 1583 et 1589 du Code civil;
- c) Proposition de loi relative à la création, l'organisation, la compétence et le fonctionnement des tribunaux administratifs;
- d) Proposition de loi modifiant les articles 727 et 730 du Code civil;
- e) Proposition de loi modifiant l'article 1288, 3°, du Code judiciaire.

MM. Cereixe et Flagothier. — Proposition de loi modifiant l'article 270 de la nouvelle loi communale.

MM. Cereixe et Wintgens. — Proposition de loi abrogeant l'article 12, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat.

M. Loones. — Proposition de loi complétant l'article 176 du Code électoral.

M. Appeltans. — Proposition de loi modifiant l'article 56 de la loi électorale communale.

M. Valkeniers:

- a) Proposition de loi relative à la détermination du nombre des échévins et à la présentation du bourgmestre;
- b) Proposition de loi modifiant les articles 3 et 8 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966.

De heer Lenfant:

- a) Voorstel van wet tot wijziging van het koninklijk besluit van 6 februari 1970 tot regeling van de organisatie en de werking der raden van de Orde van geneesheren;
- b) Voorstel van wet tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde van geneesheren;
- c) Voorstel van wet houdende wijziging, inzake arbeidsrecht en sociale zekerheid, van de regels voor de aangifte van de arbeidsongeschiktheid;
- d) Voorstel van wet tot regeling van de verplichte inenting tegen rode hond;
- e) Voorstel van wet betreffende de openbaarheid van de administratieve stukken;
- f) Voorstel van wet tot instelling van een nationale dienstplicht;
- g) Voorstel van wet houdende fiscale maatregelen ten voordele van de gezinnen;
- h) Voorstel van wet tot wijziging van artikel 39 van de arbeidswet van 16 maart 1971 en tot wijziging van artikel 61quinquies van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering.

De heren Lenfant en de Seny:

- a) Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 346, 348 en 370 van het Burgerlijk Wetboek betreffende de adoptie en tot aanvulling van hoofdstuk XIII houdende overgangsbepalingen van de wet van 31 maart 1987 tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de afstamming;
- b) Voorstel van wet tot wijziging van artikel 350 van het Burgerlijk Wetboek inzake adoptie.

De heer Cereixe:

- a) Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 1226 en 1228 tot 1233 van het Burgerlijk Wetboek en tot opheffing van artikel 1152 van hetzelfde wetboek;
- b) Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 1582, 1583 en 1589 van het Burgerlijk Wetboek;
- c) Voorstel van wet betreffende de instelling, de organisatie, de bevoegdheid en de werkwijze van de administratieve rechtbanken;
- d) Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 727 en 730 van het Burgerlijk Wetboek;
- e) Voorstel van wet tot wijziging van artikel 1288, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek.

De heren Cereixe en Flagothier. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 270 van de nieuwe gemeentewet.

De heren Cereixe en Wintgens. — Voorstel van wet tot opheffing van artikel 12, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De heer Loones. — Voorstel van wet tot aanvulling van artikel 176 van het Kieswetboek.

De heer Appeltans. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 56 van de gemeentekieswet.

De heer Valkeniers:

- a) Voorstel van wet betreffende de vaststelling van het aantal schepenen en de voordracht van de burgemeester;
- b) Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 3 en 8 van de op 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken.

M. Wintgens. — Proposition de loi fixant les conditions minimales d'équivalence entre les diplômes délivrés dans l'enseignement de promotion sociale et les diplômes délivrés dans l'enseignement de plein exercice.

Mme Maes. — Proposition de loi modifiant l'arrêté royal du 28 août 1963 relatif au maintien de la rémunération normale des ouvriers, des travailleurs domestiques, des employés et des travailleurs engagés pour le service des bâtiments de navigation intérieure pour les jours d'absence à l'occasion d'événements familiaux ou en vue de l'accomplissement d'obligations civiques ou de missions civiles.

M. Hatry:

- a) Proposition de loi modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée en faveur du secteur de l'automobile;
- b) Proposition de loi relative à la suppression du paiement obligatoire d'un acompte pour une certaine catégorie d'assujettis à la TVA;
- c) Proposition de loi complétant l'article 119 du Code des impôts sur les revenus en vue de relancer le capital à risque;
- d) Proposition de loi modifiant l'article 54 du Code des droits de succession;
- e) Proposition de loi modifiant les articles 45 et 188 du Code des impôts sur les revenus, au sujet de l'imputation du précompte immobilier;
- f) Proposition de loi instaurant le précompte immobilier libératoire;
- g) Proposition de loi modifiant l'article 10, §§ 1er et 2, du Code des impôts sur les revenus.

M. Arts. — Proposition de loi relative aux tribunaux de police.

M. Lallemand et consorts. — Proposition de loi modifiant les procédures en divorce.

M. Lenfant. — Proposition de résolution visant à inciter le gouvernement à examiner le problème de la pratique de l'euthanasie en Belgique, à informer la population sur la situation réelle, à en étudier les causes, à proposer des mesures concrètes pour y remédier, et ce, en vue du respect absolu de la vie humaine.

Mme Harnie. — Proposition de résolution concernant la dénonciation de la Convention n° 89 sur le travail de nuit.

COMMISSION NATIONALE D'EVALUATION EN MATIERE D'INTERRUPTION DE LA GROSSESSE:

Page 189.

DECLARATION DU GOUVERNEMENT (Discussion):

(Reprise). — *Orateurs:* MM. Taminiaux, Van Belle, Verwilt, Hasquin, Van Hooland, Dierickx, Mme Maes, MM. De Grauwe, Evers, Ulburghs, de Seny, Vermeiren, Desmedt, M. Dehaene, Premier ministre, MM. De Croo, de Donnée, Jonckheer, Tavernier, Valkeniers, Verreycken, De Roo, p. 190.

Vote sur la motion de confiance, p. 211.

Justification de vote: *Orateur:* M. Hatry, p. 212.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 212.

De heer Wintgens. — Voorstel van wet tot vaststelling van de minimum vereisten inzake de gelijkwaardigheid van de diploma's uitgereikt in het onderwijs voor sociale promotie en de diploma's uitgereikt in het onderwijs met volledig leerplan.

Mevrouw Maes. — Voorstel van wet tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 augustus 1963 betreffende het behoud van het normaal loon van de werklieden, de dienstboden, de bedienden en de werknemers aangeworven voor de dienst op binnenschepen, voor afwezigheidsdagen ter gelegenheid van familiegebeurtenissen of voor de vervulling van staatsburgerlijke opdrachten.

De heer Hatry:

- a) Voorstel van wet tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde ten behoeve van de automobielsector;
- b) Voorstel van wet betreffende de afschaffing van de verplichte storting van een voorschot voor een bepaalde categorie van BTW-plichtigen;
- c) Voorstel van wet tot aanvulling van artikel 119 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen om het risico-dragend kapitaal opnieuw aantrekkelijk te maken;
- d) Voorstel van wet tot wijziging van artikel 54 van het Wetboek van de successierechten;
- e) Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 45 en 188 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, voor zover betreft de aftrekbaarheid van de onroerende voorheffing;
- f) Voorstel van wet houdende instelling van de bevrijdende onroerende voorheffing;
- g) Voorstel van wet houdende wijziging van artikel 10, §§ 1 en 2, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

De heer Arts. — Voorstel van wet betreffende de politierechtbanken.

De heer Lallemand c.s. — Voorstel van wet houdende wijziging van de procedures tot echtscheiding.

De heer Lenfant. — Voorstel van resolutie strekkende om de regering aan te zetten een onderzoek in te stellen naar de toepassing van euthanasie in België, de bevolking voor te lichten over de ware stand van zaken, de oorzaken te bestuderen, concrete maatregelen voor te stellen die dit euvel kunnen verhelpen, dit alles met het oog op de volstrekte eerbiediging van het menselijk leven.

Mevrouw Harnie. — Voorstel van resolutie inzake de opzegging van het Verdrag nr. 89 betreffende de nachtarbeid.

NATIONALE EVALUATIECOMMISSIE INZAKE ZWANGERSCHAPSAFBREKING:

Bladzijde 189.

REGERINGSVERKLARING (Bespreking):

(Hervatting). — *Sprekers:* de heren Taminiaux, Van Belle, Verwilt, Hasquin, Van Hooland, Dierickx, mevrouw Maes, de heren De Grauwe, Evers, Ulburghs, de Seny, Vermeiren, Desmedt, de heer Dehaene, Eerste minister, de heren De Croo, de Donnée, Jonckheer, Tavernier, Valkeniers, Verreycken, De Roo, blz. 190.

Stemming over de motie van vertrouwen, blz. 211.

Stemverklaring: *Spreker:* de heer Hatry, blz. 212.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 212.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt):

Page 212.

M. Cerexhe. — Proposition de loi modifiant l'article 350, § 3, 2°, du Code civil.

Mmes Nélis et Buyle. — Proposition de loi adaptant la réglementation relative à l'emploi et au chômage à l'évolution de la situation économique depuis l'entrée en vigueur de cette réglementation, par l'abrogation des articles 80 à 88 de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage.

M. Stroobant. — Proposition de loi portant uniformisation de la législation relative au salaire garanti et suppression du jour de carence.

M. Taminiaux et Mme Maximus. — Proposition de loi tendant à garantir le revenu des travailleurs âgés mis au chômage.

MM. Taminiaux et Leroy. — Proposition de loi créant un Fonds de financement de la lutte contre l'alcoolisme, le tabagisme, l'usage des stupéfiants, stimulants ou produits analogues et l'abus des tranquillisants.

M. Taminiaux. — Proposition de loi modifiant les lois du 6 août 1931 et du 18 septembre 1986 et instituant un congé politique pour l'exercice d'un mandat parlementaire ou ministériel.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 212.

De heer Cerexhe. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 350, § 3, 2°, van het Burgerlijk Wetboek.

De dames Nélis en Buyle. — Voorstel van wet tot aanpassing van de reglementering betreffende arbeidsvoorziening en werkloosheid aan de ontwikkeling van de economische omstandigheden sinds de toepassing van die reglementering, door de opheffing van de artikelen 80 tot 88 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering.

De heer Stroobant. — Voorstel van wet ter uniformisering van de wetgeving inzake gewaarborgd loon en tot afschaffing van de carensdag.

De heer Taminiaux en mevrouw Maximus. — Voorstel van wet tot het verzekeren van het inkomen van oudere werkloze werknemers.

De heren Taminiaux en Leroy. — Voorstel van wet tot instelling van een Fonds ter financiering van de strijd tegen het alcoholisme, het roken, het gebruik van verdovende en stimulerende middelen of soortgelijke produkten en het misbruik van tranquillizers.

De heer Taminiaux. — Voorstel van wet tot wijziging van de wetten van 6 augustus 1931 en 18 september 1986 en houdende instelling van een politiek verlof voor de uitoefening van een parlementair of een ministerieel mandaat.

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Mme Tyberghien-Vandenbussche et M. Mouton, secrétaires, prennent place au bureau.
Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche en de heer Mouton, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 30 m.
De vergadering wordt geopend om 14 h 30 m.

CONGES — VERLOF

MM. Wilfried Martens, en mission à l'étranger, et Barzin, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Wilfried Martens, met opdracht in het buitenland, en Barzin, wegens andere plichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De Voorzitter. — Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de Voorzitter van de Senaat van het beroep tot vernietiging van de ordonnantie van 11 juli 1991 van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad met betrekking tot het recht op een minimumlevering van elektriciteit (rolnummer 387).

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au Président du Sénat, le recours en annulation de l'ordonnance du 11 juillet 1991 de la Région de Bruxelles-Capitale relative au droit à la fourniture minimale d'électricité (numéro du rôle 387).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Rekenhof — Cour des comptes

De Voorzitter. — Bij dienstbrief van 12 maart 1992 deelt het Rekenhof aan de Senaat zijn opmerkingen mede over de beraadslaging nr. 3112, aangenomen in de Ministerraad van 21 februari 1992, betreffende uitgaven boven de voorlopige kredieten.

Par dépêche du 12 mars 1992, la Cour des comptes fait connaître au Sénat ses observations au sujet de la délibération n° 3112, prise par le Conseil des ministres le 21 février 1992 et relative à des dépenses au delà des crédits provisoires.

Bij dienstbrief van 12 maart 1992 heeft het Rekenhof aan de Senaat een afschrift overgezonden van de brief gericht tot de heer minister van Financiën betreffende de ordonnantie houdende thesaurievoorschot nr. 9925, ter uitvoering van beslissing nr. 3109 van de Ministerraad van 23 december 1991.

Par dépêche du 12 mars 1992, la Cour des comptes transmet au Sénat une copie de la lettre qu'elle a adressée à M. le ministre des Finances, au sujet de l'ordonnance d'avance de trésorerie n° 9925, en exécution de la délibération du Conseil des ministres n° 3109 du 23 décembre 1991.

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

De Voorzitter. — Van deze mededelingen wordt aan de eerste voorzitter van het Rekenhof akte gegeven.

Il est donné acte de ces communications au premier président de la Cour des comptes.

Bevordering van de evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in organen met adviserende bevoegdheid

Promotion de la présence équilibrée d'hommes et de femmes dans les organes possédant une compétence d'avis

De Voorzitter. — Bij dienstbrief van 3 maart 1992 hebben de Eerste minister en de staatssecretaris voor Leefmilieu en Maatschappelijke Emancipatie aan de Senaat gezonden, overeenkomstig artikel 4 van de wet van 20 juli 1990 ter bevordering van de evenwichtige aanwezigheid van mannen en vrouwen in organen met adviserende bevoegdheid, het eerste jaarlijks verslag aan de Wetgevende Kamers over de uitvoering van deze wet in de periode van 19 oktober 1990 tot 30 juni 1991.

Par dépêche du 3 mars 1992, le Premier ministre et le secrétaire d'Etat à l'Environnement et à l'Emancipation sociale ont transmis au Sénat, en application de l'article 4 de la loi du 20 juillet 1990 visant à promouvoir la présence équilibrée d'hommes et de femmes dans les organes possédant une compétence d'avis, le premier rapport annuel aux Chambres législatives de l'exécution de ladite loi dans la période du 19 octobre 1990 au 30 juin 1991.

— Neergelegd ter griffie.

Dépôt au greffe.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wijzigingen

COMPOSITION DE COMMISSIONS

Modifications

De Voorzitter. — Bij het bureau zijn voorstellen ingediend tot wijziging van de samenstelling van sommige commissies:

1° In de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen:

Zou de heer Martens Wilfried de heer Desutter als effectief lid vervangen en zou de heer Desutter de heer Delcroix als plaatsvervangend lid vervangen;

Le bureau est saisi de demandes tendant à modifier la composition de certaines commissions:

1° A la commission des Relations extérieures:

M. Martens Wilfried remplacerait M. Desutter comme membre effectif et M. Desutter remplacerait M. Delcroix comme membre suppléant;

2° In de commissie voor de Buitenlandse Handel:

Zou mevrouw Van Cleuvenbergen de heer Delcroix als effectief lid vervangen;

2° A la commission du Commerce extérieur:

Mme Van Cleuvenbergen remplacerait M. Delcroix comme membre effectif;

3° In de commissie voor Economische Aangelegenheden:

Zou mevrouw Creyf de heer Delcroix als effectief lid vervangen;

3° A la commission de l'Economie:

Mme Creyf remplacerait M. Delcroix comme membre effectif;

4° In de commissie voor de Financien:

Zou de heer Geens de heer De Roo als effectief lid vervangen en zou de heer De Roo de heer Delcroix als plaatsvervangend lid vervangen;

4° A la commission des Finances:

M. Geens remplacerait M. De Roo comme membre effectif et M. De Roo remplacerait M. Delcroix comme membre suppléant;

5° In de commissie voor de Infrastructuur:

Zou de heer Quintelier de heer Delcroix als effectief lid vervangen en zou de heer De Roo de heer Quintelier als plaatsvervangend lid vervangen;

5° A la commission de l'Infrastructure:

M. Quintelier remplacerait M. Delcroix comme membre effectif et M. De Roo remplacerait M. Quintelier comme membre suppléant;

6° In de commissie voor het Onderwijs en de Wetenschap:

Zou de heer Geens de heer De Meyer als effectief lid vervangen;

6° A la commission de l'Enseignement et de la Science:

M. Geens remplacerait M. De Meyer comme membre effectif;

7° In de commissie voor de Sociale Aangelegenheden:

Zou de heer Lenssens de heer Quintelier als effectief lid vervangen;

7° A la commission des Affaires sociales:

M. Lenssens remplacerait M. Quintelier comme membre effectif;

8° In de commissie voor de Ontwikkelingssamenwerking:

Zou de heer De Meyer de heer Delcroix als plaatsvervangend lid vervangen;

8° A la commission de la Coopération au Développement:

M. De Meyer remplacerait M. Delcroix comme membre suppléant;

9° In het Adviescomité voor Europese aangelegenheden:

Zou de heer Martens Wilfried mevrouw Creyf vervangen.

9° Au Comité d'avis chargé de questions européennes:

M. Martens Wilfried remplacerait Mme Creyf.

Geen bezwaar?

Pas d'opposition?

Dan is aldus besloten.

Il en sera donc ainsi.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Inoverwegingneming — Prise en considération

De Voorzitter. — Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen.

L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions.

U hebt de lijst ontvangen van de verschillende in overweging te nemen voorstellen met opgave van de commissies waarnaar het bureau van plan is ze te verwijzen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le bureau envisage de les renvoyer.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieven mij die vóór het einde van de vergadering te doen kennen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler, de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, zal ik beschouwen dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verwezen naar de commissies die door het bureau zijn aangeduid.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le bureau.

COMMISSION NATIONALE D'EVALUATION
EN MATIERE D'INTERRUPTION DE LA GROSSESSE

NATIONALE EVALUATIECOMMISSIE
INZAKE ZWANGERSCHAPSAFBREKING

M. le Président. — Je rappelle qu'il appartient au Sénat de procéder à la présentation d'une liste double de candidats à une place vacante de membre suppléant de la Commission nationale chargée d'évaluer l'application des dispositions relatives à l'interruption de grossesse instituée par la loi du 13 août 1990.

Ik herinner er u aan dat de Senaat dient over te gaan tot de voordracht van een dubbelal van kandidaat-plaatsvervangende leden van de Nationale Evaluatiecommissie inzake de toepassing van de wetgeving betreffende de zwangerschapsafbreking, ingesteld bij de wet van 13 augustus 1990.

Le document portant les noms des deux seuls candidats proposés, respectivement en qualité de premier candidat et en qualité de deuxième candidat, à la place à pourvoir, vous a été distribué sous le n° 237.

Het gedrukte stuk met de namen van de twee kandidaten die werden voorgesteld, respectievelijk als eerste kandidaat en als tweede kandidaat, voor de te begeven plaats werd rondgedeeld onder het nr. 237.

Il me semble que dans ces conditions, le Sénat peut se dispenser d'un scrutin pour l'établissement de cette liste double.

Ik meen dat de Senaat het in die omstandigheden overbodig zal achten tot een stemming over te gaan voor de aanwijzing van dit dubbelal.

Pas d'objection?

Geen bezwaar?

Par conséquent, je proclame premier candidat Mme Monique Lienard-Ligny et deuxième candidat Mme Françoise Alexandre-Collard.

Derhalve verklaar ik gekozen tot eerste kandidaat mevrouw Monique Lienard-Ligny en tot tweede kandidaat mevrouw Françoise Alexandre-Collard.

DECLARATION DU GOUVERNEMENT

*Reprise de la discussion**Vote sur la motion de confiance*

REGERINGSVERKLARING

*Hervatting van de bespreking**Stemming over de motie van vertrouwen*

M. le Président. — Nous reprenons la discussion de la déclaration du gouvernement.

Wij hervatten de bespreking van de regeringsverklaring.

La parole est à M. Taminiaux.

M. Taminiaux. — Monsieur le Président, mon intervention s'attachera à développer un des trois objectifs fondamentaux de l'accord de gouvernement: celui qui vise à apporter une réponse politique aux nouveaux défis de la société et aux nouveaux besoins des citoyens. Mais à mon avis, il s'agira d'abord d'assurer la poursuite des systèmes en place. C'est essentiel pour l'avenir.

Le contexte socio-économique actuel n'engendre pas des sentiments de facilité. Dès lors, il est clair que la tâche ne sera pas simple. Dans ces conditions, il faut d'autant plus s'atteler à prendre des mesures indispensables pour préserver la dignité humaine non seulement aujourd'hui, mais aussi, et surtout, pour demain.

Le fait que le programme d'urgence affirme la volonté de construire une société plus solidaire me réjouit. Il en est de même en ce qui concerne l'affirmation du principe essentiel de solidarité entre tous les citoyens. Je retrouve là les accents de la politique poursuivie par mon parti.

Selon moi, il s'agit d'abord de sauvegarder ce qui existe et, ensuite, de rechercher de nouvelles pistes pour répondre aux nouveaux besoins. Je partage donc l'orientation prise à cette fin et qui postule d'emblée que la sécurité sociale est un instrument privilégié de lutte contre la pauvreté et la précarité, de lutte contre l'exclusion sociale. A cet égard, vous avez d'ailleurs déclaré que la sauvegarde de la sécurité sociale constituait pour vous un objectif prioritaire, et cela me réjouit tout particulièrement.

Il faudra donc garantir les moyens de cette sécurité sociale dans un environnement budgétaire qui, je le répète, n'est pas facile. Cette réalité, confrontée aux objectifs poursuivis, constituera, il ne faut pas s'en cacher, un des défis à rencontrer d'abord en s'appuyant sur des finances structurellement saines.

L'intervention financière stable de l'Etat, fixée à 192 milliards, me paraît un élément déterminant. Bien sûr, il faudra prendre en considération à la fois l'alimentation correcte des recettes et la maîtrise des dépenses par rapport à leurs finalités. Dans cet esprit, la problématique des cotisations me semble justement abordée.

Les réaménagements prévus entre les différents régimes concernés contribueront à mettre en adéquation les ressources avec les besoins à assurer.

Vous avez raison de vous attaquer aux mécanismes d'évasion et de faire respecter la base du calcul des cotisations. Cela peut sans doute paraître élémentaire, mais j'attire votre attention sur le fait qu'élémentaire ne signifie pas facile.

Il n'est jamais aisé de s'en prendre à ceux qui contournent les règles pour échapper à leurs obligations. Ils sont plus attirés par le profit, parfois illusoire d'ailleurs, que par le souci de solidarité. Il suffit de penser à la lutte entreprise courageusement par Philippe Busquin contre les négriers pour en être convaincu. L'ampleur et la complexité de la tâche en témoignent assurément.

La maîtrise et l'ajustement des dépenses sont indispensables pour atteindre les objectifs poursuivis. La rigueur contribuera à garantir les services aux citoyens. Dans le domaine social, ce n'est jamais agréable à faire. Mais si l'on veut garantir les protections sociales et respecter la dignité humaine, on ne peut pas s'installer « aux abonnés absents ».

Dans le secteur du chômage, par exemple, on n'intervient évidemment pas de gaieté de cœur car on touche à des personnes sans travail. Là, j'invite à la prudence.

Mais tout le monde sait que, là comme ailleurs, tout abus, tout usage impropre concourent à détériorer les systèmes en place.

En matière de soins de santé, le recours à une responsabilisation accrue des partenaires peut constituer un facteur très important pour la maîtrise des moyens mis à disposition. Et ceci, d'autant que les réponses à donner aux nouveaux défis et problèmes qui surgissent — par exemple, les personnes âgées, les chômeurs âgés, l'emploi ou les problèmes démographiques — réclament une solution organique. Il est vrai qu'on entre vite en pauvreté.

Il suffit de vivre certains problèmes familiaux, ou professionnels, ou les deux ensemble pour que l'équilibre s'écroule.

J'ai eu la chance d'avoir plusieurs discussions avec le mouvement ATD-Quart Monde de ma région. C'est un éclairage édifiant.

L'évolution démographique du pays est significative. Ainsi, en 1900, la Belgique comptait 6 690 000 habitants, en 1947: 8 510 000, en 1961: 9 180 000 et, en 1990, selon les estimations, 9 900 000, soit une augmentation de population entre 1947 et 1990 de près de 1 500 000 habitants. La progression apparaît constante. On peut facilement imaginer qu'il en est de même pour les besoins. Cette population supplémentaire réclame des emplois, des soins de santé, des garanties pour la retraite, pour la lutte contre les aléas de la vie professionnelle et pour le respect de la dignité humaine.

Je n'ai pas le temps aujourd'hui de vous livrer une étude plus fine. Je voulais simplement rendre notre assemblée attentive à ce problème.

Dans cette analyse très succincte, nous ne devons pas nous confiner à notre seul pays, car le contexte mondial de l'économie a des répercussions sur le plan social.

Le même phénomène existe dans les pays de l'Europe occidentale et semble plus grave encore dans les pays de l'Europe de l'Est.

En examinant la situation par continent, on peut parler de démographie galopante. Depuis 1939, la population mondiale a quasiment doublé. Dans un tel contexte, il est fondamental d'affermir notre sécurité sociale. A politique inchangée, l'humanité risque de connaître de très grands problèmes.

Des mécanismes doivent donc être renforcés pour un meilleur service aux citoyens concernés. A ce titre, j'adhère évidemment au point de l'accord qui prévoit un paiement correct et régulier des allocations. Aujourd'hui, avant de venir ici, j'ai rencontré à ma permanence une personne qui doit toucher des arriérés d'allocations de chômage depuis le début de l'année 1991. Rien n'a encore été fait, malgré différentes interventions. Je me réjouis donc de cette volonté du gouvernement de venir à bout de ce problème. D'ailleurs, ces allocations ont été instituées pour aider les personnes qui doivent faire face à des situations difficiles. Il tombe sous le sens que les retards sont inadmissibles, car ils augmentent les possibilités d'exclusion sociale, ce qui est en contradiction flagrante avec le but de ces allocations.

Ici aussi, le dire est facile, mais le réaliser, ce sera autre chose. C'est pourquoi je place beaucoup d'espérance dans la mise au point d'un plan individualisé d'insertion agencé autour du CPAS et impliquant le bénéficiaire et les différents intervenants.

Je crois pourtant qu'on ne pourra pas traiter tous les cas d'un coup, mais qu'il faudra se fixer des priorités. Une méthodologie sera nécessaire.

En ce qui concerne ces CPAS, je suis très sensible au fait que l'Etat prendra en charge, dans des zones défavorisées, une plus grande partie du montant du minimex.

Vivant dans une région socio-économique qui compte près d'un travailleur sur quatre sans emploi, j'apprécie d'autant mieux cette mesure que, dans la population concernée, de nombreuses personnes n'ont d'autres recours que le minimex.

Je lirai également avec curiosité le rapport qui sera rédigé au sujet de la pauvreté par l'Union des villes et des communes belges en collaboration avec les organisations engagées dans la remédiation de ces problèmes. Il s'agira d'un éclairage judicieux permettant de déterminer les meilleures orientations à prendre.

En conclusion, pour le volet social de l'accord, je dirai que si la marge de manœuvre est étroite, elle induit des efforts d'imagination susceptibles de poursuivre l'œuvre de protection sociale.

Qu'on ne se trompe cependant pas: notre sécurité sociale est sans doute l'une des meilleures du monde. Il faut néanmoins savoir que, dans ce domaine, rien n'est jamais définitivement acquis. Il convient, dès lors, de construire pour l'avenir. La prévoyance commence d'ailleurs par la préservation de notre système de solidarité.

Le combat prévu dans l'accord de gouvernement est, à mes yeux, nécessaire et courageux. Il est imprégné de ce souci de justice sociale, cher à mon parti qui y retrouve nombre de ses préoccupations.

Pour terminer, j'aborderai très brièvement la problématique de l'environnement que chacun s'accorde à reconnaître comme l'un des défis essentiels de notre société moderne. C'est un héritage de qualité que nous devons transmettre à nos successeurs.

Dans ce secteur, il y a du pain sur la planche. Je me réjouis des dispositions qui prévoient de mieux appréhender la délinquance en matière d'environnement et notamment de mieux motiver les fonctionnaires régionaux en leur octroyant enfin la qualité d'officier de police judiciaire.

En avril 1989, j'avais déposé une proposition de loi à ces sujets et je ne peux donc que marquer ma satisfaction de voir le gouvernement prendre ces problèmes à bras le corps. L'application des directives européennes, la problématique Seveso, le droit d'action en justice des associations, l'écologie du travail, les normes pour les produits écologiques, le transport des matières dangereuses sont autant de sujets qui me tiennent fort à cœur et pour la solution desquels le parti socialiste accorde sa contribution.

Pour toutes ces bonnes raisons, nous appuyerons le travail du gouvernement auquel nous souhaitons bon vent vers le port de la réussite sur une mer dont les flots, les vagues, les courants rendront parfois la navigation malaisée. C'est là que la volonté politique aura toute sa valeur. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Belle.

De heer Van Belle. — Mijnheer de Voorzitter, bij de algemene bespreking van het regeerakkoord dat hier ter discussie is, wil ik het hebben over het urgentieprogramma voor de maatschappelijke problemen.

Na de schokkende verkiezingsuitslag van 24 november merken we dat de regering een belangrijk deel van haar programma wijdt aan de maatschappelijke vernieuwing. Zo wil de regering werk maken van de veiligheid van de burger. Wij werden de jongste tijd inderdaad geconfronteerd met een onrustwekkende stijging van de criminaliteit in ons land, meer bepaald in grote stedelijke centra als Brussel en Antwerpen.

Het regeerakkoord voorziet in de voortzetting van de acties ter preventie van de kleine criminaliteit. De PVV kan deze beslissing uiteraard slechts toejuichen. Toch willen wij van de Premier vernemen wat deze voortgezette preventiemaatregelen precies inhouden.

Mijnheer de Eerste minister, het regeerakkoord spreekt over de samenwerking tussen de gemeentelijke politiediensten en over de coördinatie tussen de verschillende politiediensten. U zegt hoe u dat zal doen. Welke concrete vormen moet de samenwerking van de gemeentelijke politiediensten aannemen, rekening houdend met de specifieke moeilijkheden die aan zo een samenwerking verbonden zijn? Wordt de gemeentelijke autonomie hier niet aangetast?

U denkt een wondermiddel gevonden te hebben, met name «de veiligheidscontracten», die zullen worden gesloten tussen de Staat en de gemeenten. U laat na te specificeren wat de doelstelling en de inhoud van zo'n veiligheidscontract kan zijn. Wat zullen de verplichtingen van dit contract precies inhouden? U specificeert wel dat het geld zal kosten aan bijna elke overheidsinstantie, dus zowel aan de Staat, de gemeenten als aan de Gewesten. Maar u zegt niet over welke bedragen het zal gaan.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session extraordinaire 1991-1992
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Buitengewone zitting 1991-1992

U stelt voor een gemeentelijke commissie voor preventie en veiligheid op te richten, waarin alle plaatselijke instanties die belast zijn met de veiligheid, ook de Gewesten, vertegenwoordigd zijn. Om wat te doen? Dat wordt niet gezegd. Hoelang zal het duren vooraleer die gemeentelijke commissie zal zijn samengesteld? Ik veronderstel dat zij maatregelen moet voorstellen. Hoelang zal het duren vooraleer zij maatregelen heeft uitgewerkt?

Nochtans is op 24 november gebleken dat de burger onmiddellijke maatregelen inzake veiligheid wenst. De problemen bestaan al lang genoeg. Er zijn voldoende studies gemaakt, er bestaan voldoende voorstellen. De tijd is dus gekomen om onmiddellijk te handelen. Ondanks de titel van het derde deel van het regeerakkoord, «urgentieprogramma», zijn de door u voorgestelde maatregelen te vaag en slokken zij te veel tijd op om effectief te zijn.

Wat zijn de concrete voorstellen van de regering voor de herwaardering van de politiediensten op alle niveaus? Denkt men, bijvoorbeeld, aan aanmoedigingspremies voor jongere agenten, aan een betere discipline in het korps en aan een betere opleiding?

Twee doelstellingen die u in uw regeerakkoord vermeldt, verheugen mij, namelijk uw wens alternatieve straffen meer geregeld te zullen toepassen en uw intentie hulp te verlenen aan slachtoffers, die nu zo vaak in de kou blijven staan. Hoe vat de regering de organisatie van de gemeenschapsdienst op?

Criminaliteit hangt samen met druggebruik. Ook dat belooft u te bestrijden, door een betere preventie, een efficiënte repressie en een beter aangepaste medische behandeling, ook in de strafinrichtingen.

Hoe ziet u deze preventie? Wie moet aan preventie doen? De politie? Zij kan nauwelijks verhinderen dat jongeren drugs spuiten. Waarom wordt voor een maatschappelijk probleem dat zo'n grote dimensie heeft aangenomen, geen media-campagne gestart? Hebben ook de scholen hier geen opvoedende taak, evenals de jeugthuizen en de jongerenorganisaties? Waarom ontbreekt in het akkoord elke verwijzing naar een op zijn minst korte supplementaire opleiding van de politiediensten, vooral in het licht van de bestrijding van de handel in verdovende middelen, het aanpakken van bendevorming en andere specifieke vormen van criminaliteit?

In de laatste paragraaf van het deel dat handelt over de veiligheid van de burger voorziet u in de mogelijkheid de minderjarige delinquent te plaatsen in gesloten instellingen. Dit veronderstelt wel dat er voldoende plaats is in dergelijke instellingen. Momenteel is dit niet het geval. Rechters passen nu reeds hun rechtsspraak aan aan de beschikbare plaatsen in deze gesloten centra. Het heeft immers geen zin jonge delinquenten te veroordelen tot een verblijf in een instelling als die instelling onmogelijk de jongere op een degelijke wijze kan opvangen.

Als gevolg hiervan komen een aantal jongeren terecht in gevangenissen. Het contact met andere gevangenen is niet de aangewezen weg om jonge delinquenten opnieuw op het goede pad te helpen. Hoe moeten wij ons bijgevolg die toekomstige centra waarvan sprake in de regeringsverklaring, concreet voorstellen?

Mijnheer de Eerste minister, u kondigt opnieuw bijkomende maatregelen aan ter bevordering van de verkeersveiligheid. Deze kwestie ligt u nauw aan het hart want tijdens de vorige legislatuur bracht u de maximumsnelheid in de bebouwde kommen terug tot 50 kilometer per uur. De overheid is er nochtans nog altijd niet in geslaagd de verkeersborden aan te passen. Op de meeste plaatsen in ons land vinden wij in de bebouwde kommen verkeersborden die ons toelaten tot 60 kilometer per uur te rijden. Verkeersveiligheid is ook de verantwoordelijkheid van de overheid. Hoe kan u van de burger zin voor verantwoordelijkheid verlangen wanneer de overheid haar plichten niet nakomt?

De heer Cuyvers. — Ja, maar de auto's worden geleverd door de industrie en niet door de overheid en die auto's rijden te snel.

De heer Van Belle. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil nu ingaan op de maatregelen die in het regeerakkoord zijn opgenomen om tot een betere rechtsbedeling te komen.

Vorig jaar keurde het Parlement een wet goed op de depolitiserende van de magistratuur waarbij een nieuw, objectiever aanwervingssysteem in het leven werd geroepen. Waar blijven trouwens de uitvoeringsbesluiten van de wet op de depolitiserende van de magistratuur? De Raad van State velde ondertussen een arrest dat de vernietiging van een benoemingsbesluit van de ministers van Justitie en van Tewerkstelling en Arbeid tot gevolg had. Wil de regering op deze weg voortgaan? Denkt zij werkelijk aan de uitvoeringsbesluiten of wenst zij een politisering van de magistratuur?

In haar ijver de gerechtelijke achterstand weg te werken kondigt de regering de uitbreiding van de bevoegdheid van de politierechtbanken aan. Nochtans schuilt er veel waarheid in de opmerking dat deze uitbreiding niet noodzakelijk zal leiden tot een verlichting van het werk van de correctionele rechtbanken. Is dit de juiste keuze?

Velen vrezen dat hierdoor nog meer dan vroeger voor de correctionele rechtbanken als beroepsinstantie zal worden gekozen omdat politierechtbanken nu eenmaal strenger vonnissen dan correctionele rechtbanken. Er is een tendens om de lagere rechtbanken meer bevoegdheid te geven. Dat is nochtans geen oplossing. Het is enkel het probleem verschuiven. Sommigen willen de vrederechters bevoegd maken tot 100 000 frank. De vrederechters vinden dit larie. Bovendien hebben de vrederechters meer werk sinds de inwerkingtreding van de wet op de bescherming van de persoon van de geesteszieke.

Ik begrijp ook niet waarom de regering de militaire rechtbanken wil afschaffen. Wie zal hun bevoegdheden overnemen? Wat is de achterliggende bedoeling?

Het regeerakkoord stelt ook een stelsel van objectieve aansprakelijkheid bij verkeersongevallen voor. Dit zal het risico inhouden dat ook degene die niet verantwoordelijk is voor een ongeval er toch verantwoordelijk voor gesteld kan worden. Kan de Eerste minister inzake de objectieve aansprakelijkheid bij verkeersongevallen ons meer duidelijkheid verschaffen? Wil de regering ter zake buitenlandse voorbeelden volgen of kreeg zij kritiek te horen? Wat is de reikwijdte en de doelstelling van de nieuwe maatregel? Wat is de weerslag ervan op de bedragen van schadevergoedingen? Zullen de verzekeringsmaatschappijen zich daarbinnen kunnen neerleggen?

De regering wil ook vernieuwen in het juridisch domein. Ze wil meer bepaald het misbruik van het in beroep gaan tegengaan. Hoe zullen de sancties ter zake worden toegepast? Wie zal bepalen of er werkelijk sprake is van misbruik van beroep?

De Voorzitter. — Wil u afronden, mijnheer Van Belle.

De heer Van Belle. — Dat zal ik dan doen met een aangenamer onderwerp, namelijk het voetbal, de lievelingssport van de Eerste minister. Ik zal mijn onderwerp wel juridisch inkleden. Yvan Desloover van SV Waregem trapt in 1987 tijdens een balberusting Lozano, toen sterspeler van Anderlecht, een dubbele openbreuk. Het Hof van beroep van Gent veroordeelde Desloover en voetbalclub SV Waregem tot schadeloosstelling van Lozano wegens onopzettelijke slagen en verwondingen.

De heer Arts. — Was dat ook de fout van de regering?

De heer Van Belle. — Het hof van beroep oordeelde helemaal binnen de wettelijkheid zodat men moeilijk iets tegen het arrest kan inbrengen, maar deze uitspraak is een belangrijk precedent met verstrekende gevolgen voor de sport, in het bijzonder voor het voetbal. Dat betekent dat iedereen die zich op een voetbalveld kwetst en enkele dagen werkonbekwaamheid oploopt naar de rechter kan stappen en schadevergoeding eisen. Gaat dit niet wat ver? Wie bewust iemand kwetst, moet worden bestraft, maar wie dit niet opzettelijk doet ...

De heer Dehaene, Eerste minister. — Daarover staat toch niets in het regeerakkoord!

De heer Van Belle. — Dat besef ik, maar dit debat is een unieke gelegenheid om dit arrest ter sprake te brengen. Het is immers een zeer belangrijk arrest dat zo snel mogelijk met een initiatief moet worden beantwoord. Wij verdedigen dat men in een contactsport zoals het voetbal bepaalde risico's moet aanvaarden.

De heer Dehaene, Eerste minister. — Zoals in de politiek. (Gelach.)

De heer Van Belle. — Precies. Wij zullen alleszins ter zake zelf een initiatief nemen en uit de vele glimlachende gezichten hier mag ik opmaken dat heel wat senatoren het arrest kennen en onderzocht hebben. Ik mag dus hopen dat ons initiatief evenveel steun zal krijgen en dat de Eerste minister en de hele meerderheid ons voorstel zullen aanvaarden.

De heer Dehaene, Eerste minister. — Mijnheer Van Belle, ik heb de indruk dat u ernstig risico loopt op slagen en verwondingen vanwege de Voorzitter. (Gelach.)

De Voorzitter. — Mijnheer de Eerste minister, gelieve de heer Van Belle in zijn poging om te besluiten niet te onderbreken. (Gelach.)

De heer Van Belle. — Om te besluiten kom ik terug tot het regeerakkoord. U vraagt het Parlement een blanco cheque te ondertekenen waarvan noch het bedrag noch de bestemming gekend zijn.

In welke mate kan uw urgentieprogramma voor de maatschappelijke problemen, meer specifiek voor de veiligheid van de burger en de rechtsbedeling een urgentieprogramma worden genoemd, indien uw maatregelen niet concreter zijn? (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verwilt.

De heer Verwilt. — Mijnheer de Voorzitter, één van de drie doelstellingen die de regering vooropstelt in haar programma, heeft betrekking op de integratie van ons land in de Economische Monetaire Unie. De regering neemt zich voor de nodige maatregelen te treffen opdat België einde 1996 zou voldoen aan de voorwaarden tot toetreding tot de EMU.

Het is vooral op dat onderdeel van het regeerakkoord dat ik wil ingaan.

Het halen van de Maastricht-norm is een uitdaging van formaat op minstens drie vlakken: op politiek, maatschappelijk en economisch vlak.

De politieke uitdaging is volgens ons dubbel. We willen blijven behoren tot die groep van landen die economisch het sterkst presteren. Dit is wat de internationale gemeenschap van ons verwacht, dat is de externe politieke uitdaging. We willen de ruimte kunnen creëren om op middellange termijn, een socio-economisch beleid te kunnen voeren dat niet permanent gehypothekeerd wordt door rentebetalingen en schuldaflossingen; dit is de interne politieke uitdaging.

Het halen van de Maastricht-norm is ook een maatschappelijke uitdaging. Vooral omdat het geheel niet overkomt, niet kan worden beschouwd als een maatschappelijk mobiliserend project. Er is zeker geen spontane sympathie voor de abstracte EMU-gedachte en haar implicaties.

Er zal dus uitleg moeten worden gegeven, er zal dus moeten worden overtuigd. En de woorden zullen moeten worden ondersteund door daden. Dat is de maatschappelijke uitdaging als men ze op een positieve manier stelt.

Op een negatieve manier gesteld, zal men moeten vermijden dat de burger zich afkeert van het Europa van de EMU. Dat risico is reëel indien in naam van Maastricht een duale maatschappij zou worden geïnstalleerd. Het is niet met een maatschappij van *haves* enerzijds en *have-nots* anderzijds dat België zich in het Europa van morgen kan aandienen. Uw regering zal deze uitdaging ter harte moeten nemen.

België zal er moeten voor vechten dat in de Europese constructie het monetaire niet blijvend het economische domineert en dat het economische niet blijvend het sociale domineert.

Het halen van de Maastricht-norm is uiteraard ook een economische uitdaging. De SP beseft dit ten volle en wil haar verantwoordelijkheid — ook nu — op zich nemen.

De SP wil het terugdringen van het financieringstekort, uitgedrukt als een percentage van het BBP tot een waarde die de 3 pct. benadert, terzelfder tijd au sérieux nemen en relativeren, en wel om diverse redenen.

De 3 pct. is niet alleenzigmakend. Het gaat in de eerste plaats om een conventioneel en onderhandeld cijfer. Het behalen van die 3 pct. levert ons niet noodzakelijk een goed functionerende economie op, laat staan een sociaal-economisch evenwichtige samenleving.

De doelstelling moet au sérieux worden genomen omdat ze ons, ten eerste, een unieke kans geeft om in «meerjaren-termen» te denken, een beleid uit te stippelen, en te handelen; ten tweede, omdat ze een duidelijke doelstelling is, waarbij de concepten niet veel ruimte laten voor creatieve interpretatie, wat de duidelijkheid van het politiek-economisch debat alleen maar kan vergroten; ten derde, omdat haar realisatie is onderworpen aan het toezicht van de Europese Gemeenschap en van de financiële markten. Wij kunnen ons het risico van een motie van wantrouwen van geen van beide fronten veroorloven.

De doelstellingen die in Maastricht werden afgesproken inzake begrotingstekort en schuldpositie hebben betrekking op de globale overheid. Het verdrag specificeert zeer nauwkeurig wie daarvoor wordt verstaan.

Het regeerakkoord stipuleert dat de sanering van de overheidsfinanciën «een streng budgettair beleid van de gezamenlijke overheid veronderstelt».

Mijnheer de Eerste minister, ik ben ervan overtuigd dat u zich ten volle bewust bent van de complexiteit van deze opdracht, niet alleen op technisch, maar ook en vooral op politiek vlak, waarbij u overigens niet alle parameters beheert, noch beheerst.

Ik wil ter zake enkele overwegingen maken, in de hoop dat ze u nuttig mogen zijn bij de verdere voorbereiding en uitwerking van het saneringsbeleid.

De Maastricht-norm van 3 pct. heeft niet alleen betrekking op de twee grote nationale entiteiten, de nationale centrale overheid (NCO) en de sociale zekerheid (SZ), maar op de globale overheid (GO), zodat ook de Gemeenschappen en Gewesten (G en G) en de lagere overheden (LO) bij het geheel betrokken worden. Iedere geleding zal dus haar verantwoordelijkheid op zich moeten nemen. Dit impliceert dat de nationale regering zich bijvoorbeeld niet kan beperken tot maatregelen die de nationale transfers naar de sociale zekerheid en de deelgebieden inperken, omdat die netto geen effect hebben als de daling van het netto te financieren saldo van de NCO zou worden gecompenseerd door een toegenomen tekort in de andere onderdelen van de GO. Omgekeerd is het niet correct aan de Gewesten, Gemeenschappen en lagere overheden inspanningen te vragen en die niet te laten gepaard gaan met een sanering van de nationale entiteiten. Het meest aangewezen is dat elk van de onderdelen een bijdrage zou leveren in het geheel van de inspanningen, en dat, om zeker te zijn dat de eenmaal genomen engagementen gerespecteerd worden, hiervoor in een formeel of informeel mechanisme van afdwingbaarheid zou worden voorzien.

Uit gegevens van de Nationale Bank blijkt dat de netto financieringsbehoefte van de globale overheid vorig jaar 6,3 pct. van het BNP bedroeg. In het herwerkte jaarverslag van de «Afdeling financieringsbehoeften van de overheid» van de Hoge Raad voor financiën (HRF) is een verdeling gemaakt van de nodige bedragen voor entiteit I (NCO + SZ) en entiteit II (G en G + LO). Van de jaarlijkse inspanning van 46 miljard moet 32 miljard gedragen worden door entiteit I en de overige 14 miljard komen ten laste van entiteit II. Dit laatste bedrag is bekomen door na te gaan welke inspanning nodig is om tegen het einde van het decennium een stabilisatie van de schuldratio tegenover de middelen te realiseren voor de Gemeenschappen en de Gewesten.

De vraag is dan of het kader bestaat voor de beleidsverantwoordelijken om dergelijke globale aanpak mogelijk te maken en of er omwille van de interactie tussen de diverse deelgebieden geen specifieke problemen opduiken die om een oplossing vragen.

Diverse bepalingen in de financieringswet maken het de nationale overheid mogelijk in te grijpen wanneer een ontsporing van de financiën van een deelgebied zich dreigt voor te doen, maar dit lijkt niet voldoende in het kader van de saneringsdiscussie voor Europa 1996. In het protocol betreffende de procedure bij buitensporige tekorten, dat het Verdrag van Maastricht aanvult, wordt in artikel 3 immers een zin vermeld die tot nu toe te weinig aandacht kreeg: «De lidstaten zorgen ervoor dat de nationale procedures op begrotingsgebied hen in staat stellen hun verdragsverplichtingen op dit gebied na te komen.»

Er is dus ten minste een overlegmechanisme nodig waarin de nationale regering en de gewest- en gemeenschapsregeringen tot afspraken komen betreffende de te leveren inspanningen. Opdat die afspraken meer dan goede intenties zouden zijn, moeten zij wellicht worden gekoppeld aan een zekere mate van afdwingbaarheid. Dit laatste is een noodzakelijke voorwaarde omdat in het andere geval de mogelijkheid tot *free-rider*-gedrag van één of meer partijen niet denkbeeldig is, zeker omdat hier in het kader van een meerjarenbenadering moet worden gehandeld. Indien men dit element formeel wil regelen, is het meer sluitend maken van de financieringswet dus gewenst. Indien zou worden gekozen voor een informele regeling zal ze duidelijk én sluitend moeten zijn.

De interactie tussen de financiële toestand van de nationale overheid en van de Gemeenschappen en Gewesten wordt ook nog door andere elementen gecompliceerd. Deze hebben betrekking op de mogelijkheid van de verschillende entiteiten om elkaars uitgaven op te drijven of elkaars ontvangsten te eroderen; in de mate dat deze mogelijkheden bestaan, zijn ze op termijn niet houdbaar. Enkele voorbeelden van hoe het gedrag van de Gewesten en Gemeenschappen de positie van de centrale overheid kan beïnvloeden, verdienen zeker de aandacht.

Aan de uitgavenzijde hebben bijkomende personeelsaanwervingen door de Gewesten en Gemeenschappen op termijn gevolgen voor de pensioenuitkeringen die op deze ambtenaren betrekking hebben, pensioenuitkeringen die tot de nationale bevoegdheid behoren. Een tweede voorbeeld betreft de recente controverse rond de maaltijdcheques. Het is uit deze voorbeelden duidelijk dat de G en G uitgaven kunnen genereren die onmiddellijk of op termijn effecten hebben op de positie van de nationale centrale overheid.

Een tweede punt van interactie, aan ontvangstenzijde dan, heeft te maken met de eigen fiscale bevoegdheid van de Gemeenschappen en Gewesten. In de financieringswet is reeds ingeschreven dat het heffen van opcentiemen of het toestaan van kortingen geen afbreuk mag doen aan het recht van de gemeenten om aanvullende belastingen of opcentiemen te heffen. Bovendien is in de wet van 23 januari 1989 bepaald dat de G en G geen concurrerende belastingen mogen heffen. Het huidige systeem laat echter wel toe dat de G en G de belastbare basis voor de nationale centrale overheid uithollen. Zo doet de milieubelasting van het Vlaamse Gewest via de verwerking in de boekhouding onder de rubriek «diverse bedrijfskosten» de belastbare winst voor de ondernemingen dalen en dus ook de betaalde vennootschapsbelastingen. Een uitbreiding van dit soort belastingen zou de fiscale ontvangsten van de nationale overheid dus kunnen uithollen.

Het besluit uit deze overwegingen ligt voor de hand. Inzake de sanering van de overheidsfinanciën dienen sluitende afspraken tussen de diverse entiteiten binnen de globale overheid te worden gemaakt alhoewel dit ongetwijfeld geen gemakkelijke opdracht zal worden.

Mijnheer de Eerste minister, in het regeerakkoord liggen de grote opties vast inzake de beginselen en de maatregelen die de saneringsoperatie, zowel op het vlak van de rijksbegroting als op het vlak van de sociale zekerheid, vorm zullen geven. Deze grote opties moeten in veel gevallen echter nog concreet worden ingevuld. De SP-fractie wenst hieraan constructief mee te werken, maar zal ter zake zeer waakzaam zijn.

De heer Seeuws heeft de regering gisteren gevraagd om bij de uitvoering van haar uitermate moeilijk programma respect op te brengen voor de parlementaire democratie, onder meer door voldoende bewegingsvrijheid te geven aan haar politieke meerderheid, die dan ook de discipline moet opbrengen om de afspraken te honoreren.

Deze vraag, waarbij ik mij volmondig aansluit, is essentieel opdat de verdere begrotingssanering op een evenwichtige en coherente manier op sporen zou kunnen worden gezet met de steun van de fracties.

Mijnheer de Eerste minister, de sanering van de rijksbegroting die u in het regeerakkoord vooropstelt, moet starten in een ongunstige conjunctuur. De perspectieven inzake tewerkstellingsevolutie zijn niet positief, wat een verhoogde aandacht voor de werkloosheidsevolutie des te belangrijker maakt.

We zullen ongetwijfeld de kans hebben om naar aanleiding van het begrotingsdebat in te gaan op de specifieke maatregelen die u zult voorstellen inzake uitgaven en ontvangsten. Het verheugt ons, en het getuigt van realisme, dat u zich voorneemt een beleid te voeren dat zowel inwerkt op de uitgaven als op de ontvangsten.

Aan de uitgavenzijde zal ongetwijfeld een grote inspanning moeten worden geleverd om een reële nulgroei van de uitgaven, exclusief rentelasten, te combineren met een beter functioneren van het overheidsapparaat. Verder interen op de werkskosten van de departementen lijkt me daarbij geen goede leidraad. Misschien kan daarmee kwantitatief gezien wel het beoogde resultaat worden bereikt, maar ik vrees dat het dan kwalitatief gezien nog ontoereikender wordt. Er zijn in het verleden reeds een reeks doorlichtingen uitgevoerd, er zijn voorbereidingen getroffen om bijvoorbeeld via *zero-base*-budgettering een nieuwe benadering te introduceren. Deze inspanningen zullen moeten worden voortgezet en geïntensifieerd, en vooral zullen de bevindingen snel moeten worden geïmplementeerd. Misschien kan de hergroepering van bevoegdheden, zoals ze in uw regering is gebeurd, daarbij een instrument zijn voor de verantwoordelijke ministers. Het is in ieder geval een uitdaging van vitaal belang voor het functioneren van de overheidsdiensten.

Het geprogrammeerd en versneld verminderen van de uitgaven voor defensie, dat in uw regeerakkoord wordt aangekondigd, lag voor de hand. De bevolking zou het noch begrijpen, noch appreciëren indien niet kordaat zou worden ingespeeld op de, onder invloed van de internationale omstandigheden, gewijzigde situatie.

Bij de maatregelen aan de uitgavenzijde vermeldt het regeerakkoord ook dat «de realisatie van sommige reële en financiële activa kan worden overwogen». De gedachte zelf verdient ongetwijfeld onze steun. Het is wel verrassend dit bij de uitgaven te vinden, aangezien een dergelijke maatregel hopelijk toch in ontvangsten zou resulteren, tenzij natuurlijk slechts zwaar verlieslatende en de Schatkist bezwarende, reële en financiële activa worden bedoeld.

Enige verduidelijking is hier ongetwijfeld welkom. Op het vlak van deze eventuele realisatie van financiële of reële activa, vraag ik uw aandacht voor een bedenking, een waarschuwing, en een suggestie.

Ik vrees dat de Staat vandaag nog altijd niet weet wat precies de omvang en de samenstelling van zijn vermogen is. Een commissie werkt ijverig, de opdracht is niet eenvoudig, maar het is toch onbegrijpelijk dat men in het beste geval in de loop van dit jaar een behoorlijk beeld zal hebben van de stand van zaken per einde 1986. Rationele besluitvorming is in deze omstandigheden, waarbij bovendien nog rekening moet worden gehouden met de wijzigingen die de recente staatshervorming heeft meegebracht, niet eenvoudig. Dit was mijn bedenking.

De waarschuwing bestaat erin, uw beleid op dit punt niet te laten verzanden in steriele welles-nietes-spelletjes over privatiseringen. De wetten van 21 maart 1991 en 17 juni 1991 bevatten ruime mogelijkheden voor het inbrengen van privé-kapitaal in een reeks openbare ondernemingen, en creëren daarvoor een duidelijk kader. Het debat zou eigenlijk moeten gaan over al dan niet goed functionerende ondernemingen en mag niet vernauwd worden tot de eigendomsstructuur, ook al is deze niet onbelangrijk. Onze fractie zal ook hier waakzaam toezien op het naleven van het regeerakkoord, niet alleen inzake intenties, maar vooral inzake daden.

De suggestie die ik wil doen, is om allereerst het onroerende patrimonium in binnen- en buitenland te inventariseren. De evolutie van de vastgoedmarkt is in veel steden, waaronder Brussel, van die aard dat een behoorlijke opbrengst realiseerbaar moet

zijn. Deze opbrengst zorgt voor een eenmalig voordeel voor de begrotingssanering, namelijk door het bedrag van de opbrengst zelf, maar zorgt ook voor een blijvend voordeel, omdat de rentelast wordt beperkt. Vooral het eenmalige van deze operaties moet evenwel tot omzichtigheid aanzetten.

Inzake het hoofdstuk ontvangsten in de rijksbegroting geeft uw regeerakkoord eveneens een reeks vrij duidelijke krachtlijnen, die evenwel ook op concrete invulling wachten. In de bevoegde commissie zullen we daarop gedetailleerd kunnen ingaan. Het herstellen van een behoorlijke ontvangstenelasticiteit, het bestrijden van oneigenlijke gebruiken en misbruiken en het correct innen van de ontvangsten, om slechts die drie elementen aan te halen, zijn kolossale uitdagingen voor de regering in het algemeen en voor de ministers die ter zake verantwoordelijkheid dragen, in het bijzonder. Het welslagen van dit streven zal in hoge mate bepalen, niet alleen of de begrotingssanering lukt, maar ook en vooral of dit op een rechtvaardige manier kan gebeuren. Het is niet nodig u eraan te herinneren dat de SP-fractie zal nagaan of uw regering zich houdt aan de engagementen die ter zake in het regeerakkoord zijn genomen.

Inspanningen vragen van de burger op welk vlak dan ook, maar vooral op het vlak van de fiscaliteit, kan enkel als die de zekerheid en de perceptie heeft dat de lasten op een rechtvaardige manier worden verdeeld over de diverse groepen in de maatschappij. Geïstitutionaliseerd fiscaal profitaat en fiscale ontwiking moeten daarom structureel worden aangepakt. Transparantie is daarbij essentieel.

Ik stel overigens met genoegen vast dat de heer Cooreman gisteren heeft gesuggereerd de rapporten van professor Franck als een mogelijk referentiepunt te nemen in de strijd ter zake.

Het regeerakkoord stelt ook «dat de regering alles in het werk zal stellen om de harmonisering van sommige aspecten van de fiscaliteit op Europees niveau te bevorderen». De SP-fractie vindt dit bijzonder belangrijk en hoopt dat u ter zake meer steun zult vinden bij de Europese partners dan in het verleden het geval was. Wellicht kunnen we de inspanningen om die steun actief te solliciteren nog opdrijven.

Europa legt ons een begrotingssanering op. Indien Europa er niet tegelijkertijd voor kan zorgen, dat er een kader wordt gecreëerd dat een einde maakt aan de competitieve defiscalisatie waardoor onze belastingontvangsten eroderen, dan maakt Europa het ons wel bijzonder moeilijk.

Inzake inkomsten en uitgaven van de sociale zekerheid zijn een reeks duidelijke krachtlijnen opgenomen in het regeerakkoord. Zoals eerder gezegd, kaderen deze krachtlijnen in de strategie om de financiële situatie van de globale overheid te saneren. Maar dit kan natuurlijk niet de enige opdracht zijn, of een opdracht die tegen om het even welke prijs zou kunnen of mogen gerealiseerd worden.

Uw regeringsverklaring herinnert eraan dat «de sociale zekerheid berust op het essentiële principe van solidariteit en verzekering tussen alle burgers en is in dat opzicht een bevoorrecht instrument in de strijd tegen de armoede en de bestaansonzekerheid. De vrijwaring van de sociale zekerheid is dan ook een prioritaire doelstelling. De basisvoorwaarde voor haar continuïteit is het herstel en behoud van het structureel financieel evenwicht, waarbij de daartoe noodzakelijke inspanning op selectieve wijze rechtvaardig wordt gespreid».

Dit is de essentie en al het overige volgt daar eigenlijk uit.

Het is duidelijk dat voor de SP-fractie «selectief» en «rechtvaardig» sleutelwoorden zijn. We weten dat dit begrippen zijn die niet eenduidig in te vullen zijn. We weten echter ook dat niet iedereen deze begrippen op dezelfde manier wenst in te vullen. Wij hebben daar nogal duidelijke opinies over en we zullen die verdedigen, ook tegenover organisaties zoals het VEV die met hun gebruikelijke arrogantie de regering de saneringsles willen lezen.

De heer De Croo. — Op de regeringsbanken zit een vertegenwoordiger van het VEV.

De heer Verwilt. — Het bestrijden van misbruiken en oneigenlijke gebruiken in alle takken van het stelsel is een opdracht die moet worden doorgezet, indien men het stelsel zelf niet wenst in gevaar te brengen.

Deze acties mogen zich niet beperken tot één tak. De sector van de gezondheidszorgen is, rekening houdend met de recente evolutie, evenwel een evident aangrijpingspunt. De recentste statistieken over bijvoorbeeld het voorschrijfgedrag in sommige specialiteiten, zijn overtuigende uitnodigingen om enkele van de vooropgestelde krijtlijnen in te vullen.

Mijnheer de Eerste minister, de SP-fractie wil uw regering steunen bij de realisatie van het saneringsbeleid. Dat we daarbij waakzaam zullen zijn, speciaal voor die elementen die ons het meest dierbaar zijn, is de opdracht die wij hebben gekregen van hen die we hier vertegenwoordigen.

Als nieuwkomer in het Parlement en in de SP-fractie hoop ik dat de regering het ons mogelijk zal maken een volwaardige bijdrage te leveren: door duidelijke en degelijke ontwerpen in te dienen; door ons niet te vragen overhaast en slecht werk af te leveren, maar aan te dringen op goed en snel werk; door ruimte te laten voor debat en constructieve verbeteringen; door niet toe te laten dat de belangrijke politieke beslissingen in het land genomen worden door hen die geen politieke verantwoordelijkheid dragen.

De economische uitdaging is belangrijk. De uitdaging van de samenlevingsproblemen is dat zo mogelijk nog meer. Er is trouwens een sterke interactie tussen beide.

Het is een noodzaak dat België zich voorbereidt om de EMU-trein niet te missen. Het is een even grote noodzaak ervoor te waken dat dit niet gaat ten koste van het socio-economisch en socio-politiek samenlevingsmodel dat ons dierbaar is. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hasquin.

M. Hasquin. — Monsieur le Président, on ne devait pas s'attendre à ce que les problèmes fondamentaux du pays trouvent leur solution dans un accord politique scellé en quelques jours. Il en est bien ainsi puisque sur deux aspects essentiels, le refinancement des Communautés et les dépenses de sécurité sociale, le document gouvernemental ou bien escamote les réalités budgétaires créées par la loi de financement du 16 janvier 1989, ou bien se contente de déclarations floues qui ne convainquent pas de son intention de pratiquer de réels assainissements.

Premièrement, il est éclairant de comparer les pistes de refinancement avancées par le gouvernement avec les besoins réels de la Communauté française. En réalité, ni la défiscalisation de la programmation sociale de fin d'année, ni la ristourne intégrale de la redevance radio-télévision, ni même le décloisonnement budgétaire « Communauté-Région » ne constituent le « remède miracle » susceptible de sortir la Communauté des abîmes qui se creusent d'année en année.

A législation inchangée et à francs constants, hors inflation, les dernières projections des besoins futurs du seul enseignement francophone donnent les résultats suivants: il faut trouver, par rapport à la loi de 1989, 7,4 milliards de recettes nouvelles en 1992, 12,6 milliards en 1993, 15,3 milliards en 1994 et 18 milliards en 1995 pour couvrir les besoins du seul secteur de l'enseignement. Autant dire que les moyens envisagés à ce jour sont dérisoires. Il s'agit tout au plus de rustines et, à moins d'écraser les francophones sous une fiscalité sauvage — elle serait même insuffisante vu l'ampleur des problèmes — les faits sont là, accablants, qui démontrent la nécessité de repenser la loi de financement, ce qui n'exclut pas — chacun en convient — de nécessaires rationalisations dans l'enseignement, mais au moins seront-elles moins insupportables.

La solution passe donc par une révision de la loi; ce pourrait être notamment une liaison des montants des dotations communautaires à l'évolution salariale du secteur public national; le mécanisme éviterait, en outre, la création d'une fonction publique à deux ou à trois vitesses dans le pays.

Le PRL n'ignore pas les difficultés budgétaires de l'Etat central, et j'y reviendrai dans quelques instants. Mais si les dirigeants de ce même Etat n'étaient pas engoncés dans un conservatisme idéologique qui leur fait refuser jusqu'à l'idée même de privatisation de

certaines entreprises publiques, on trouverait aisément les quelques milliards indispensables à la sauvegarde de l'enseignement tout en étant à même d'agir de manière décisive sur la dette publique.

Deuxièmement, alors que les dépenses sociales augmentent plus vite que les recettes, des disparités toujours plus flagrantes apparaissent paradoxalement au niveau de la protection elle-même. Un nombre sans cesse croissant d'individus passe au travers des mailles du filet de la sécurité sociale et tombe indiscutablement dans la pauvreté et la misère. Des circuits toujours plus nombreux et plus coûteux d'allocations ont été institués, faisant, du même coup, perdre de vue les objectifs fondamentaux de la sécurité sociale: assurer une véritable solidarité active allant au-devant des injustices et des misères réelles et garantir l'égalité des chances pour chacun.

Que trouvons-nous dans l'accord de gouvernement présenté par le Premier ministre devant les Chambres, à la rubrique « Recettes et dépenses de la sécurité sociale »? A part un rappel du principe essentiel de solidarité entre tous les citoyens et quelques mesures très vagues, aucune allusion n'est faite aux moyens que compte utiliser le nouveau gouvernement pour faire face aux problèmes de la sécurité sociale tout en réduisant la dette publique. Le PRL, qui refuse cette attitude suicidaire, entend développer une politique à long terme, basée sur des principes rigoureux et des mesures concrètes.

Le premier secteur grandement menacé au début du XXIe siècle est celui des pensions. Dans ce domaine, les libéraux fondent leur programme sur les valeurs essentielles que sont la solidarité et la responsabilité.

Le plan à long terme qu'ils proposent est constitué de trois points principaux: l'adaptation du système de la répartition, la mise en place progressive d'un système de capitalisation et une épargne individuelle accessible au plus grand nombre. La capitalisation et l'épargne individuelle seront appelées à corriger la dérive de la répartition et responsabiliseront le citoyen en lui permettant d'éviter de reporter sur les générations plus jeunes la totalité du coût des retraites futures.

Conscient des déficits démographiques à venir, le PRL entend également promouvoir une véritable flexibilité de la retraite à soixante-cinq ans, accessible à tous les travailleurs, quel que soit leur statut. Cette évolution est d'ailleurs inéluctable dans la mesure où nous devons aligner la réglementation belge sur celle en vigueur dans la plupart des autres pays européens, dans le cadre de l'harmonisation à l'échéance du 1er janvier 1993.

Face au défi du XXIe siècle, seul un projet de gestion rigoureuse et cohérente garantira la survie de la sécurité sociale. La marge de manœuvre est étroite si l'on veut conserver une solidarité viable et responsable entre tous les membres de notre société. Pour préserver l'avenir et garantir les moyens financiers suffisants, le PRL estime qu'il est urgent d'entreprendre une réforme structurelle de la sécurité sociale basée sur trois axes.

Le premier axe consiste à mettre en place une gestion cohérente des boni de la sécurité sociale. En effet, il convient de mettre un terme à la politique menée jusqu'ici par les socialistes et les sociaux-chrétiens, qui est basée sur l'utilisation des boni et sur les transferts budgétaires entre les différentes branches de la sécurité sociale, éliminant toute transparence et donnant l'illusion aux citoyens d'un certain équilibre. Seule une gestion cloisonnée des différents secteurs de la sécurité sociale permettra de suivre au plus près la rentabilité et l'efficacité de chacun de ceux-ci. Seule aussi, grâce aux boni dégagés, l'augmentation du remboursement des emprunts grevant encore l'équilibre du secteur des soins de santé peut permettre le retour à une situation équilibrée avant que le vieillissement de la population ne fasse sentir ses effets par une augmentation importante des dépenses. Les libéraux prévoient également de constituer, dès à présent, des réserves pour faire face à la croissance attendue, principalement en matière de dépenses, dans le secteur des pensions.

Le deuxième axe vise à utiliser au mieux les ressources et les moyens disponibles et donc à éviter les gaspillages. Une informatisation accrue des dossiers et une augmentation du rendement doivent techniquement permettre une diminution drastique des frais administratifs. Il s'agit là d'une source d'économies potentielles de plusieurs centaines de millions.

Le troisième axe consiste à redéfinir certains mécanismes allocatifs. Ainsi, pour les allocations de chômage, le PRL propose la suppression de l'interruption de chômage et de toutes les catégories de chômage caché. Le PRL envisage aussi la limitation de la durée d'indemnisation de l'assurance chômage à une période qui pourrait être de deux ans. En Belgique, les droits au chômage ne sont pas limités dans le temps, ce qui constitue une situation tout à fait exceptionnelle au regard des autres pays de la CEE, où la durée varie de six à trente mois.

Cette mesure ne s'appliquerait pas cependant aux ménages ou aux isolés pour lesquels une telle indemnisation est la seule source de revenus. Les moyens dégagés par cette réforme peuvent être estimés à près de 20 milliards de francs.

En ce qui concerne les soins de santé, si des mesures d'ordre structurel ne sont pas prises d'ici peu, nous risquons d'être confrontés à une distribution dualiste des soins médicaux selon laquelle les plus fortunés pourront avoir recours à une médecine de qualité mais très onéreuse, le reste de la population devant se contenter d'une médecine au rabais.

Le programme de réformes proposé par le PRL assure, pour demain, une médecine de qualité accessible à tous au moindre coût. Les principes essentiels en sont une transparence retrouvée, une responsabilité accrue et une véritable solidarité, dans le cadre d'une médecine libérale.

Pour garantir l'avenir des soins de santé grâce à une gestion plus saine, le PRL estime que les mutuelles doivent retrouver la place qui est la leur dans le système et arrêter de poursuivre leur politique tentaculaire visant à occuper tous les rouages du secteur. Une simplification de la législation, des structures et des circuits bureaucratiques s'impose afin d'éviter les surcoûts et les gaspillages.

Le PRL entend également développer diverses mesures tendant à favoriser la responsabilité de tous, pour que chacun devienne conscient du poids de son comportement pour l'avenir des soins de santé. Tant la « surprescription » que la surconsommation sont dangereuses et intenables à terme. L'instauration d'un ticket modérateur généralisé est à envisager. Il convient aussi de rendre aux hôpitaux une véritable responsabilité de gestion. A cette fin, il sera nécessaire de revoir les modalités de financement, de réduire les charges administratives ou encore d'encourager les accords entre les CPAS et les ASBL de médecins. En contrepartie, il faudra imposer le « self-supporting » des déficits.

Pour conclure, si une solidarité est éthiquement juste dans son principe, elle n'est pratiquement possible que par rapport à un état de prospérité déterminé. En d'autres termes, elle ne peut excéder les moyens dégagés par cette prospérité, à défaut de quoi elle conduit à une impasse en détruisant, par un développement anarchique, la substance qui la nourrit. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hooland.

De heer Van Hooland. — Mijnheer de Voorzitter, gisteren hebben onder andere de twee fractieleiders van de Vlaamse meerderheidspartijen gezegd dat de uitvoering van het regeerakkoord voor de aantredende ploeg een bijna onmogelijke opdracht is.

Het is een « urgentieprogramma » dat drie oogmerken wil bereiken: ten eerste, België integreren in de Europese Monetaire Unie; ten tweede, de federale staatsstructuur verder uitbouwen; ten derde, een politiek antwoord geven aan de nieuwe maatschappelijke noden en uitdagingen.

Naast het goede in het akkoord is er ook een opvallende leemte, tenminste wanneer men nagaat met welke middelen en met welke managementcapaciteit de regering hoopt de vooropgestelde resultaten te kunnen bereiken.

Ik wil mij tot dit punt beperken en verwijz voor de rest naar de uiteenzettingen van de heer Valkeniers en van gewezen Vice-Eerste minister Schiltz.

Het komt mij voor dat de zwakte van de overheidssector en -diensten een van de meest fundamentele problemen is voor een alternatief en beter maatschappelijk beleid dat de burger voldoening geeft — tegen verantwoorde en lagere kosten — en ook de ambtenaren meer motiveert.

De vorige regering had dat al ingezien en nam, in het hoopgevend akkoord van 10 mei 1988, een onuitgegeven programma op voor administratieve vernieuwing en beter overheidsbeheer. Daarvan is betrekkelijk weinig verwezenlijkt.

Ik geef enkele voorbeelden van programmapunten die niet werden gerealiseerd: het opstarten van een gemengde commissie met leden van het Parlement, ambtenaren, vertegenwoordigers van de overheidsvakbonden en met experten; de organisatie van een ruime mobiliteit en een permanente vorming in het kader van loopbaanplanning.

Zo is verder ook, in 1988, bepaald geworden dat elke overheidsdienst een verslag zou opmaken over zijn organisatie en zijn werking. Dat verslag zou, uiterlijk zes maanden na de installatie, worden bezorgd aan de regering en megedeeld aan het Parlement.

Evenmin werd een ombudsman aangeduid, wiens taak ik echter bedenkelijk vind, aangezien de ambtelijke hiërarchie volgens mij nu al « kapot » gaat door externe controle.

De gemengde commissie, waarover ik daarnet gesproken heb, diende in te staan voor het opstellen van een algemeen beleidsplan van de overheidssector, voor een geïntegreerd personeelsbeleid en voor de vorming en de vervolmaking van overheidsmanagers. Dit laatste zou geschikte kandidaten leveren voor de topambten in een mandaten-systeem of voor het honoreren van de beheerscontracten. Aangezien de commissie niet eens is opgericht, is er dus ook geen verslag uitgebracht en is er, bovenal, veel kostbare tijd verloren.

Terloops verwijz ik naar de National Commission on the Public Service in de Verenigde Staten die, onder leiding van Paul Volcker, gewezen voorzitter van de Board of Governors van de Federal Reserve Bank, van 1987 tot 1989 een fundamentele diagnose heeft gemaakt van de Amerikaanse Federal Civil Service. Het gaat in Amerika uiteindelijk om meer dan 2,5 miljoen federale ambtenaren.

Zij concludeerde dat er drie basisproblemen waren: het openbaar bestuur werd bedreigd door de negatieve houding van het publiek tegenover de overheid; het gebrek aan politiek leiderschap; het zwak intern management in het openbaar bestuur.

Het werk van deze commissie heeft geleid tot talrijke aanbevelingen waarvan er intussen een aantal in praktijk werden gebracht met het doel het administratief leiderschap te verbeteren, meer talent naar de overheid te halen — men wil opnieuw de beste kandidaten in dienst nemen en houden — en uiteindelijk met het doel de prestaties van de ambtenaren op een hoger niveau te brengen volgens de normen van de zakelijke particuliere sector.

Dit gebeurde in een land met een traditioneel sterke managementcultuur, ook in de overheidssector.

Wij hebben nogmaals de kans laten liggen. Er werd geen gemengde commissie opgericht en er werd geen programma uitgewerkt om de bestuurscultuur te verbeteren, met uitzondering van de aanstelling van Bessel Kok voor Belgacom en van enkele goede bestuurders voor overheidsbedrijven.

Wij moeten bijna van nul starten, niet omdat wij geen goede ambtenaren hebben, maar wel omdat ons administratief en ambtelijk beleidsondersteunend systeem niet deugt.

De regering kondigt nu nog eens aan dat zij de administratie, haar structuren, bezetting en werking wezenlijk zal verbeteren. Dit is weer eens het hier al zo dikwijls gehekelde « *management by speech* ». Wij declareren het en daarom zal het gebeuren.

Mijnheer de Eerste minister, u kent zeer goed de werken van Crozier. In een daarvan stelt hij: « On ne change pas la société par décret. » Dit geldt eveneens voor de administratie van de Staat.

Ondertussen gaat het niet goed met onze centrale overheidssector. Op 31 maart 1991 telde deze in de ruimste zin van het woord, nog 64 874 ambtenaren. Ruim de helft hiervan, 34 966, zijn tewerkgesteld bij het ministerie van Financiën. Maar toch functioneert de overheidssector niet op niveau. Dat zal ook morgen helaas nog niet het geval zijn. Dat kan ook niet. Het duurt immers jaren alvorens nieuwe structuren en zelfs beroepsmanagement tastbare resultaten opleveren.

Ik wil hier niet ingaan op specifieke punten. Die worden voldeende aangehaald in het regeerakkoord. Ik wil hier enkel verwijzen naar een paar punten en enkele vragen stellen.

Allereerst, het Vast Wervingssecretariaat wordt een staatsdienst met afzonderlijk beheer. Het secretariaat wordt ook bevoegd voor de aanwervingen voor de Gemeenschappen en de Gewesten, die dan ook het secretariaat mede zullen beheren. Wat zal dat echter veranderen aan onze problemen van functionele en gerichte werving en selectie?

Verder, voor de functies van hoog niveau komen er hernieuwbare mandaten en een nieuw evaluatiesysteem dat benoemingen en bevorderingen beter en objectiever moet laten verlopen. Ik heb hierbij twee vragen.

Weet men, ten eerste, hoe lang de gemiddelde ambtsduur is van onze topambtenaren? In het departement van Financiën bedraagt de gemiddelde ambtsduur sinds 1945, in rang 15, zes jaar en vier maanden, in rang 16, vijf jaar en zes maanden en in rang 17, vijf jaar en elf maanden. Het gaat hier over meer dan 300 ambtenaren. In het departement van Landsverdediging bedraagt de gemiddelde ambtsduur drie jaar en drie maanden! In het leger bedraagt de gemiddelde ambtsduur, sinds 1978, zes jaar en zes maanden. Bij de rijkswacht echter is de gemiddelde ambtsduur van generaals en kolonels-gebiedscommandanten, sedert 1945, niet meer dan twee jaar en acht maanden. Dit is nog niet eens de duur van een half mandaat.

En bovenal, verdwijnt nu meteen elke vorm van occulte verdeling van benoemingen en bevorderingen op politieke grondslag voor de rangen 11 tot en met 15? Ik denk hierbij aan de werkzaamheden van de ex-commissies-Mangeleer en -Dekens.

Ten derde, welke departementen zal men samenvoegen? Hoe zal dit gebeuren en wanneer?

Vervolgens, er wordt gezegd dat de doorlichting van alle departementen tegen het einde van 1992 zal klaar zijn. Wat zal er daarna gebeuren?

Ten vijfde, er wordt gezegd dat de mobiliteit maximaal zal worden bevorderd. Ik ben het hiermee wel eens, maar zal ook het systeem daarvan beter worden?

Tenslotte, de kabinetten blijven ontoelaatbaar groot. Zij tellen thans nog 49 medewerkers. Er zijn wel minder kabinetten, 22 denk ik, maar toch zijn en blijven de kabinetten een symptoom van een administratief systeem dat zijn taak niet aankan. Daar is geen andere verklaring voor. Zij zullen vooral en verder beletten dat ons administratief en bestuurlijk systeem onder deze regering in gunstige zin zal evolueren. Wij blijven aldus uniek.

Er zijn natuurlijk allerlei positieve zaken opgenomen in het regeerakkoord. Daarmee stijgen wij echter niet uit boven de alledaagsheid. Wij vertikken het bovenal de samenleving, de burgers en de bedrijven een effectieve verbetering en lagere kosten te waarborgen. Het concept van ons bestuurlijk systeem blijft zwak en verwijst niet naar een strategisch administratief platform dat voor de politieke bestuurders en het bestel flexibiliteit en slagvaardigheid verzekert.

Mijnheer de Eerste minister, deze regering mag niet falen, zegt iedereen. Indien ze, behalve op specifieke politieke knelpunten zou mislukken, dan zal dat zijn omdat wij, zoals gisteren, ook vandaag de kansen laten liggen om een performante overheid te ontwikkelen. Wij hebben het vertikt een krappe, maar knappe meerderheid op de been te brengen. Hier verwijs ik nogmaals naar de Franse bestuursocioloog, de heer Crozier, en zijn *Etat modeste, Etat moderne* dat u, zo meen ik, tijdens uw vakantie, in 1988, heeft gelezen. Onze overheid heeft de managementrevolutie gemist. Ze heeft gedesinvesteerd in organisatie, management en vorming, zowel intern als aan de universiteit en elders.

Morgen wordt het voor u en voor ons, dus voor iedereen, nog moeilijker. Ik heb geen moeite om u veel succes te wensen, maar wij zien mekaar nog wel. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Dierickx.

De heer Dierickx. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Eerste minister, waarde collega's, in het politieke discours moet niet alleen worden gezegd wat dient te gebeuren, maar ook waarom iets dient te gebeuren en waarom dit onafwendbaar dient te gebeuren. De beperktheid van de keuzemogelijkheden aantonen behoort tot het wezen van het politieke discours.

Welke zijn op het einde van de twintigste eeuw de spanningsvelden die de context bepalen waarbinnen het politieke handelen en denken kunnen plaatsgrijpen?

Twee spanningsvelden kunnen worden ontwaard. Enerzijds, het spanningsveld tussen de collectiviteiten die samen de mensheid vormen, volksgemeenschappen, taalgemeenschappen, natiestaten, en anderzijds, het spanningsveld tussen deze mensheid en de planeet waarop zij leeft en waarvan haar bestaan en voortbestaan afhankelijk is.

De problemen binnen het eerste spanningsveld lijken acuter dan enkele jaren geleden en zullen volgens sommigen in de loop van het volgende decennium aan intensiteit winnen.

Vergissen is mogelijk, maar als de vraag wordt gesteld: « Welke ideeën, welke politieke formaties, welke partijen staan op het punt de massa's te bewegen en dit onder andere in meerdere Europese landen? », dan is het antwoord daarop waarschijnlijk: « Deze die speculeren op het egoïsme en het narcisme van collectiviteiten, meer bepaald van groepen waarvan de leden door uiterlijke kenmerken herkenbaar en/of bovendien geografisch lokaliseerbaar zijn. » Deze formaties speculeren op de zijns- en geldingsdrang van individuen en collectiviteiten en propageren gevoelens van afkeer en haat ten overstaan van mensen die niet behoren tot de eigen groep, dus tegenover vreemdelingen, anderstaligen, migranten, in feite zondebokken waarop onbehagen en onrust worden afgewenteld.

Ik hoef hier niet te verwijzen naar de theorieën van René Girard.

Politieke formaties die binnen dit spanningsveld ageren en in bepaalde sociaal-economische situaties speculeren op collectief egoïsme en narcisme, op nationalisme en xenofobie, halen gemakkelijk succes, omdat ze gebruik maken van identificaties die moeiteloos tot stand komen. De identificatie met de eigen natie is de meest simpele identificatie en komt inderdaad zonder enige inspanning tot stand. Daarbij komt, dat de bewegingen die op gevoelens van afkeer voor het vreemde speculeren en dit vooral in noodsituaties, goede vooruitzichten hebben omdat én de schaarste én de vluchtelingenstroom én de migratie naar alle waarschijnlijkheid zullen blijven toenemen, ook in ons continent.

Dit alles verklaart waarschijnlijk het succes van uiterst rechtse formaties en partijen, onder andere in Frankrijk, Italië, Oostenrijk en in ons land. Voor de hand liggend is ook, dat het succes in een bepaald land van een nationaal-egoïstische massabeweging in andere landen kan aanzetten tot navolging en bovendien dat nationalistisch-rechtse bewegingen die elkaar bestrijden elkaar niet verzwakken, maar voeden, verstevigen en rechtvaardigen. Ik geef een voorbeeld. Wat zal er in het eengemaakte Duitsland gebeuren, als morgen het nationalisme van Jean-Marie Le Pen verder oplaait, overslaat naar andere Franse partijen en de Duitsers toelaat, met goed geweten, opnieuw nationalistisch te gaan denken en zich af te keren van de Europese politieke en monetaire unie? We weten maar al te goed wat Schlesinger al eens heeft verklaard over de monetaire unie.

Wat ik hier beschrijf is allesbehalve denkbeeldig. We stellen vast dat de rechtse partijen vandaag in meerdere landen het politieke toneel beheersen.

De heer De Croo. — Het zijn zwakke acteurs.

De heer Dierickx. — Dat zullen we nog zien.

Welke ontwikkeling kan zich in Oost- en West-Europa voordoen, wanneer de collectieve zijnsdrang van de énen zich manifesteert, onder andere in het ontzeggen van het zijnsrecht aan de anderen? De hoogste vorm van bevrediging van de zijnsdrang is het ontzeggen van het zijnsrecht aan de andere. Welke toekomst tekent zich af, wanneer morgen rechts-radicalen nationalistische bewegingen de massa's een politiek avontuur aanbieden dat leidt tot het verbreken van de bestaande en vaak embryonale transnationale democratische solidariteitsbanden?

Vele burgers vragen dat er iets zou gebeuren op het politiek toneel. De vraag is wat de traditionele partijen te bieden hebben. Zeker geen avontuur, maar ook geen politiek project. Als de rechts-radicalen nationalistische bewegingen het halen, keert Europa terug naar 1913 of 1938.

Hier ligt een levensgrote verantwoordelijkheid voor ons twee- of drietalig land. Wanneer na het uiteenvallen van de Sovjetunie en van Joegoslavië, met de daarmee gepaard gaande gewelddadigheden, na de gruwelijke ontwikkelingen in Noord-Spanje namelijk in Baskenland en het geweld in Corsica, ook in ons land met zijn vredelievende en zachtaardige bevolking, de democratische solidariteit aan diggelen wordt geslagen, dan is dit een noodlottig voorteken te meer voor onze bedreigde wereld die elke dag kleiner wordt en schreeuwt om solidariteit en om solidariteit in democratie.

In deze Europese context dient het Belgische federaliseringsproces te worden gezien. Dit proces dient te worden voortgezet — of het ooit zal worden beëindigd is een andere vraag — zonder het verbreken van de democratische solidariteit tussen Vlamingen, Walen, Brusselaars en Duitstaligen en zonder dat het federale België dat door zijn tweeledigheid moeilijk te verwezenlijken is, uiteenvalt of een karikatuur van een federale Staat wordt.

In de wereld zijn talloze desolidariseringsprocessen aan de gang. Ze mogen niet alle succesvol zijn. Hier ligt de verantwoordelijkheid van de Belgische politieke wereld. De groenen willen bewust medeverantwoordelijkheid dragen, maar ze zullen niet dulden dat het Belgische federalisme de democratie en de parlementaire democratische besluitvorming verder uitholt en vervangt door een diplomatiek besluitvormingssysteem waarbij vooral de uitvoerende organen betrokken zijn. Zij zullen niet dulden dat het Belgisch federalisme de solidariteit in de sociale zekerheid verbreekt. We zijn verheugd dat er van regionalisering of federalisering van de ziekteverzekering geen sprake meer is in de regeringsverklaring. Zij zullen ervoor waken dat de zaak van de geldstromen en -transfers binnen de monetaire unie niet demagogisch wordt geëxploiteerd, onder andere in verband met de ziekteverzekering. Reeds bij de Montesquieu lezen we: « La France a besoin de l'opulence de la Pologne et de la Moscovie, comme la Guyenne a besoin de la Bretagne... »

De groenen zullen niet dulden dat het gesprek van Gemeenschap tot Gemeenschap slechts tot stand komt na een voorafgaande Vlaamse en Franstalige frontvorming die niet toelaat dat binnen de twee delegaties meningsverschillen tot uiting komen. Ook menen de groenen dat de Duitstaligen bij het debat over de staats-hervorming moeten worden betrokken. Herhaaldelijk hebben de groenen laten weten dat zij niet kunnen akkoord gaan met een staats-hervorming die aan de Gewesten en de Gemeenschappen constitutioneel het recht geeft zich te onttrekken aan de verplichting, Europese richtlijnen om te zetten in gewestelijk- en gemeenschapsrecht. De groenen zullen ervoor blijven pleiten, dat tenminste dertig parlementsleden verkozen worden in één nationale Belgische kiesomschrijving om op deze wijze aan politieke middelpuntzoekende krachten een kans te geven, wat in alle federale Staten het geval is. De groenen zullen ook niet dulden dat de verdere federalisering leidt tot de federalisering van het geweten waardoor ongestraft kan worden doorgegaan met het uitvoeren van in België geproduceerde wapens.

De groenen willen constructief, maar niet naïef medewerken aan de opbouw van een democratische federale Staat. Ze zullen dit doen, hoewel ze betreuren dat de partijen in 1988 geen rekening hebben willen houden met het gemeenschappelijk voorstel van Ecolo en Agalev betreffende de staats-hervorming. De groenen willen constructief meewerken, niet omdat zij de verdedigers zijn van een of ander staatsbestel, maar omdat zij echte federalisten zijn, die solidariteit in democratie een centrale plaats laten innemen in hun denken. Zij willen vooral constructief medewerken omdat zij vaststellen, dat de idee van solidariteit en samenhoorigheid in democratie op zoveel plaatsen in de wereld, ook in Europa, door rechte krachten met succes wordt bestreden.

Tenslotte nog een paar woorden over het tweede spanningsveld, dat tussen de mensheid en de planeet die zij bewoont. In het spanningsveld tussen de collectiviteiten doen zich tragische evoluties voor. Dit is echter nog meer het geval in de relatie tussen de mensheid en de aarde. Ook deze tragiek moet mede het politieke denken van deze regering en van het Parlement bepalen. De onrustbarende en tragische toestand waarin de aarde zich bevindt, kan op de drie volgende manieren worden gedocumenteerd.

Allereerst wordt door velen steeds meer gewezen op de contradictie tussen een beleid dat tot doel heeft de aarde te bewaren, en een ander beleid dat streeft naar sociale en regionale mondiale rechtvaardigheid. Meer en meer denkers en wetenschapsmensen komen tot het inzicht dat sociale en regionale rechtvaardigheid, onder andere inzake energieverbruik — de inwoners van Azië hebben in dezelfde mate recht op energieverbruik als de Amerikanen — in grote mate kan bijdragen tot het einde van het leven op aarde.

Een tweede bewijs van de tragische toestand waarin onze aarde zich bevindt, kan afgeleid worden uit het hoofdartikel van *Le Monde* van 6 maart 1992, getiteld: « Santé de la planète, santé des hommes ». Hierin wordt melding gemaakt volgens de Wereldgezondheidsorganisatie jaarlijks veertig miljoen mensen sterven aan de gevolgen van ziekten die hun oorzaak vinden in de afbraak van hun leefwereld. « Selon l'OMS, les maladies liées à l'environnement tuent chaque année près de 40 millions de personnes. »

We staan voor de tragische werkelijkheid dat de ongezonde toestand van de aarde de mensen bedreigt, maar ook dat de gezondheid van de mensheid, die de overbevolking laat toenemen — 8 miljard aardbewoners in 2020 —, de gezondheid van de aarde bedreigt.

Ten derde mag worden verwezen naar de publikaties van professor Rudolf Boehm, die eraan herinnert dat de Club van Rome in 1972 niet alleen de economische groei, maar ook de stilstand in de groei beschouwde als een bedreiging van het leven op aarde. Ook bij gelijkblijvende economische bedrijvigheid put de mensheid de voorraden en de energiebronnen uit. Wij hebben hier te doen met harde waarheden, harder dan die waarheden die normaal, in de conventionele politieke taal, « harde waarheden » worden genoemd.

Francis Fukuyama heeft dus ongelijk als hij schrijft dat wij tijden van verveling tegemoet gaan omdat het fundamentele debat tussen socialisme en liberalisme bijna overal stilgevallen is, zelfs in China. Inderdaad, iedereen kiest nu voor een min of meer sociale vrije markteconomie.

De groenen menen dat wij staan voor een nieuw fundamenteel debat dat ook in België moet worden gevoerd en wel binnen de krijtlijnen getekend door de twee spanningsvelden die hier werden geschetst.

Het zal een debat zijn tussen hen die aan de solidariteit internationale dimensies wensen toe te voegen en hen die solidariteit hoofdzakelijk blijven zien binnen de natie en de natiestaten. Het debat zal worden gevoerd door een nieuwe generatie die aan welvaart en rijkdom een nieuwe betekenis wil geven, die rijkdom willen zien in termen van gebruikswaarden en hen die de rijkdom van individuen en naties blijven zien in de klassieke betekenis van ruilwaarde, handelswaarde en BNP. Dit laatste debat is een debat waaraan reeds miljoenen mensen deelnemen.

Ik hoop, mijnheer de Voorzitter, dat wij over deze fundamentele problemen in het Parlement, dat zijn rol wil blijven spelen, rustig en diepgaand zullen kunnen discussiëren. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Maes.

Mevrouw Maes. — Mijnheer de Voorzitter, het aantreden van deze regering komt eigenlijk te laat. Er werd veel tijd verloren. Eigenlijk hadden de partijen na het mislukken van de Verhofstad-operatie al kunnen weten dat zij op een rooms-rode combinatie aangewezen waren en dat het beter geweest was maar onmiddellijk van wal te steken. De tijd die werd besteed aan het zoeken naar een tweede meerderheid was op voorhand verloren tijd. Deze zoektocht moet overigens opnieuw worden begonnen.

De voorbije maanden betekenen niet alleen tijdverlies, maar ook geldverlies en na de verkiezingen van 24 november betekenden zij ook een bijkomend prestige-verlies voor de politiek.

Mijnheer de Eerste minister, het aantreden van uw regering zelf heeft dan weer veel goedge maakt, onder meer omdat 3 op 16 leden van uw regering vrouwen zijn. Ik wens daarvoor onmiddellijk mijn waardering uit te drukken. Nog andere collega's hebben dit gisteravond ook reeds gedaan, zij het dan op een uur dat de pers reeds stillagen.

De Voorzitter. — Dat is een kritiek op de pers en niet op de Senaat, mevrouw.

Mevrouw Maes. — Mijnheer de Voorzitter, het ligt vooral aan de regeling van onze werkzaamheden. Wij hadden evengoed vanochtend kunnen werken, dan waren de pers klaar geweest om te drukken wat door mijn vrouwelijke en mannelijke collega's gisteravond werd gezegd.

Ik hoop dat het aantreden van vrouwen in de regering de vaste wil uitdrukt van deze regering om een levensechte en herkenbare politiek te voeren voor de burgers.

Wij hebben allen de omvang van de vervreemding ondervonden. Ik citeer slechts één van de vele commentaren die bij de verkiezingen van 24 november werden gemaakt. Het betreft een citaat van Jozef Deleu: «De mensen voelen zich onzekerder en onveiliger dan ooit tevoren in deze wereld van geweld en agressiviteit. Het is de taak van de politici om het gevoel van veiligheid te versterken door een beleid te voeren dat de mens aanpakt in zijn individuele en maatschappelijke hulpeloosheid.»

Indien de aanwezigheid van de vrouwen in de regering hiervoor symbool staat, is zij zeer belangrijk. Nochtans ben ik er niet helemaal gerust in. Het is mogelijk dat de aanwezigheid van de vrouwen symbool moet staan voor een goede staathuishouding. Ik gebruik met opzet dit enigszins ouderwetse woord, dat veel beter dan sommige geleerde termen omschrijft waarover het eigenlijk gaat. De mannen hebben de staathuishouding gedurende de laatste jaren zeer slecht beheerd. Met deze drie vrouwen lukt het misschien beter. Wij zullen even nagaan welke kansen zij van de regering hebben gekregen.

Mieke Offeciers moet op de portemonnee passen, maar zij mag zelf niets uitgeven. Ik neem aan dat het VEV van haar verwacht dat zij de knip op de portemonnee houdt. Dit biedt echter nog geen waarborg dat het doel zal worden bereikt dat in mijn citaat wordt weergegeven.

Mevrouw Smet mag wel geld uitgeven. Zij beschikt over 37,1 miljard. Dat is geen reuzebudget, mevrouw de minister, maar u hebt wel een belangrijke opdracht.

Mevrouw Onkelinx mag 48,6 miljard uitgeven.

Samen beschikken de vrouwen dus over 85,7 miljard op een totaal van 1 402,7 miljard. Dames, dit bedrag zegt genoeg over onze paritaire democratie. (*Applaus bij Agalev.*) Drie van de zestien ministers zijn vrouwen en het bedrag dat zij mogen besteden is slechts een peulschil in vergelijking met het totale bedrag dat in ons land wordt uitgegeven. Deze toestand weerspiegelt nog maar eens de echte waardering die men opbrengt voor het gewicht van het vrouwelijke kiezerskorps, dat meer dan de helft van het volledige aantal kiezers uitmaakt.

De heer Dehaene, Eerste minister. — Ik zou net zo goed kunnen zeggen dat de vrouwen verantwoordelijk zijn voor alle uitgaven aangezien zij verantwoordelijk zijn voor de begroting.

Mevrouw Maes. — Mijnheer de Eerste minister, indien de vrouwen hun eigen huishouden zo slecht zouden beheren als de mannen het huishouden van de Staat, dan zou het hele land al lang failliet zijn.

De heer Dehaene, Eerste minister. — U krijgt nu de kans om het omgekeerde te bewijzen.

Mevrouw Maes. — Uw laatste opmerking was te vlug gesproken en u hebt uw microfoon niet gebruikt, ik kan er dus niet op repliceren. (*Gelach.*)

Ik verzeker u dat wij zullen blijven streven naar een eerlijke pariteit. Ik hoop dat de vrouwelijke ministers resoluut zullen weigeren om in deze regering slechts te fungeren als de vertegenwoordigers van een drukkinggroep.

Mevrouw Smet, ik weiger u te zien louter als een vertegenwoordigster van het ACW.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session extraordinaire 1991-1992
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Buitengewone zitting 1991-1992

Mevrouw Offeciers weiger ik te zien als iemand van het VEV en mevrouw Onkelinx weiger ik te zien louter als waakhond van de heer Spitaels, zoals het in de krant artikelen wordt beschreven.

De heer Arts. — Zij zijn ook de representant van de vrouwen.

Mevrouw Maes. — Inderdaad heren. Eigenlijk vertegenwoordigt u ook de vrouwen, hoewel u dat vaak schijnt te vergeten. U hebt de vrouwen van de politiek vervreemd en dat is gevaarlijk voor de democratie. Dit gevoel van vervreemding treft men trouwens niet enkel aan bij de vrouwen, maar ook bij de jongeren en bij de ouderen die zich bewust zijn van hun hulpeloosheid in ons politiek systeem.

Mannen begrijpen de politiek zoals zij het voetbal begrijpen. Er zijn in dit debat al zoveel voetbaltermen gevallen, dat ik aanneem dat dit de hoogste graad van politieke kennis is. Ik zal mij dus niet laten verleiden tot deze beeldspraak.

De heer Dehaene, Eerste minister. — U zal zich beperken tot huishoudkunde. (*Gelach.*)

Mevrouw Maes. — Neen, mijnheer de Eerste minister, ik zal het hebben over de wapenhandel. Dat is ook een aspect van uw staathuishouding. De heer Dierickx heeft u daarnet gerustgesteld dat u van de groenen geen angst moet hebben als het gaat over overdreven transfers in de sociale zekerheid. De Waalse ministers die dit budget beheren, zullen wel zorgen dat de uitgaven blijven wat ze zijn. Dat de schefftrekking hemeltergend is, omdat zij wijst op een verschil in uitgavenpakketten, zoals u hebt opgemerkt, schijnt voor de groenen geen probleem te zijn. Misschien staan ze echter wel aan mijn kant met hun antwoord op de vraag of de solidariteit ook zo ver gaat dat de huidige praktijken inzake wapenhandel de goedkeuring blijven krijgen.

Ik lees in het regeerakkoord: «De inspanningen die een grotere wapenbeheersing en internationale controle van de handel in wapens en militaire technologie op het oog hebben, zullen ondersteund worden.» Over de controle op de nationale wapenhandel vind ik in de tekst niet zo veel terug. Ik wil dan ook heel precies weten of de wet op de wapenhandel, die tijdens de vorige legislatuur met grote eensgezindheid door alle partijen in het Parlement werd goedgekeurd, nu ook zal worden uitgevoerd.

De Voorzitter. — Mevrouw Maes, mag ik u vragen te besluiten?

Mevrouw Maes. — Ja, mijnheer de Voorzitter. Is het juist dat reeds 17 miljard wapens door het Waalse exportcomité voor de wapens zonder nationale discussie werden geëxporteerd? Biedt de huidige manier van werken met minister Urbain aan Waalse kant en minister Claes aan Vlaamse kant voldoende waarborg op een nationale discussie?

Tot nu toe is de wapenhandel nog steeds een nationale materie die niet los kan worden gezien van de buitenlandse politiek. Als ik echter vaststel dat er in de kranten wordt gepleit voor de openheid van de Aziatische markten, waar men niet zo erg geavanceerde wapens die ook niet te duur zijn, erg verwelkomt, dan ben ik ten zeerste bezorgd. Hetzelfde geldt voor de herbewapening van het Golfgebied, die wel een heel slecht argument is om Irak tot ontwapening te bewegen.

Het laatste punt dat ik wil aanhalen, is de ontwikkelings-samenwerking. Ik betreur dat de 0,7 pct. niet meer in het regeerakkoord staat. Dit betekent dat men het heeft opgegeven een cijfer in de begroting op te nemen dat deze 0,7 pct. weerspiegelt.

Mijnheer de Eerste minister, u spreekt over grotere inspanningen, maar heeft u dan echt het streefdoel van de 0,7 pct. opgegeven? Ik zou hierover nog veel kunnen zeggen, want ik geloof niet dat wij ons bij dit dilemma kunnen blijven verschansen in een soort van rijke vesting die zich verdedigt in een zee van ellende. Wij zijn verplicht onze solidariteit met de derde wereld au sérieux te nemen.

Wanneer ik echter de structuur van uw regering bekijk, lijkt dit punt mij zeer zwak. De minister van Ontwikkelings-samenwerking beschikt over een budget van 17,6 miljard. Hij is de minister van de projecten, maar de minister van Financiën is waarschijnlijk nog altijd degene die zal beslissen over de leningen van Staat tot Staat.

De Voorzitter. — Mevrouw Maes, u had mij gezegd 7 minuten te zullen spreken.

Mevrouw Maes. — Ja, mijnheer de Voorzitter, maar ik reken erop dat u mij tot de orde roept als ik die 7 minuten overschrijdt.

De Voorzitter. — Mevrouw Maes, dat had ik 8 minuten geleden al moeten doen.

Mevrouw Maes. — Ja, mijnheer de Voorzitter, dan moet ik nu mijn laatste zin uitspreken.

Tenslotte is minister Urbain van Buitenlandse Handel verantwoordelijk voor het schuldenvraagstuk, de GATT-onderhandelingen enzovoort. Wij moeten ons ervan bewust zijn dat onze politiek ten opzichte van de derde wereld de toetssteen zal worden waarop wij zullen worden beoordeeld op het vlak van een vooruitziende buitenlandse politiek. Versnippering op dit vlak is dan ook nefast. Mijnheer de Eerste minister, ik dank u voor uw aandacht, maar kan u helaas geen vertrouwen schenken. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Grauwe.

De heer De Grauwe. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal in mijn uiteenzetting twee thema's aansnijden: de privatisering van de overheidsbedrijven en de regionalisering van de overheidsschuld.

Van een regeerakkoord mag men verwachten dat het duidelijke en geloofwaardige prioriteiten stelt. Ik heb die evenwel niet gevonden. Wat ik wel heb geleerd, is dat er een grote kloof bestaat tussen wat de regering beweert haar prioriteiten te zijn en wat *de facto* haar keuzen zijn.

Deze kloof is bijzonder groot in het beleid ten aanzien van de overheidsbedrijven. De regering beweert dat ze de RTT, de spoorwegen, de post en andere staatsondernemingen efficiënter wil doen werken. Dit wil ze tot stand brengen zonder deze overheidsbedrijven te privatiseren. De overheidsbedrijven zullen autonoom worden gemaakt. Ze blijven echter wel veilig in staatshanden.

Geen enkele burger met gezond verstand heeft enig geloof in dergelijke constructies. In het overgepolitiseerd België zullen deze staatsondernemingen met een nieuwe naam bevolkt blijven door afzwaaiende kabinetsmedewerkers zonder de minste competentie en ervaring ter zake. De demotivaties die hiervan uitgaan op de rest van het personeel zal blijven bestaan en de slechte service die hieruit voortvloeit eveneens.

Het bewijs dat het nieuwe autonome kleedje waarin de staatsondernemingen nu worden gestoken niets zal veranderen aan de oude gewoonten wordt vandaag op treffende wijze geleverd door de ASLK. Al maanden heeft de ASLK geen baas meer, omdat uw partij, mijnheer de Eerste minister, er niet toe komt een kandidaat met de geschikte politieke signatuur te vinden. Indien men ons wil doen geloven dat het nu anders zal zijn, dat de overheidsbedrijven eindelijk autonoom en los van de politiek hun beleid zullen kunnen voeren, dan kan het bewijs vandaag worden geleverd. Het volstaat dat uw partij afziet van haar ambitie om een man met de juiste politieke kleur aan het hoofd van de ASLK te plaatsen en dat de job wordt opengesteld voor een bedrijfsleider van kwaliteit. Dan zullen we geloven dat het nieuwe kleedje rond deze overheidsbedrijven ook een teken van vernieuwing is.

Dit is natuurlijk niet wat deze regering wil doen. Integendeel, de slogans als autonomie en responsabilisering hebben als enig doel de status-quo te behouden en toe te dekken.

Mijnheer de Eerste minister, privatisering die uw regering afwijst, is nochtans het enige middel om de Belgische staatsondernemingen efficiënter te doen werken. En ik heb het hier niet over gedeeltelijke privatisering waar u misschien wel aan denkt en die

erin zou bestaan dat u enkele pakketjes aandelen van de RTT en Sabena aan grote financiële groepen verkoopt, waarschijnlijk tegen een veel te lage prijs, terwijl u er zorg voor draagt dat deze ondernemingen veilig in staatshanden blijven. Een dergelijke nep-privatisering zou alles bij het oude laten.

Waar ik het over heb, is een echte privatisering van de overheidsbedrijven. Dit is het enige werkzame middel in België om een eind te maken aan de buitensporige syndicale macht in deze bedrijven. In geprivatiseerde bedrijven zal er bovendien geen plaats zijn voor personen wier enige verdienste erin bestaat de juiste partijkaart te hebben. Tegelijk zal zo een privatisering het mogelijk maken dat u en uw regering zich gaan concentreren op uw eigenlijke taken, met name de veiligheid, het milieu en andere collectieve voorzieningen. Het zal niet meer nodig zijn dat u en uw ministers ruzie maken over de vraag met wie Sabena moet samengaan, of van welk bedrijf, gelegen in welk landsdeel de RTT draan koopt.

Mijn pleidooi voor privatisering is niet in eerste instantie gebaseerd op ideologische motieven, maar wel op een heel praktisch probleem. Hoe zorgen we ervoor dat ondernemingen, zoals de RTT, Sabena, de post, een goede service verlenen tegen een gunstige kostprijs? De Belgische ervaring wijst uit dat ondernemingen die in staatshanden zijn hier meestal niet in slagen.

Mijn pleidooi voor privatisering betekent ook niet dat de overheid niets meer te doen zal hebben in deze sectoren. Neem de telecommunicatie bijvoorbeeld. Wanneer de RTT geprivatiseerd is, zal de overheid nog belangrijke taken hebben. Zo zal ze een prijscontrole moeten uitoefenen op het segment van de telefoon-service waarin de privé-RTT een monopolie heeft.

Mijn pleidooi voor privatisering is dus geen pleidooi voor de markt en tegen de overheid, maar wel voor een herverdeling van de taken, waarbij de overheid zich niet meer bezighoudt met het interne management van deze bedrijven, maar de krijtlijnen trekt binnen welke deze privé-ondernemingen kunnen opereren.

Een pleidooi voor privatisering mag niet in eerste instantie ingegeven zijn door budgettaire overwegingen. Toch is het budgettaire niet onbelangrijk. Hier verraadt de regering haar echte prioriteiten. Recente berekeningen hebben uitgewezen dat privatisering ettelijke miljarden zou kunnen opbrengen.

Toch hebt u, mijnheer de Eerste minister, besloten deze inkomsten, die voor het rapen liggen, niet aan te wenden. In de plaats daarvan zult u de burger onderwerpen aan meer belastingen. Indien ik de minister van Financiën mag geloven, zult u de accijnzen op brandstoffen verhogen.

De heer Dehaene, Eerste minister. — Mag ik u even onderbreken?

Moet ik hieruit afleiden dat u de inkomsten uit privatisering beschouwt als lopende inkomsten?

De heer De Grauwe. — Neen, zeker niet, mijnheer de Eerste minister. Ze kunnen worden gebruikt om de schuld van de Staat af te lossen. Dat zal toelaten om op een recurrente wijze een 20 à 25 miljard inkomsten te genereren, tenzij u beslist hebt deze inkomsten niet te gebruiken zodat u verplicht bent andere inkomstenbronnen aan te boren, meer in het bijzonder belasting op arbeid.

De heer Dehaene, Eerste minister. — Het is dan de hoogste tijd dat u zich ook even bezighoudt met het plan van uw partij met betrekking tot de sanering, want daarin worden die gelden wel als lopende inkomsten beschouwd.

De heer De Grauwe. — De burger zal dus meer belastingen betalen, en het zal ook waarschijnlijk niet blijven bij accijnsverhogingen. Welke andere belastingen de burger zal moeten incasseren om de staatsbedrijven en de vele andere belangengroepen die uit de hand van de Staat leven, recht te houden, bewaart de regering nog als een verrassing.

In elk geval zullen deze extra-belastingen de werkende bevolking treffen. Immers, een belastingverhoging — een accijnsverhoging of een toename van de directe belastingen — doet de arbeidskost toenemen. Als de regering de accijnzen verhoogt, zal dit leiden tot een stijging van de consumptieprijsindex. Dank zij het loonindexeringsmechanisme zal dit automatisch leiden tot een verhoging van de lonen.

Indien de regering de sociale-zekerheidsbijdragen of de personenbelasting verhoogt, zal dit eveneens leiden tot een stijging van de loonkosten. Immers, dergelijke belastingen worden door de werknemers voor een belangrijk gedeelte afgewenteld op de werkgever. Deze mechanismen hebben in het verleden, vooral dan in de jaren zeventig, een doorslaggevende rol gespeeld in de toename van de loonkosten. Ze zijn toen ook verantwoordelijk geweest voor een fors verlies aan competitiviteit van de Belgische industrie en voor de dramatische stijging van de werkloosheid. Het lijkt erop dat deze regering de fouten van het verleden wil herhalen, en door het belasten van arbeid de Belgische economie opnieuw de weg wil doen opgaan van dalende competitiviteit en stijgende werkloosheid.

Dit is toch een bijzonder cynisch beleid voor een travaillistische regering. Om de gevestigde belangen te kunnen redden zal de regering niet aarzelen om de werkende bevolking, in wiens naam ze regeert, te treffen. Men vraagt zich ook af hoe een regering die prat gaat op haar sociale bewogenheid, ertoe komt dergelijke prioriteiten vast te leggen.

De heer Moens. — Mijnheer De Grauwe, zou u niet beter spreken over de coördinatiecentra?

De heer De Grauwe. — Tenslotte wil ik het hebben over het communautaire onderdeel van het regeerakkoord. Een van de meest onbegrijpelijke aspecten van de financieringswet van 1989 is dat wel de activa, maar niet de passiva van de centrale overheid werden geregionaliseerd.

Een eerste gevolg van deze flater is dat de centrale overheid nu haast de totale last van de openbare schuld draagt en ongeveer de helft van haar uitgaven spendeert aan intrestlasten. In geen enkel ander ontwikkeld land treffen we een dergelijke wanverhouding aan. Om de druk van de intrestlasten op te vangen, is de centrale overheid nu verplicht de collectieve voorzieningen te vermindere. De belangrijkste functie van de centrale overheid bestaat er nu in belastingen te heffen om die dan door te spelen aan renteniers. Dit kan op termijn alleen maar tot gevolg hebben dat de legitimiteit van de centrale overheid ondermijnd wordt.

De centralisatie van de overheidsschuld heeft ook nog een ander gevolg. Zoals blijkt uit een reeks studies van professor Paul Van Rompuy van de KU Leuven wordt het geheel van de last van de overheidsschuld in feite gedragen door Vlaanderen en Brussel. Wallonië is erin geslaagd om geen frank bij te dragen in de last van de overheidsschuld. Dit blijkt uit het feit dat het primair — positief — saldo van het overheidsbudget, dat nu ongeveer 4 pct. van het bruto nationaal produkt bedraagt, uitsluitend door Vlaamse en Brusselse inspanningen wordt verwezenlijkt. Wat de oorzaken van deze grote regionale ongelijkheid ook mogen zijn, ze leiden tot een dubbel probleem.

Ten eerste, een politiek probleem. Het is uitgesloten dat een dergelijke ongelijke verdeling van de lasten van de overheidsschuld kan blijven voortgaan. De reactie in Vlaanderen kan met de tijd alleen maar toenemen en dit zal de middelpuntvliedende krachten die het land uit elkaar drijven, alleen maar aanwakke. ren.

Ten tweede, doordat de overheidsschuld centraal blijft, zijn de stimulansen om te saneren zwak. Vlaanderen heeft er weinig belang bij om nog verder te saneren, wanneer het het gros van de last moet dragen. Tegelijk komt deze situatie goed uit voor Wallonië, zodat van die regio ook weinig saneringsinspanningen kunnen worden verwacht. Recente verklaringen van Waalse politici bevestigen dat men zich in het zuidelijke landsdeel niet al te druk maakt om budgettaire saneringen en normen van Maastricht.

De enige manier om deze problemen op te lossen, bestaat erin een deel van de overheidsschuld te regionaliseren. Op die manier worden de lasten van de schuld beter verdeeld, en worden de Gemeenschappen en Gewesten geplaagd voor hun financiële

verantwoordelijkheid. Paradoxaal genoeg is een dergelijke partiële regionalisering van de overheidsschuld noodzakelijk om de eenheid van het land te bewaren. De weigering dit te doen, plaatst immers een communautaire tijdbom, die vroeg of laat op het politieke toneel zal ontploffen.

Elke toekomstige staatshervorming zal met het probleem van de overmatige centralisatie van de overheidsschuld rekening moeten houden. Indien het probleem genegeerd wordt, zal de staatshervorming onaf blijven en de kiemen dragen van nieuwe communautaire conflicten. (Applaus.)

Der Präsident. — Das Wort hat Herr Evers.

Herr Evers. — Sehr geehrter Herr Präsident, in den wenigen Minuten die mir zur Verfügung stehen, möchte ich anlässlich dieser Investiturdebatte zwei Aspekte ansprechen: erstens die deutschsprachige Gemeinschaft und die Verfassungsreform; zweitens Europa 1993.

In Ihrer Regierungserklärung kündigen Sie an, daß Sie einen wichtigen Beitrag zur endgültigen Realisierung der Staatsreform leisten möchten. Zu diesem Zweck schlagen Sie einen Dialog zwischen den Gemeinschaften vor an dem nicht nur alle politischen Parteien beteiligt sein sollen, sondern Sie möchten ebenfalls die verschiedenen Exekutiven in diesen Dialog einbeziehen. Ich möchte von Ihnen die Gewißheit erhalten, Herr Premierminister, daß die Exekutive der deutschsprachigen Gemeinschaft ebenfalls an diesem Dialog beteiligt wird und ich erinnere in diesem Zusammenhang an die vom Rat der deutschsprachigen Gemeinschaft verabschiedete Resolution vom 10. Oktober 1991.

Die PFF, mit der Unterstützung der PRL — ich möchte dies ausdrücklich unterstreichen — verlangt, daß beim Dialog zwischen den Gemeinschaften die legitimen Forderungen der deutschsprachigen Gemeinschaft zur Sprache gebracht werden. Zusammenfassend kann ich sagen, daß es gilt, die Vertretung der deutschsprachigen Gemeinschaft nicht nur in Kammer und Senat, sondern auch im wallonischen Regionalrat zu garantieren. Auch das Finanzierungsgesetz vom 16. Januar 1990 muß einer Revision unterzogen werden da sich dieses Gesetz in seiner jetzigen Form als ungenügend für die tatsächlichen Bedürfnisse der Gemeinschaft erweist. Ich werde in den kommenden Wochen entsprechende Gesetzesvorschläge einreichen damit diese zum gegebenen Zeitpunkt in den zuständigen Kommissionen diskutiert werden können.

Viele einflußreiche belgische Politiker sind sich darüber hinaus einig, daß die Sitzverteilung im Europäischen Parlament in Belgien ebenfalls neu verhandelt werden muß. Bei dieser Gelegenheit muß auch die Vertretung der deutschsprachigen Gemeinschaft zur Diskussion kommen.

Im Gegensatz zu den beiden großen Gemeinschaften verfügt die deutschsprachige Gemeinschaft über genau und endgültig definierte Grenzen, über einen eigenen Wahlbezirk für die Provinzwahlen, sowie über einen eigenen Wahlbezirk, der es uns gestattet, die Mitglieder des Rates der deutschsprachigen Gemeinschaft getrennt und direkt zu wählen. Die Regierung wünscht noch vor der Sommerpause die Projekte zur Verbesserung der heutigen Staatsstrukturen im Parlament zu hinterlegen. Ich bestehe darauf, daß in diesen Projekten ebenfalls die Forderungen der deutschsprachigen Gemeinschaft wiederzufinden sind.

Monsieur le Premier ministre, vous estimez entre autres, et à raison, que l'assainissement des finances publiques est un élément indispensable à l'intégration de la Belgique dans l'Union monétaire européenne. En effet, l'état de nos finances publiques devra satisfaire, fin 1996, aux critères européens. A la fin de cette année, l'Europe s'apprêtera à réaliser le « Grand Marché commun ».

Je dois attirer votre attention sur les conséquences graves qui frapperont indiscutablement notre pays si la suppression des frontières et la libéralisation des transactions internationales sont réalisées dans la situation actuelle. Notre pays a toujours estimé qu'il fallait harmoniser avant de libéraliser. Or, il faut constater que des 282 règlements considérés comme indispensables par la Commission européenne, 49 seulement ont force de loi dans tous les pays membres de la Communauté. Les experts sont d'ailleurs unanimes pour dire que si l'Etat belge n'instaure pas un système de contrôle particulièrement lourd, nous allons droit au chaos.

La décision de reporter au 31 décembre 1996 le paiement de la TVA dans le pays d'origine, rend la suppression des contrôles douaniers virtuellement impossible. Il faut, sans retard, que le gouvernement organise une concertation entre le ou les ministères compétents et les secteurs directement concernés, afin d'éviter des conséquences catastrophiques pour notre pays. Très prochainement, je me permettrai d'interpeller le gouvernement à ce sujet. Il est impossible de traiter ce problème important lors de ce débat. Je vous assure, monsieur le Premier ministre, que des milliers d'emplois et des dizaines de milliards sont en jeu. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Ulburghs.

De heer Ulburghs. — Mijnheer de Voorzitter, ik wil vandaag de stem laten horen van de mensen zonder stem, de maatschappelijk uitgesloten. *La Belgique à Papa* heeft voor hen nooit bestaan. Terwijl België feestte, waren zij niet uitgenodigd in de feestzaal. Nochtans moesten zij het gelag betalen.

Vandaag is het Belgische feest voorbij. Het doek is gevallen. De feestvierders komen in feestroes buiten en presenteren de rekening van 8 000 miljard aan de uitgesloten. Dezen begrijpen niet dat het zo ver is kunnen komen.

Mijnheer de Eerste minister, hoe bestuurt u uw huishouden? Ook aan de ministers Claes en Tobback en aan de heer Verhofstadt stel ik die vraag. En ook aan u, mijnheer De Croo.

De heer De Croo. — Op een deftige wijze.

De heer Ulburghs. — Op een deftige wijze. Ja, maar u was lid van vorige regeringen.

Als de uitgesloten geen geld meer hebben, geen huis, geen werk, dan stuurt het OCMW een maatschappelijk begeleider om hen te helpen budgetteren. Waarom heeft u in uw regeringen geen beroep gedaan op de begeleidingsdienst van het OCMW om u te helpen budgetteren? Meer dan 800 000 frank schuld per persoon op de schouders leggen van de maatschappelijk uitgesloten is een bewijs van politieke lichtzinnigheid. Aan dat België hebben de kansarmen, noch in Vlaanderen, noch in Wallonië een boodschap. Bij de boedelscheiding en uitverkoop vrezden ze dat ze weer de rekening moeten betalen.

Mijnheer de Eerste minister, mag ik u enige tips geven? Ga verder met het verminderen van de ministerposten en de ministeriële kabinetten. Ga verder met de ontzuiling. Toen u met Wilfried Martens en anderen lid was van het wonderbureau van de CVP-jongeren, heeft u gepleit voor progressieve samenwerking, met als bedoeling de rechtvaardigheid te bevorderen voor de kleine mens. U wilde daarom de verzuiling doorbreken. Wel, verminder dan nu verder de verzuilde kabinetten. In de administratie beschikt u over voldoende bekwame krachten die, over de partijpolitiek heen, benoemd zijn om uw dossiers samen te stellen.

Stop de onbetaalbare concurrentie van de verzuilde mutualiteiten en het RIZIV. De prestigeprojecten en de infrastructuur zijn duur. Maar de uitgesloten komen daar niet terecht. Dure burelen en vergaderzalen van mutualiteiten worden ter beschikking gesteld van de verzuilde partijen op kosten van de kleine mens.

Mijnheer de Eerste minister, wie houdt de onbetaalbare gezondheidszorg in stand? Niet de huisarts die preventieve geneeskunde uitoefent met grote resultaten, maar de Orde van geneesheren, die rechter en partij is, en huisartsen veroordeelt die goedkope en preventieve geneeskunde uitoefenen. Het Europees Parlement heeft gevraagd de Orde te vervangen door een Hoge Raad voor de medische ethiek. Voor de Orde gaat het Belgische feest echter verder.

Ik pleit voor solidariteit tussen zieken, patiënten, kansarmen zowel uit Vlaanderen als uit Wallonië. Maar ik ben niet solidair met de korporatistische Orde van geneesheren die onze solidariteitskassen plundert. Voor mij hoeft het België van dokter Wynen en dokter Beckers niet.

Onze economie komt steeds meer in handen van grote concerns en buitenlandse bedrijven waardoor er problemen van inspraak, van controle, maar ook van milieunormen, sociale en culturele normen ontstaan voor de werknemers, die bovendien steeds meer

bedreigd worden door uitsluiting uit het economisch proces. Ingevolge flexibiliteit, nachtarbeid, zinloos uitvoerend werk worden werknemers steeds meer gemarginaliseerd. Een groot aantal onder hen valt zelfs uit de boot omdat de bedrijven willen bezuinigen. Als het nationaal en Europees economisch beleid geen menselijker en socialer normen gaat hanteren, zullen er nog meer mannen en vrouwen economisch worden uitgesloten en in de maatschappelijke marginaliteit terecht komen.

Welk beleid men dan ook voert op gemeenschapsniveau, of het nu om Vlaanderen of om Wallonië gaat, het is gedoemd om een marginaal beleid te zijn. Wat heeft het voor zin zoveel geld te blijven draineren naar opleidingen en vormingsinitiatieven voor werklozen van de Gemeenschappen? In de plaats van verzuilde opvang van maatschappelijk uitgestoten zou er beter een echte travaillistische ACV-ABVV-regering komen die hefbomen tot structurele economische veranderingen aanreikt.

Mijnheer de Eerste minister, ik heb nog een laatste vraag. Waarom cumuleren de ministers, de voorzitter en leden van deze vergadering verschillende winstgevende mandaten? Dit maakt de politiek bij de burger ongeloofwaardig. Nochtans is politiek bedrijven een prachtige kunst, maar de bezuiniging die de politici aanprijzen moet aan de top beginnen. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. de Seny.

M. de Seny. — Monsieur le Président, il appartient à chacun d'apporter sa pierre à l'édifice que nous devons construire ensemble dans les quatre années qui viennent.

En tant que parlementaire, j'estime que ma tâche est de me faire l'interprète du citoyen et particulièrement de ceux dont je crois avoir la confiance à travers mon parti. Ce n'est que par les élus que la démocratie peut respirer.

Je serai bref pour énumérer les divers points auxquels je m'attacherai plus particulièrement durant cette législature et dire dans quel état d'esprit je prendrai mes responsabilités chaque fois que ces matières seront abordées et, si elles ne le sont pas, chaque fois que je prendrai l'initiative de les introduire dans les débats.

Parmi vos priorités, qui ne sont pas nécessairement les miennes, j'aborderai en premier lieu les nécessités institutionnelles urgentes en vous disant que, si je suis un fédéraliste convaincu, je n'ai pas l'âme d'un séparatiste mais, bien au contraire, je pense que le réalisme devrait nous forcer à trouver les meilleurs mécanismes qui soient pour mettre enfin en place ce que votre prédécesseur M. Martens annonçait comme étant le fédéralisme d'union basé sur le « vouloir vivre ensemble ».

Or, on a trop souvent vérifié qu'en matière institutionnelle, dès que l'on tire un fil de la bobine, le risque est grand que toute celle-ci défile, et qu'en partant de la radio-redevance on soit, de fil en aiguille, obligé de détricoter l'ouvrage en parlant à nouveau des francophones de la périphérie, de la scission du Brabant et, finalement, de toutes nos petites et grandes misères institutionnelles qui n'intéressent plus le citoyen.

A ce titre, chaque fois qu'une mesure proposée ira dans le sens d'un fédéralisme plus coopératif, vous pourrez compter sur notre confiance totale.

J'espère également que, dans le dialogue de parti à parti, une réponse sera donnée à certains appels de collaboration plus structurelle entre les mêmes partis du nord et du sud du pays. Pour le PSC-CVP, comme nous avons l'honneur et le privilège d'avoir parmi nous en même temps qu'à la tête du Parti populaire européen un grand homme d'Etat, voilà une opportunité de plus qui favorisera sans doute le dialogue dans cette enceinte.

Sur le plan budgétaire, on n'en aura certes jamais fini de courir derrière l'ingénierie fiscale, spécialement au niveau des sociétés et, en tant que proche des Classes moyennes, je n'hésite pourtant pas à parler ici de la nécessité de veiller au maintien d'une justice fiscale et d'une solidarité minimales.

Je rappellerai néanmoins, chaque fois que cela me paraîtra nécessaire, que l'excès d'impôts et de charges sociales risque de tuer l'impôt et les rentrées de sécurité sociale.

Du côté des économies à faire, je ne serai pas doctrinairement opposé à la privatisation de tout ce qui pourra être mieux géré et à moindre coût par le privé, sans qu'il n'en coûte aux nécessaires solidarités dont nous devons toujours rester garants. Pour les soli-

darités, je suggère d'ailleurs que le budget réserve un supplément — on a parlé à l'époque de 15 milliards en trois ou cinq ans — pour rencontrer ce que M. Wathelet appelait « le pari d'une nouvelle citoyenneté ».

A côté de nouvelles rentrées fiscales, des économies importantes sont enfin possibles en divers domaines. Je citerai rapidement : l'OCCH, l'INCA, certaines grandes villes du nord et du sud du pays qui ne peuvent continuer à être des gouffres à milliards.

Tant les milieux patronaux que syndicaux sont d'accord pour dire qu'en matière de sécurité sociale, le secteur des soins de santé doit être géré avec plus de rigueur.

Autre exemple, le régime belge des allocations de chômage. Il est globalement le plus généreux du monde. Il doit être repensé pour inciter davantage au travail, tout en assurant peut-être une meilleure protection à ceux qui ne peuvent réellement plus espérer retrouver un emploi.

Enfin, dans l'ensemble des services publics, de nombreuses revalorisations de traitements pourraient utilement passer par le freinage de l'accroissement excessif du nombre de personnes occupées et par l'organisation d'une plus grande mobilité de l'intérieur des administrations.

Conjointement au règlement des questions institutionnelles, à la confection du budget, à la mise en route du pari de M. Melchior Wathelet pour une nouvelle citoyenneté, je vous demanderai d'être particulièrement attentif à un point important qui ne figure néanmoins pas dans votre programme.

Il s'agit de notre agriculture et surtout de nos agriculteurs pour lesquels, durant cette législature, je défendrai le plan d'urgence tel qu'il a été établi par Melchior Wathelet.

Au sujet de l'agriculture encore, deux points de votre programme m'inquiètent particulièrement. Vous dites que le gouvernement demandera aux instances européennes d'être critiques à l'égard des propositions d'augmentation du budget de la Communauté européenne. J'espère que nous ne serons pas opposés à une augmentation du budget en faveur de la politique agricole commune.

Je suis plus inquiet encore lorsque vous assurez que le gouvernement collaborera activement à la poursuite de la libéralisation du commerce mondial, soutiendra fermement la lutte contre le protectionnisme et œuvrera, dans ce cadre, en faveur de la réussite des négociations du GATT. A cet égard également, vous devriez compter sur mes plus expresses réserves si une telle politique ne devait pas rencontrer les problèmes spécifiques de notre agriculture.

J'espère, en outre, que votre gouvernement fournira les efforts suffisants pour favoriser les cultures alternatives orientées vers la production non alimentaire et notamment les biocarburants. Je vous demande de prévoir à ce sujet la possibilité de créer un cadre de production permanente des matières premières servant à la fabrication des biocarburants afin d'offrir au secteur industriel et à celui de la distribution des garanties permettant de valoriser au maximum ces nouveaux débouchés de produits agricoles.

Pour conclure, bien que notre préférence allait à Melchior Wathelet, je mise sur le côté très ouvert de votre programme, donc sur la part de responsabilité qu'il réserve au Parlement en même temps que sur la clarté vigoureuse de votre verbe. Cette façon d'agir est, je crois, de nature à rencontrer cette autre manière de gouverner attendue par beaucoup de nos concitoyens.

Comme les cent jours ont démontré qu'il n'y avait pas d'autre alternative que la coalition que vous allez présider, je puis vous assurer de ma loyale et vigilante confiance. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vermeiren.

De heer Vermeiren. — Mijnheer de Voorzitter, vooraf wil ik even stilstaan bij wat de heer Ulburghs hier zojuist heeft gezegd. Ik kan hem minstens in één zaak volgen : dat iedere burger in dit land wordt geboren met een schuld van 800 000 frank, dat is in de eerste plaats nefast voor de kansarmen. Precies daarom verkondigen wij en de heren Verhofstadt en De Croo al jaren dat een saneringspolitiek, een gezonde begrotingspolitiek, in eerste instantie ten goede komt aan al degenen die wij, politici, moeten beschermen. Op dit punt ben ik het eens met de heer Ulburghs en velen onder ons zouden daarover best eens diep nadenken.

Mijnheer de Eerste minister, het verheugt mij dat u hier nu geflankeerd wordt door mevrouw Smet en door de nieuwe minister van Defensie tot wie ik mij straks ook wil richten. U hebt hier meer alleen dan in gezelschap gezeten, zodat wij de indruk krijgen dat het gewicht van deze regering in hoge mate op uw schouders rust.

Ik kom hier op het spreekgestoelte als laatste spreker van de PVV in dit debat en toch zal ik proberen niet in herhaling te vervallen en mij beperken tot een paar thema's die nog niet aan bod zijn gekomen.

In het hoofdstuk « Internationaal beleid » worden enkele zinnen gewijd aan de ontwapening en defensie. Gezien de enorme evolutie die zich de voorbije drie jaar in Europa heeft voorgedaan, is dit maar normaal. Wat de regering op het vlak van de defensie van zins is, is echter bijzonder beperkt en gaat niet verder dan een grondig onderzoek van de toekomstige taken van de Belgische strijdkrachten en de uitvoering van het herstructureringsplan, met daarbij een « studie van de oriënteringen inzake dienstplicht en troepenvermindering ».

Er wordt dus niets fundamenteel gewijzigd aan het beleid van de vroegere minister van Landsverdediging. Het herstructureringsplan dagteekent immers van vóór de val van de Berlijnse muur en van vóór het verdwijnen van de Sowjetunie als wereldmogendheid. De NAVO wordt nu zelfs betrokken bij de gebeurtenissen binnen het Gemeenebest van Onafhankelijke Staten. Terwijl Duitsland een drastische vermindering van zijn strijdkrachten aankondigt en Groot-Brittannië hiermee reeds is begonnen, laat België alles bij het oude. Het herstructureringsplan is anno 1992 volkomen achterhaald.

De huidige minister van Landsverdediging is bij de opstelling daarvan ten andere nooit betrokken geweest. Zijn voorganger, de nieuwe Vice-Eerste minister heeft, vaak tegen de zin van de CVP, beslissingen doorgedrukt, die in het licht van de door mij zoëven geschetste ontwikkelingen belangrijke vragen oproepen. Denken wij maar aan de « updating » van de Mirages van de luchtmacht, de modernisering van de Leopard-tanks van de landmacht en vooral aan de aankoop van de Augusta-helikopters enzovoort.

Mag ik van de Eerste minister en meer nog van de minister van Landsverdediging vernemen wat zij gaan doen met deze contracten ? Worden zij herroepen ? Als u dat niet doet, dan brengt u het regeringsprogramma niet consequent ten uitvoer. Gaat u rekening houden met wat de heer Van Hecke, CVP-woordvoerder inzake landsverdediging en de huidige CVP-fractieleider van de Kamer, voortdurend heeft verdedigd ? Wordt de dienstplicht gehandhaafd ? Wellicht kent u het standpunt ter zake van de PVV, waarover ik dan ook niet wil uitweiden. Bent u bereid rekening te houden met dit van de reeds genoemde Johan Van Hecke en met dat van CVP-jongerenvoorzitter Caluwe, die zich beiden reeds tegen de dienstplicht hebben uitgesproken ? Daartegen hebben ten andere ook nog gepleit de SP-jongeren-voorzitter, Pascal Smet, die hierin weliswaar door de heer Tobback werd tegengesproken, en de nationale voorzitter van de Bond van grote en jonge gezinnen, de heer Van Mechelen. Ik heb ervaring als militie. Ik heb gehoord dat u er geen heeft.

Mijnheer de minister van Landsverdediging, deze zaak kan niet worden uitgesteld. Oriënteringen alleen volstaan niet. Een commissie van specialisten, onder andere uit het Parlement en uit het leger, zoals de heer De Roo voorstelde, is onvoldoende. Men moet kleur bekennen. Men mag niet verder « ijveren » zoals de woordvoerder van de CVP, de heer Van Hecke, en nog anderen hebben verklaard tijdens interviews en in allerlei mededelingen die wij in verschillende kranten hebben gelezen. De PVV-fractie ergert zich aan die alles ontwijkende zin.

Minister Tobback heeft drie weken geleden, in een interview op de NTS alle andersdenkenden, zoals onder meer de heer Van Hecke en de jongerenvoorzitter van de SP, de heer Smet, bestempeld als « yuppi's » en hun standpunten als « stellingen die geen prijs hebben ». In de regeringsverklaring beperkt men dit tot « ter zake zouden wij inderdaad nieuwe oriënteringen moeten aangaan ».

Ik verwacht dat de Eerste minister in zijn antwoord dienaangaande een duidelijk standpunt vanwege de regering zal laten horen. Het is immers ondenkbaar, mijnheer De Roo, dat bij het vormen van een nieuwe regering geen duidelijk standpunt wordt ingenomen over een dergelijke belangrijke aangelegenheid, waardoor men de meer dan honderdduizend betrokken jongeren in het land in de kou laat staan.

Het lijkt mij evident dat in de regeringsverklaring bijzonder aandacht wordt geschonken aan de sociale aspecten van de herstructurering. Hoe kan men dit echter rijmen met de beslissingen van de vorige regeringen om over te gaan tot de bouw van nieuwe kazernes, onder meer in Ath, waar de minister-voorzitter van de Waalse gewestregering burgemeester is? Indien men het eens is met de stelling van de CVP-fractie-leider in de Kamer, de heer Van Hecke, die zich gedurende maanden en jaren heeft verzet tegen de uitbreiding van het aantal kazernes, is het dan werkelijk nodig met dergelijke miljardeninvesteringen uit te pakken?

De contracten die waren getekend door de vorige minister van Landsverdediging, de huidige Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, de heer Coëme, zullen nu moeten worden uitgevoerd. De minister is er wellicht van op de hoogte dat er thans tientallen miljoenen aan erelonen worden uitbetaald om die nieuwe kazernes te realiseren, hoewel eenieder er zich van bewust is dat ons legercontingent van meer dan 100 000 soldaten moet worden teruggebracht tot maximaal 50 000.

Op het ogenblik tekenen studiebureaus, niet de studiebureaus van de Regie der Gebouwen waarvoor de heer Coëme eveneens verantwoordelijk is, de plannen. Werd daarover gesproken tijdens de regeringsonderhandelingen? Werd de aandacht erop gevestigd dat er in België al 108 kazernes zijn?

De regering vindt het dan nog nodig bijkomende kazernes te bouwen. Op hetzelfde ogenblik schrijft de Eerste minister in zijn regeringsverklaring dat alle aandacht zal gaan naar de sociale begeleiding bij de terugkeer van de militairen uit Duitsland. Het siert de regering dat ze daarvoor aandacht heeft. Ik wens hier toch tot enige voorzichtigheid aan te manen. Indien er te veel geld wordt besteed aan de bouw van nieuwe kazernes, zullen er geen centen overblijven voor de sociale begeleiding van de militairen. U zult geen centen hebben om die sociale terugkeer te realiseren. Daarom wijs ik u, mijnheer de minister van Landsverdediging, op dit grote gevaar.

Mijnheer de Eerste minister, ik wens een duidelijk antwoord. Bent u niet van plan de contracten voor de Mirages en voor de *updating*, te vernietigen? Bent u niet van plan de besluiten te herzien en zult u oog hebben voor de reïntegratie van de militairen uit Duitsland en voor de herstructurering van het leger? Het is onze taak onze verplichtingen te honoreren, zoals bij de tussenkomen van de blauwhelmen in Joegoslavië in het kader van de NAVO-operaties. De minister van Landsverdediging zal nu reeds met al deze verplichtingen rekening moeten houden, aangezien dit alles veel geld zal kosten. De uitgaven zijn weliswaar verantwoord in het kader van onze verplichtingen ten opzichte van de Verenigde Naties.

Indien echter de politiek van de vorige minister van Landsverdediging wordt verdergezet, zal er vanwege de Vice-Premier — de duivel-doet-al van deze regering aangezien hij een zeer ruime bevoegdheid heeft — zeer zware tegenkanting zijn bij het vernietigen van de bewuste contracten. Ik heb de vorige minister van Landsverdediging vaak gefeliciteerd. Hij luisterde zeer dikwijls en op een minzame wijze naar de toespraken van de parlementsliden, zowel in de plenaire vergadering als in de commissie. Steeds gaf hij de sprekers gelijk, terwijl hij in de praktijk zijn eigen zin deed. Talrijke woordvoerders van de CVP, onder wie de heer Van Hecke, hebben ontelbare moties ingediend die rechtstreeks in de papiermand zijn beland.

Mijnheer de minister van Landsverdediging, ik hoop dat u niet dezelfde weg opgaat en u niet laat beïnvloeden door minister Tobback.

Kazernes worden in ons land ook gebruikt om vluchtelingen onderdak te verschaffen. Ik verwijs naar het Klein Kasteeltje in Brussel. Deze kazerne volstaat echter niet meer om de vluchtelingengroep op te vangen. Wij zullen het migrantenprobleem uiter-

aard niet op één nacht kunnen regelen. Het integratieconcept van de Koninklijk Commissaris, dat volledig door de regering wordt overgenomen, lijkt ons een goede basis. Op dit vlak verdient een Europese aanpak zeker aanbeveling. De uitgangspunten — indien er concrete gestalte aan wordt gegeven — kunnen zeker worden bijgetreden.

Mijnheer de Eerste minister, terloops verwijs ik naar de voorstellen van Ward Beysen en van Guy Verhofstadt, die door de vorige regering werden weggehoond. Wij verheugen ons over het feit dat een groot deel van deze voorstellen thans in uw regeringsverklaring zijn opgenomen.

De aangekondigde maatregelen om de clandestiene immigratie tegen te gaan, wekken de indruk dat de talrijke aspecten van het probleem wel degelijk worden onderkend. De concrete uitvoering ervan is zeker een ander paar mouwen. Wij hoeven geen oplossing te verwachten indien deze regering ter zake optreedt zoals de vorige. Door de akkoorden van Schengen wordt de betugeling van de clandestiene immigratie zeker niet gemakkelijker.

In de regeringsverklaring stellen wij vragen in verband met « strengere controles organiseren », « strengere sancties uitwerken », « maatregelen uitwerken tegen de vrouwen- en kinderhandel », « passende maatregelen treffen ter bestrijding van onrechtmatige uitkeringen bij de OCMW's », « de effectieve verwijdering verzekeren van illegalen ».

Wij stellen in dit verband vragen, omdat al deze maatregelen de inzet vergen van een massa personeel, dat niet altijd beschikbaar is. Wij weten dat er niet voldoende personeel is, zoals de heer Mark Bossuyt, de commissaris-generaal van de betrokken dienst, het trouwens heeft gezegd.

Het is niet omdat u de beslissing hebt genomen om deze bevoegdheid van minister Wathet af te nemen, dat dit ook allemaal al in orde is. Op een vraag van de heer de Donnée hebt u gisteren geantwoord dat deze bevoegdheid inderdaad naar minister Tobback wordt overgeheveld en dat was nieuw voor ons. In de realiteit betekent dit dat de personeelsleden van deze dienst staan te beven van angst, niet voor minister Tobback, maar wel omdat zij weten welke kosten een dergelijke operatie met zich brengt. Wij vragen ons dan ook af of alle goede intenties die in de regeringsverklaring zijn opgenomen, ook kunnen worden gerealiseerd gezien de financiële toestand. Daarover zegt u in de regeringsverklaring niets.

Wat de asielzoekers betreft, noteren wij dat er wel sprake is van het in acht nemen van striktere termijnen en het oprichten van het te Zaventem geplande gesloten centrum. Daarmee is echter het probleem zeker niet opgelost.

Ik vestig bijzonder uw aandacht op de vraag hoeveel asielzoekers via de luchthaven in ons land toekomen. Waarom de procedure voor toelating tot het grondgebied niet versnellen? Waarom deze mensen, onder wie zich zeker bonafide asielzoekers bevinden, in dergelijke omstandigheden herbergen? Zijn andere opvangcentra, elders in het land, hiervoor niet aangewezen? Is men er zeker van dat de definitief geweigerde asielzoekers het land verlaten en niet in de clandestiniteit verdwijnen? Het is een probleem, een moeilijk probleem, waarvoor elk land in Europa thans een eigen oplossing tracht te vinden. Wordt het niet de hoogste tijd een geordende en gezamenlijke oplossing uit te werken nu de grenzen tussen de twaalf EG-landen, maar ook tussen Oost en West vervagen en verdwijnen?

De Voorzitter. — Mijnheer Vermeiren, wil u afronden?

De heer Vermeiren. — Ja, mijnheer de Voorzitter, ik heb nog ongeveer voor vijf minuten.

Het regeerakkoord is wellicht geen bijbel, zoals dat bij een aantal regeringen wel de gewoonte was geworden, maar het is toch een omvangrijke lijst intenties. Wij zullen de regering echter niet op haar intenties beoordelen, maar op haar daden. Een duidelijke intentie is het verbeteren van de vertrouwensrelatie tussen de burgers en de openbare diensten. Deze vertrouwensrelatie is reeds lang zoek. De bureaucratie heeft zichzelf ondoordringbaar gemaakt. Zij heeft zichzelf ook, grotendeels met de instemming van de partijen die thans opnieuw aan het bewind zijn, buiten alle proporties opgeblazen.

Op het einde van de jaren 70 steeg het aantal personen in overheidssdienst met 180 000 eenheden. Ik zal u de verdere cijfers besparen. Wij kennen ze immers en weten hoe het systeem is gegroeid. Ons stoort het dat in de regeerverklaring nergens sprake is van een wervingsstop, ook al beschikken wij over 800 000 personeelsleden en klaagt de burger steen en been over het niet-functioneren van het apparaat. De burgers hebben inderdaad behoefte aan minder bureaucratie en reglementen die hen in hun macht houden. Maatregelen om dit tot stand te brengen zijn niet in het regeerakkoord terug te vinden. Er is zelfs geen sprake van een wervingsstop, laat staan van een terugdringen van de bureaucratie. Wel spreekt men over beheerscontracten met autonome overheidsbedrijven, maar wat zal dat concreet voor het dagelijks leven van de burger betekenen?

Mijnheer de Voorzitter, ik had mij nu graag gericht tot de nieuwe minister van Begroting, maar jammer genoeg is mevrouw Officiers niet meer aanwezig. Toch blijf ik even bij haar departement stilstaan. De pers was zo vriendelijk te vermelden dat ik mij tegenover de nieuwe minister van Begroting zeer hoffelijk heb gedragen. Dat is nogal wies, want zij is een mooie en verstandige dame. Dat is zeer vaak gebleken uit de teksten die zij voor het VEV naar voren heeft gebracht. Het standpunt van het VBO over het te voeren beleid is dank zij persberichten voldoende bekend. Wat het VEV daarover denkt, weet de minister van Begroting ongetwijfeld zeer goed. Ik wil dus verder hoffelijk zijn en haar krediet geven. Het is echter jammer dat zij aan boord is gegaan van een schip dat aan vele zijden lek is geslagen. Wanneer het nodig mocht blijken, zullen wij haar zeker een reddingsboei toewerpen. Nu ik vanmiddag kennis heb genomen van de teksten en het standpunt van het VEV, ben ik van mening dat zij het met deze regeerverklaring en deze travaillistische regering zeer moeilijk zal hebben om tegen 1996 de 3 pct.-norm te halen. Zij zal daarin waarschijnlijk niet slagen en ons het antwoord schuldig blijven.

Mijnheer de Eerste minister, men zal het ons in deze omstandigheden wellicht niet kwalijk nemen dat de PVV geen vertrouwen schenkt aan deze regering.

De Voorzitter. — Wil u afronden, mijnheer Vermeiren.

De heer Vermeiren. — Mijnheer de Eerste minister, het is ongehoord dat de problematiek van Sabena achter een rookgordijn wordt weggemoffeld. Wij verwachten van u een duidelijk antwoord, zowel inzake Sabena, als inzake de SST, waarover we ook niet veel meer hebben vernomen de jongste tijd. Er is daarover ook geen woord te vinden in de regeringsverklaring. *(Applaus.)*

M. le Président. — La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt. — Monsieur le Président, dès le lendemain des élections du 24 novembre, le FDF s'était clairement prononcé pour la mise sur pied rapide d'un gouvernement chargé de faire face aux problèmes urgents de gestion notamment en matière économique et sociale, tandis que les réformes institutionnelles à poursuivre dans le cadre de la fédéralisation du pays pourraient parallèlement se négocier par un dialogue communautaire auquel participeraient tous les partis démocratiques.

C'est en fait ce que le gouvernement propose aujourd'hui mais il a fallu pour arriver à ce résultat subir une crise de plus de trois mois!

L'attitude inconsistante du CVP est à la base de cette situation. Durant ces trois mois, ce parti a, en effet, dit tout et le contraire de tout. Dès la nuit des élections, son président affirmait qu'il ne pouvait être question de former une tripartite.

Ensuite, lorsque M. Wathélet fut chargé de former un gouvernement et alors qu'on commençait à envisager sa réussite, le CVP effectuant une volte-face complète exigea au contraire cette tripartite tout en prétendant ne pas revendiquer la direction du gouvernement.

Finalement, nous nous trouvons aujourd'hui face à un gouvernement social-chrétien-socialiste présidé par le CVP M. Dehaene.

Si on peut comprendre les crispations du CVP dont chaque scrutin confirme le recul en Flandre, on peut s'inquiéter de voir l'évolution politique du pays sans cesse soumise aux caprices d'un parti déboussolé, car affirmer tant de choses contradictoires en quelques semaines ne peut évidemment que conduire à une crise de confiance et à une instabilité politique.

En ce qui concerne la formation de ce gouvernement, je voudrais, en tant que francophone, regretter l'apparition dans notre droit constitutionnel d'une règle non écrite, mais évidente, selon laquelle la fonction de Premier ministre de la Belgique fédérale est réservée à la Communauté flamande. Nous devons, en effet, constater que le CVP, à nouveau lui, a tout fait pour empêcher l'accès d'un francophone, fût-il excellent bilingue, à cette fonction.

Cette situation de fait, totalement inadmissible, est un élément de déséquilibre supplémentaire dans les rapports de force entre nos Communautés.

Concernant la composition du gouvernement, je voudrais encore me permettre, monsieur le Premier ministre, deux observations.

Tout le monde a été surpris par la représentation du CVP qui, pour l'essentiel — vous-même et le ministre de l'Emploi exceptés —, a choisi des ministres plutôt inattendus. Faut-il en conclure que le CVP n'entend pas s'impliquer totalement dans l'action de ce gouvernement?

Par ailleurs, l'accord de gouvernement précise: « Les paquets de compétences seront répartis au sein du gouvernement de manière aussi homogène que possible. »

On peut s'étonner, dans ces conditions, de voir rassemblés sur une même tête les départements de la Justice et des Affaires économiques. Il s'agit là de deux gros départements qui nécessiteraient chacun un ministre à part entière.

Je ne puis donc comprendre cette façon peu rationnelle de procéder alors que, par ailleurs, vous avez un ministre chargé de la Politique scientifique et des Institutions scientifiques et culturelles nationales, c'est-à-dire des lambeaux de la Belgique unitaire.

Surcharge d'un côté, attributions quasi symboliques d'un autre, voilà déjà un décalage entre les intentions affichées dans l'accord de gouvernement et la pratique gouvernementale.

Concernant le programme que vous nous présentez, et avant de parler de la réforme de l'Etat, je voudrais me permettre quelques observations.

Vous proposez aux citoyens un contrat afin d'apporter une réponse à cinq grands défis sociaux centrés en fait sur la sécurité, la justice, les problèmes de l'immigration, l'environnement et la solidarité! Tout cela nécessite à la fois une volonté politique et des moyens financiers.

En ce qui concerne la Justice et la répression des infractions, des événements très récents, et même actuels, démontrent l'efficacité de nos polices. Il faut s'en féliciter, mais à côté de cela, que de lenteurs et d'hésitations dans l'administration d'une bonne justice!

Quant au problème de l'immigration, le FDF s'est félicité de la qualité du travail du Commissariat royal mais voilà près de deux ans que les principales conclusions ont été déposées et, concrètement, les choses n'ont guère progressé.

Nous sommes d'accord avec votre double optique: réelle intégration des immigrés réguliers et lutte contre les clandestins. Mais il faut d'urgence prévoir les moyens financiers nécessaires pour mener cette politique d'intégration dont l'effort essentiel doit reposer sur les Communautés. Qu'avez-vous prévu à cet égard, monsieur le Premier ministre?

En ce qui concerne la solidarité, le FDF réaffirme son opposition à toute fédéralisation de la sécurité sociale tout en marquant son accord sur la lutte contre les abus de toutes sortes.

En matière de logement, après un an d'application, la loi sur les baux relatifs aux habitations a démontré son caractère néfaste que beaucoup — et j'en étais — avaient dénoncé lors de la discussion du projet. Cette loi n'a nullement favorisé les relations entre propriétaires et locataires et n'a pas stabilisé les prix; elle a, au contraire, provoqué une nouvelle augmentation sensible des loyers et multiplié les expulsions.

Il me paraît indispensable, monsieur le Premier ministre, de faire rapidement une évaluation après un an d'application de cette législation et de rectifier le tir. J'aimerais connaître les intentions du gouvernement sur ce point.

En matière de fiscalité, une phrase de l'accord de gouvernement m'intrigue. Vous écrivez en effet dans votre déclaration: «Maintien des lignes de force de l'impôt des personnes physiques.» Quelle en est la signification concrète?

Il est évident que la réforme fiscale de 1988 a allégé la charge d'un grand nombre de contribuables qui vivent du seul produit de leur activité professionnelle. Cette réforme a également consacré le principe du décumul des revenus professionnels des époux.

Sur quels points précis entendez-vous éventuellement revenir? Je me permets d'insister spécialement sur ce sujet qui a été évoqué par M. de Donnée. Je souhaiterais donc connaître le sens de la phrase que je viens de citer. En d'autres termes, dans quelle mesure comptez-vous revenir sur la réforme de 1988?

J'en arrive à la réforme de l'Etat et à l'appel lancé par le gouvernement aux partis de l'opposition.

Le FDF a clairement indiqué qu'il est disposé à participer à ce dialogue communautaire via les partis politiques puisque nous sommes depuis toujours des fédéralistes et qu'il faut achever la réforme de l'Etat en vue de construire un Etat fédéral viable et démocratique.

Un aspect de la situation actuelle nous paraît cependant assez malsain. Le refinancement de la Communauté française est un problème urgent mais, à terme, le même problème apparaîtra du côté de la Communauté flamande.

Les difficultés actuelles de la Communauté française ne proviennent nullement d'une mauvaise gestion mais d'une mauvaise loi de financement. Il faut donc corriger cette loi néfaste qui n'a pas lié les dotations à l'évolution du PNB.

En attendant et d'urgence, le transfert intégral de la redevance radio-télévision pourrait apporter un soulagement partiel à cette situation difficile. Ce serait aussi justice puisque la radio et la télévision sont, par essence, de compétence communautaire. Or, que voit-on? Vous liez ce transfert, qui est dans la logique des choses, à un accord sur les projets de responsabilité fiscale des Communautés et d'élection séparée des Conseils. On voit, depuis quelques jours, les dirigeants du PS et du PSC multiplier les déclarations suivant lesquelles si tout cela échoue, la responsabilité en incombera aux parlementaires francophones de l'opposition!

Cette façon de procéder n'est pas correcte et s'assimile même à une forme de chantage. Pour nous, le transfert intégral de la redevance radio-télévision aux Communautés devrait s'effectuer sans délai et sans conditions! Ce n'est pas en agissant ainsi que les partis de la majorité créeront un climat favorable à un dialogue fructueux.

En ce qui concerne les deux projets que vous souhaitez faire voter avant la fin de l'actuelle session parlementaire — la responsabilité fiscale des Communautés et l'élection directe des Conseils —, nous y sommes évidemment favorables et nous pourrions donc participer à un dialogue en vue d'arriver à un consensus sur les textes.

Mais soyons clairs. Pour nous, la poursuite du processus fédéral en Belgique doit aller de pair avec un renforcement démocratique. Il ne peut aboutir à rompre tout contact entre les citoyens francophones établis dans la périphérie bruxelloise — et arbitrairement classés comme Flamands — et la Communauté française.

Le véritable déficit démocratique consiste en la fixation autoritaire et arbitraire des limites des Régions.

Il faudra donc à tout le moins — pour nous, c'est une condition essentielle — qu'un compromis soit trouvé pour permettre à ces citoyens de continuer à participer de façon directe à l'élection du Conseil de la Communauté française.

En Belgique, nous avons beaucoup d'imagination en matière institutionnelle et vous-même, monsieur le Premier ministre, êtes orfèvre en la matière. Il doit donc être possible de trouver un système acceptable par tous afin de conjuguer l'appartenance régionale à la Région flamande avec le choix personnel de la Communauté française pour les matières relevant de la compétence des Communautés.

De grâce, mes chers collègues, ne nous enfermons pas dans des positions dogmatiques mais trouvons une solution acceptable à ce problème!

Monsieur le Premier ministre, compte tenu du résultat des élections du 24 novembre et des négociations qui ont suivi, la formule gouvernementale choisie était, en fait, la seule possible dans l'immédiat. Vous en assumez la direction dans un style décidé qui contraste avec le style devenu quelque peu terne de votre prédécesseur.

Cependant, votre déclaration et même l'accord de gouvernement constituent essentiellement un catalogue de bonnes intentions et c'est à ses actes et à eux seuls que nous jugerons l'action du gouvernement.

De Voorzitter. — Het woord is aan de Eerste minister.

De heer Dehaene, Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, zoals ik ook in de Kamer van volksvertegenwoordigers heb gedaan en vooraleer ik inga op een aantal concrete opmerkingen, wil ik de woordvoerders van de meerderheid, die hun steun hebben toegezegd aan de regering, danken. Vervolgens dank ik de woordvoerders van de oppositie voor hun constructieve bijdrage tot het debat.

A plusieurs reprises, différents représentants de l'opposition ont souligné certains aspects positifs de la composition du gouvernement et du programme gouvernemental.

Quant à moi — et ce n'est pas uniquement parce que j'aurai besoin de l'opposition pour réaliser une partie du programme —, je voudrais faire cette contre-proposition qui consiste à essayer — et je n'ignore pas que cette tradition est davantage d'application au Sénat qu'à la Chambre — d'instaurer un dialogue d'un tout autre type que par le passé.

Je crois en effet que tout n'est pas toujours ou blanc ou noir et qu'entretenir l'idée que la majorité a toujours raison et l'opposition toujours tort, et vice versa, n'est certainement pas le style de dialogue que la population attend de nous.

Men heeft gesproken over het signaal van de burger van 24 november. Dit signaal duidt er ook op dat die burger van ons verwacht dat wij niet onder elkaar kibbelen, maar dat wij luisteren naar de burger en ook naar elkaar. Hij verwacht van ons voor al dat we samen de problemen oplossen.

Verschillende woordvoerders van de oppositie hebben voorgesteld om constructief, maar niet naïef, aan oppositie te doen. Ik nodig de meerderheid uit om daarop constructief, maar niet naïef, in te gaan.

Ik kijk altijd met een zekere bewondering naar de manier van debatteren in het Nederlandse parlement. Ik weet wel dat het Nederlandse parlement minder leden telt en dat men er maar één taal gebruikt. Ook de inrichting van de zaal maakt een dialoog gemakkelijker.

In België valt mij altijd het gekibbel op. In de Senaat is dat weliswaar minder het geval dan in de Kamer, maar het zijn jammer genoeg meestal de Kamerdebatten die worden uitgezonden op de televisie. Dit gekibbel is mijns inziens toch niet wat de burger van ons verwacht. De burger heeft meer aan de stijl van het Nederlandse parlement, die ook hier in de Senaat enigszins terug te vinden is. De burger wil kunnen volgen waarover men het heeft in de discussie en wil dat men naar elkaar luistert.

Tijdens de debatten in de openbare vergaderingen moeten wij met elkaar kunnen praten. Het moet mogelijk zijn om een spreker constructief te onderbreken, ook al houdt dat het risico in om te moeten afwijken van een voorbereide tekst. Wanneer men wordt onderbroken moet men kunnen tonen dat men het dossier kent, dat men meer kan dan een tekst aflezen. Dat risico ben ik echter bereid te nemen, ook al betekent het dat ik soms zal moeten toegeven dat ik op sommige punten niet kan antwoorden, omdat ik de zaak eerst even moet natrekken.

Wij moeten dus constructief zijn, maar niet naïef. De oppositie heeft het in dit opzicht natuurlijk gemakkelijker. De oppositiepartijen zijn immers niet verplicht het voortdurend met elkaar eens te zijn. De partijen van de meerderheid moeten echter altijd tot een akkoord kunnen komen en hiervoor zijn vaak compromissen nodig.

Personnellement, je n'ai jamais considéré le mot « compromis » comme un terme péjoratif. Aussi longtemps qu'il ne dispose pas de la majorité absolue — ce qui est d'ailleurs impossible en Belgique —, un parti désireux de participer au pouvoir doit être disposé à accepter des compromis. De plus, la complexité de la Belgique est telle que sans compromis, j'ose l'affirmer, notre pays ne survivrait pas longtemps!

Dat is dus de moeilijke opgave voor de meerderheid. Zij moet compromissen sluiten en ze verdedigen. De partijen van de meerderheid kunnen dus niet altijd hun stellingen in het Parlement ten volle verdedigen.

Ik hoor tegenwoordig soms op deze tribune, of op de partijcongressen, dat men niet meer bereid is om compromissen te sluiten. Ik ben bang als ik zo iets hoor. Indien men aan politiek, aan maatschappelijke opbouw wil doen in positieve zin, dan is het gevaarlijk de notie « compromis » te ondermijnen.

Cela ne signifie nullement que l'on doive recourir au compromis pour le compromis, et je suis conscient du risque de tomber dans ce travers. Mais il serait dangereux de mettre en cause la notion même de compromis. C'est ce que j'ai voulu souligner dans ce débat en rappelant à l'opposition, qui en est certainement consciente — mais il est bon de répéter les évidences — que la difficulté pour la majorité, c'est précisément de faire des compromis, de les tenir, de les réaliser, même si cela implique que l'on ne puisse s'exprimer aussi clairement qu'en l'absence de compromis.

De uitdaging voor de regering is dat zij, zowel op het communautair, als op het sociaal-economische en budgettaire vlak, staat tegenover standpunten in de verschillende partijen en onder de bevolking die heel ver uit elkaar liggen en dat zij akkoorden moet maken, oplossingen moet vinden en doordruiven in verband met de verschillende problemen. De bevolking verwacht van ons niet dat wij blijven discussiëren en onder elkaar blijven kibbelen. Zij vraagt ons te beslissen en te regeren. Wij willen pogen dat te doen.

Degenen die stellen dat de regering de uitdrukking is van wat drukingsgroepen wensen en dat zij start zonder enige autonomie ten overstaan van die drukingsgroepen, kunnen zich wel eens vergissen.

Le défi de l'assainissement des Finances publiques auquel nous sommes confrontés sur le plan socio-économique devra être relevé, dans les années à venir, pour trois motifs fondamentaux qui se situent à moyen terme.

Nous devons, en premier lieu, intégrer notre pays dans l'Union économique et monétaire; ensuite, réaliser l'assainissement budgétaire avant que nous ne soyons confrontés aux défis démographiques qui demanderont des moyens nouveaux et, enfin, prévoir la marge de manœuvre nécessaire pour pouvoir rencontrer les enjeux sociaux nouveaux.

Comme je l'ai signalé dans la déclaration gouvernementale, l'assainissement des finances de l'Etat, considéré sous cet angle, est une tâche éminemment sociale.

Les membres de la majorité doivent savoir que lors des choix que nous serons amenés à effectuer pour concrétiser cet assainissement financier, nous serons confrontés — et je ne nie pas qu'ils ont un rôle à jouer dans la société — à des groupes de pression dont la tendance naturelle est, d'une part, de raisonner à relativement court terme et, d'autre part, de défendre des intérêts particuliers. C'est leur mission et ils accomplissent leur travail. Notre rôle est d'œuvrer en fonction de l'intérêt général et d'oser prendre des options à terme.

Dat is ook wat wij gaan doen. De leden van de meerderheid moeten derhalve weten dat dit niet kan zonder in botsing te komen met de verschillende benaderingen van drukingsgroepen. Wie tot de meerderheid behoort en denkt niet te kunnen functioneren zonder dat hij de zegen, de toelating of het akkoord heeft van een drukingsgroep, mag dat vergeten. Als de regering echt beslissingen wil nemen, dan zal zij inderdaad tegenwind krijgen. Ik hoop dat al degenen, meer bepaald de leden van de meerderheid, die op de tribune de noodzaak van de sanering hebben

onderstreept en zelfs enthousiast een abstracte sanering voorstaan, aan de kant van de regering zullen staan wanneer de nodige ontwerpen moeten worden goedgekeurd en niet in de straat zullen betogen tegen de maatregelen die de regering voorstelt.

Dat is de uitdaging waarvoor wij staan. Ik pleit zeker niet voor de confrontatie. Wij zullen het sociaal overleg zeker aangaan en dat ook grondig doen, maar de uiteindelijke keuzen die worden op het politieke vlak gemaakt. Het eigene van drukingsgroepen is dat ze steeds hetzelfde kunnen blijven vragen, wetend dat zij de beslissingen niet moeten nemen. Het zijn wij samen die de beslissingen moeten nemen en ik hoop dat wij dat ook samen zullen kunnen doen.

De heer Vermeiren. — *Wait and see!*

De heer Dehaene, Eerste minister. — Mijnheer Vermeiren, uw partij zal het zich inderdaad kunnen permitteren van af te wachten en te zien, wij niet.

De heer Vermeiren. — Ik hoop dat u gelijk krijgt.

De heer Dehaene, Eerste minister. — De discussie over de opdracht van de regering is in feite een valse discussie. De tekst opgenomen in het regeerakkoord komt letterlijk uit het Verdrag van Maastricht.

La norme inscrite dans l'accord de gouvernement est parfaitement conforme à celle du Traité de Maastricht.

Pour ma part, j'estime que le plan pluriannuel devra prévoir la réduction à 3 p.c. puisque, de toute façon, nous devons demander une dérogation à la Communauté en matière de solde net à financer. Il n'est certainement pas de notre intérêt de solliciter une seconde fois l'avis de cette instance quant à l'orientation à donner à notre effort. Nous nous devons, en effet, de faire en sorte que l'objectif visé soit atteint.

Par ailleurs, l'assainissement budgétaire doit être envisagé de manière globale, comme c'est le cas au niveau européen. En effet, l'approche européenne est basée sur l'ensemble des autorités publiques: le budget national, la sécurité sociale, les Régions, les Communautés et les communes. Au niveau national, seuls le budget national et la sécurité sociale sont concernés.

Nous refusons que des normes soient fixées au niveau des dépenses relatives à la sécurité sociale. Cette approche nous a, en effet, paru tout à fait irréaliste. Nous sommes toutefois convaincus de la nécessité du maintien d'un équilibre des finances, en matière de sécurité sociale.

D'aucuns, parmi les intervenants, ont mis en évidence le rôle vital de la sécurité sociale dans notre société. Je partage entièrement cet avis. Mais s'ils en ont le courage, ils doivent admettre également que la sécurité sociale ne remplira son rôle que si elle peut maîtriser la croissance de ses dépenses, dans certains secteurs.

Het klopt dat, zoals verschillende sprekers hebben gezegd, de 0,7-norm voor ontwikkelingssamenwerking niet in het akkoord is opgenomen. Het heeft moed gevraagd van degenen voor wie de 0,7 pct. een prioriteit is, om die norm weg te laten. Het zou inderdaad veel gemakkelijker zijn geweest de 0,7 pct. in de regeringsverklaring op te nemen zoals dat overigens sinds jaar en dag gebeurde, wetende dat men die norm toch nooit zou halen. Ik denk dat het veel eerlijker is in het kader van een meerjarenplan om de Maastricht-norm te bereiken, te zeggen welke engagementen wij voor ontwikkelingssamenwerking ondanks de sanering willen nemen om ons daaraan dan ook te houden. Zulks lijkt mij beter dan allerlei acrobatische toeren uit te voeren, die alleen bedoeld zijn om de illusie te wekken dat men de 0,7 in de loop van de legislatuur wil halen.

Wat de post ontwikkelingssamenwerking betreft, pleit ik er daarentegen wel voor zeer duidelijk te zeggen wat onze inspanning voor de echte ontwikkelingssamenwerking in de komende jaren moet zijn. En daar moeten wij ons dan ook effectief aan

houden. Het zal er dus wel op aankomen in het kader van een meerjarenplan het groeitempo van de verschillende posten voor ontwikkelingssamenwerking te bepalen en het spreekt vanzelf dat het Parlement ons daarop kan controleren.

Je rappelle et confirme que l'effort destiné au Fonds d'investissement agricole sera maintenu au budget 1992.

Par ailleurs, je suis convaincu qu'il est capital, pour parvenir à assainir les finances publiques, que nos efforts soient parfaitement équilibrés et concernent l'ensemble de la population.

Je n'ai aucune peine à dire que cet effort doit intervenir tant au niveau des dépenses que des recettes. (*Signes de dénégation de M. de Donnée.*)

J'affirme, monsieur de Donnée, qu'il en a toujours été ainsi, quel que soit le gouvernement auquel nous avons participé. Il ne convient dès lors pas de prétendre que l'opposition ne le ferait qu'au niveau des dépenses.

Deze regering zal de grote krachtlijnen van de vorige fiscale hervorming vrijwaren. Dan denk ik meer bepaald aan de «decumul», het huwelijksquotiënt, de verhoging van de vrijgestelde minima, de verhoging van de aftrek voor kinderen ten laste evenals de vermindering van het aantal belastingvoeten.

Dan kom ik tot de dialoog van Gemeenschap tot Gemeenschap.

Le gouvernement a prévu, à dessein, dans la déclaration gouvernementale, un cadre large afin de permettre aux différents partis d'apporter leur contribution au dialogue qui sera engagé dans l'avenir.

De regering is dus bereid om met de partijen die op de uitnodiging willen ingaan te discussiëren over het kader waarin de dialoog van Gemeenschap tot Gemeenschap moet plaatsvinden, ook over de vorm die deze moet aannemen, over de punten die in die dialoog aan de orde moeten komen, en over de punten waarover een akkoord moet worden bereikt. De voorbeelden vermeld in het regeerakkoord zijn niet meer dan een opsomming, die niet volledig is.

Nog vóór het zomerreces willen wij wel een pakket maatregelen uitvoeren dat ten minste de fiscale verantwoordelijkheid van de Gemeenschappen en de autonome verkiezing van de Raden regelt. Als hiervoor een tweede meerderheid wordt gevonden, kan het kijk- en luistergeld worden overgedragen aan de Gemeenschappen.

Je n'ai jamais affirmé que le transfert de la redevance radio-télévision résoudrait tous les problèmes des Communautés, qu'il s'agisse de la Communauté française ou de la Communauté flamande.

Mais une fois accordée la responsabilité fiscale des Communautés, comme c'est déjà le cas pour les Régions, on ne pourra plus renvoyer le problème au niveau national. En effet, si nous plaçons pour la responsabilité fiscale, c'est justement pour ne pas fournir d'échappatoire aux responsables. C'est ce que j'appellerai la responsabilisation.

Ik hoop dat wij die dialoog kunnen aangaan en tot oplossingen komen, niet omdat dit de regering staande moet houden, maar om een aantal hinderpalen in de Belgische politiek weg te werken. Daartoe moeten wij nu de federale structuur afronden. Ik geef graag toe dat wij in de vorige legislatuur wellicht enkele kansen hiervoor hebben verkeken.

Tenslotte wil ik het nog hebben over de globale maatschappelijke problematiek van de nieuwe uitdagingen waarvoor wij staan. De burger heeft hiervoor, voor sommigen op een pijnlijke manier, op 24 november aandacht gevraagd. In dezelfde denkrichting als de heer Schiltz en sommige sprekers van Ecolo en Agalev, pleit ik er hier opnieuw voor dat wij als politici wat meer bescheiden zouden zijn in onze boodschap. Dit standpunt wordt ook vertolkt in het regeerakkoord. Wij mogen geen nieuw misverstand creëren door voor te wenden dat de nieuwe problemen van leefmilieu, veiligheid, solidariteit, inpassing van de migranten, uitsluitend en alleen door de politici tot een oplossing kunnen worden gebracht. De politiek kan op dat vlak een belangrijk kader creëren, maar andere maatschappelijke factoren en

krachten moeten hieraan meewerken. Als de andere verantwoordelijken in de maatschappij hiervoor niet samen met de politici, de krachten bundelen, dan komen wij ongetwijfeld tot een nieuwe kortsluiting.

Sommigen hebben hier terecht als één van de kernproblemen de contactarmoede naar voren geschoven; voor mij mag het ook de positieve naam krijgen «opnieuw leren samenleven». Het op zichzelf teruggetrokken leven in de cocon van het eigen huis en het eigen gezin, waarbij men alleen nog via de TV-antenne met de buitenwereld in verbinding staat, het individualisme dat daaruit dikwijls voortkomt, dat alles dreigt een essentiële dimensie van het maatschappelijk leven teniet te doen, namelijk het samenleven. Wij moeten erkennen dat wij dat soms in de hand hebben gewerkt door onze ruimtelijke ordening, door de verloedering van onze steden. Ook deze problematiek kan niet door de politiek alleen worden opgelost.

Wel vind ik het uiterst gevaarlijk, wanneer de politiek daar op een negatieve manier op inspeelt en het versterkt. Tegenover degenen die opkomen voor «eigen volk eerst», zeg ik zeer duidelijk: dit gaat voort in eigen provincie eerst, eigen stad eerst, eigen buurt eerst, mijn eigen straat eerst en van de rest trek ik mij niets aan. Tegen die maatschappelijke boodschap moeten wij durven ingaan. Wij moeten duidelijk maken dat in de samenleving van vandaag de problemen van veiligheid, leefmilieu, solidariteit onmogelijk kunnen worden opgelost, als wij niet opnieuw leren samenleven, leren rekening houden met de gevolgen voor anderen van onze individuele daden.

Als we dat niet inbouwen kunnen we zoveel wetten maken als we willen, we zullen niets oplossen. Er mogen nog zoveel wetten worden gemaakt over de verkeersveiligheid, als iedere automobilist enkel rekening houdt met zijn eigen auto en met de mogelijkheden van die eigen auto, komt er geen verkeersveiligheid. Er mogen nog zoveel wetten worden gemaakt ter bescherming van het leefmilieu, zolang de burger oordeelt dat hij rustig in een andere buurt dan de zijne kan sluike storten, en zijn buurt netjes blijft, zal er niets veranderen. We lossen niets op als we in de solidariteit niet mogen rekenen op de bijdrage die iedere burger moet leveren en als het ontwijken van de betaling van de bijdragen tot een nationale sport wordt verheven.

Ook repressieve maatregelen kunnen dan geen oplossing bieden. Alleen door ruime aandacht te besteden aan het inbouwen van een aantal preventieve elementen die stuk voor stuk te maken hebben met het samenleven, kunnen wij de problemen waarop de burger ons op 24 november heeft gewezen, oplossen.

Dit is een immense opdracht die noch de regering noch het Parlement alleen, aankunnen. Daarvoor is een mobilisatie van vele maatschappelijke krachten nodig. De regering wil daartoe bijdragen. Velen beweren dat de regering hier voor een onmogelijke opdracht staat. Indien ze werkelijk onmogelijk zou zijn, had ik ze niet aanvaard. Onze opdracht is moeilijk, maar niet onmogelijk. We zullen slechts slagen indien regering en meerderheid als een hechte ploeg optreden. Mevrouw Maes, als u mijn verwijzing naar «ploeg» niet op prijs stelt, heb ik nog andere pijlen op mijn boog. Ik moet wel zeggen dat mijn echtgenote ook naar het voetbal gaat en er weinig moeite mee heeft dat dit teveel een «mannenbusiness» zou zijn.

Mevrouw Maes. — Er zijn nog ploegen buiten het voetbal.

De heer Dehaene. — Ik ga ook graag naar een goed concert. Ik hoop dat de regering in de eerste plaats, maar ook de meerderheid, één orkest zal vormen dat een harmonische boodschap uitstuurt en geen kakofonie van tegengestelde berichten en boodschappen.

Mijnheer de Voorzitter, ik eindig dan met de volgende bedenking. Het is pas als we zullen zien dat de burger niet kijkt naar elk van onze individuele daden, maar dat hij de politici globaal beoordeelt, dat wij zullen slagen. De burger vraagt zich niet af welke minister of welke partij die of die maatregel heeft genomen. Hij gaat na welke problemen de politici hebben opgelost. Als hij geen oplossingen ziet, zal hij zowel de meerderheid als de oppositie veroordelen.

De heer Seeuws. — Dat is juist!

De heer Dehaene. — Als er wel afdoende oplossingen worden geboden, zullen beiden ervan profiteren. Dat is één van de redenen waarom ik gepleit heb voor een driepartijenregering. Ik ben daarin niet gesiaagd. Ik hoop nochtans dat ik de burger hetzelfde zal kunnen bieden met de meerderheid die wij nu hebben en met de ploeg die nu aan het bewind is. (*Levendig applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Croo.

De heer De Croo. — Mijnheer de Voorzitter, het is de twaalfde regeringsverklaring die ik heb gehoord, nu eens aan de ene, dan aan de andere zijde in het Parlement.

Tot mijn grote verbazing heb ik nu echter een zekere transfiguratie vastgesteld van de persoon van de Eerste minister. Sta mij toe dat ik het beeld gebruik uit de dierenwereld, dat hij zo prachtig in de verkiezingscampagne benutte: het Brabants trekpaard van toen is nu een vrome vos geworden. En u kent het: als de vos de passie preekt, senatoren let op uw ganzen.

Mijnheer de Eerste minister, in uw woorden heb ik met grote ontroering de zelfopoffering van de CVP gewaardeerd. Reeds 33 jaar zit de CVP in de regering en er is nog zoveel te doen, 33 jaar heeft zij het land bestuurd en er is nog zoveel recht te zetten, sedert 33 jaar wordt zij «afgesleten» door de kiezer en nog steeds is zij bereid om verder door die burger te worden «afgesleten», reeds 33 jaar wordt zij verminkt door de volksvertegenwoordiging en nog steeds is zij bereid om verder te worden verminkt. (*Applaus.*) Die zelfopoffering heeft mij ontroerd. (*Gelach.*)

Mijnheer de Eerste minister, indien ik niet gedurende een bepaalde periode dezelfde opvoeding had genoten als u — waarvoor ik u beter begrip — dan was ik wellicht gevoelig voor uw ode aan de oppositie.

Voor de eerste keer is er een nieuw element in de regeringsverklaring. *Les jeux ne sont pas faits.* Verleidelijkheid is weliswaar niet uw sterkste kant en charme wordt vooral tentoongespreid door de drie vrouwelijke leden van uw regering, *tout est bon dans le poulet.* (*Gelach.*) Toch is u erin geslaagd om tot het uiterste te gaan. U heeft mij iets getoond dat ik niet kende: een nederige Eerste minister, *l'humilité fait l'homme.* Dat had ik van Dehaene nooit verwacht. En dan maar praten en pleiten voor een tweederde meerderheid.

Mijn achtbare voornaamgenoot en voorzitter van een belangrijke partij — de CVP — was niet zo overtuigd van de noodzaak van een tweederde meerderheid. Tot 6 januari jongstleden, Driekoningendag, was zijn partij zelfs geen vragende partij voor een dergelijke tweederde meerderheid, zelfs niet voor deelname aan de regering. Integendeel, zijn partij — de CVP — bleek vastbesloten om het aan de anderen over te laten. Ik heb samengegeld wat de anderen waard zouden zijn geweest. Socialisten, liberalen, groenen en Volksunie samen bereikten het getal van 142 kamerleden niet. Voor hen was het tot 6 januari 1992 dus niet belangrijk dat er in ons land een tweederde meerderheid werd gevonden.

Nadien werd het hoe langer hoe moeilijker. Ook voor de CVP was de bocht nemen een delicate operatie. Als ik de heer Eyskens mag geloven, schijnt het in Gent niet gemakkelijk te zijn geweest. Werd dan de tweederde uitgedacht? Om wat te doen?

Pour que vous puissiez, chers collègues francophones, recueillir, par le transfert de ce que l'on appelle le *kijk-en-luistergeld*, de la radio-télévision redevance, quelque résultat à la suite des promesses faites à vos enseignants par M. Spitaels, absent ici, et M. Deprez, présent ailleurs ... veuillez m'écouter un instant.

Mijnheer de Eerste minister, u kunt het doen. Een eenvoudig koninklijk besluit volstaat. Vandaag krijgt u het vertrouwen van de Senaat. U zou uw besluit kunnen ondertekenen indien uw partij sinds 6 januari niet had geëist dat er een tweederde meerderheid moet worden aan gekoppeld!

Wij zouden dan braaf, door de uitdaging van de toekomst gevleid en geëerd, moeten inspringen om te geven wat u niet nodig hebt. Wanneer hebben de socialisten vanuit de oppositie «de tweederde» gegeven? Had de CVP ooit haar steun gegeven indien zij in de oppositie had gezeten? Waar zijn de voorbeelden van zelfopoffering, de modellen van mensen die hun stem geven voor het opperste belang van het land?

Mevrouw Lieten-Croes. — Heeft de PVV dat dan gedaan?

De heer De Croo. — Ja, wij hebben dat één keer gedaan, in 1970.

Mevrouw Maes. — U hebt onze meerderheid afgepakt, mijnheer De Croo.

De heer De Croo. — Ik geef toe dat ik toen ook verleid werd door vader Eyskens — kwaliteiten worden niet altijd van vader op zoon doorgegeven. De heer De Clercq en ikzelf hebben toen onder andere een amendement ondertekend dat de herziening van de Grondwet in 1970 mede heeft mogelijk gemaakt. *Chat échaudé craint l'eau froide.* Een ezel stoot zich geen twee keer aan eenzelfde steen. Goede politici ook niet.

Mijnheer de Eerste minister, na deze ode aan de oppositie, na deze les in nederigheid, hebt u ons een mooi voorbeeld gegeven van uw talent om compromissen te sluiten. U bent een *homo pragmaticus* voor wie de ideologie zo nu en dan als een schaamlapje — en dan nog — kan en mag dienen.

Wellicht komen de antwoorden op de vele vragen die men hier heeft gesteld, later. Ik heb 47 collega's beluisterd. Ik heb er één op twee niet kunnen aanhoren, *surtout vous, monsieur Lallemand, je le regrette*, maar ik heb van u geen enkel concreet antwoord gehoord. Waarschijnlijk komen deze antwoorden later of misschien helemaal nooit.

Mijnheer de Eerste minister, ik was voor een tweede maal ontroerd door uw liedje over de drukkingsgroepen. Ik had bijna tranen van bewogenheid in de ogen toen ik merkte dat een creatuur — zoals u — van een belangrijke drukkingsgroep zijn meesters overstijgend, Poupehan vreemd, verklaarde dat de leden van de meerderheid het niet moesten riskeren om niet tegen de schenen van hun drukkingsgroepen te stampen. Dehaene zal zoiets niet toestaan. Ik had tranen van ontroering in de ogen.

Mijnheer de Eerste minister, u zal proberen met de onscherpe kant van het lemmet te snijden in het verharde brood van de gewoonten en de belangen. Hoe meer u met uw vinger duwt op de scherpe kant van het mes, hoe minder u zal snijden in de harde korsten van de gewoonten. Zelfs als u een harde vinger hebt, sla-gen zal u niet. (*Langdurig applaus op de liberale banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. de Donnée.

M. de Donnée. — Monsieur le Président, en écoutant le passage en effet fort émouvant de la réponse du Premier ministre par lequel il essaie de nous persuader qu'il serait indépendant de tous les groupes de pression, et, notamment, je suppose, des groupes de pression syndicaux, je n'ai pu m'empêcher de penser à ce curé de campagne qui, préparant un samedi soir son sermon du dimanche, inscrivait en marge de certains passages: arguments faibles, crier très fort. (*Sourires.*)

Cela dit, monsieur le Premier ministre, votre réponse à nos inquiétudes et à nos interrogations n'est de nature ni à apaiser les unes ni à répondre aux autres. Et bien que nous soyons toujours prêts à dialoguer avec vous à n'importe quel sujet dans cette enceinte, nous ne vous accorderons pas notre confiance pour trois raisons essentielles.

Tout d'abord, parce qu'il ressort très clairement de votre accord de gouvernement, mais aussi de votre réponse, que vous n'avez ni la volonté ni sans doute la capacité, à cause précisément des ukases et des diktats syndicaux que vous récusez verbalement ici, mais qui vous ligotent les mains, de prendre les mesures courageuses qui s'imposent pour résorber le déficit affolant de nos finances publiques, et cela sans accabler nos concitoyens et nos entreprises d'impôts, de cotisations, de redevances diverses qui décourageront l'initiative, provoqueront plus de chômage et rendront votre tâche encore plus difficile.

Déjà hier, monsieur le Premier ministre, la Poste a sonné la charge en la matière.

Deuxième raison pour laquelle vous n'aurez pas notre confiance: vous n'avez pas été capable de nous dire ici, pas plus que lundi, pas plus que dans votre accord, par quels moyens concrets vous alliez répondre aux préoccupations quotidiennes des Belges, à savoir la dégradation de l'enseignement, l'insécurité croissante, la progression de l'exclusion sociale, les abus de l'immigration et la dégradation de la nature.

Troisième raison de notre refus de vous faire confiance: vous refusez de vous attaquer avec détermination aux déviations et aux abus de notre système de sécurité sociale pour dégager les moyens d'une nouvelle politique de solidarité que vous appelez par ailleurs de vos vœux et que vous ne pourriez pas financer autrement.

Enfin, pour conclure, permettez-moi de vous dire que je suis fort intrigué par l'absence de M. Wilfried Martens dans cette enceinte. Quel sens accorder au fait qu'il ait préféré honorer de soi-disant obligations étrangères plutôt que vous voter sa confiance? (*Exclamations sur les bancs du CVP.*) Est-ce parce qu'il hésite entre les CVP-Jongeren et M. Dehaene ou, plutôt, parce qu'il a comme nous la conviction que votre gouvernement nous fera rater le train de Maastricht? (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Jonckheer.

M. Jonckheer. — Monsieur le Président, je n'ai pas le talent oratoire de M. De Croo qui m'a beaucoup amusé, mais je souhaiterais néanmoins, pour n'avoir pas obtenu de réponse aux diverses questions que j'ai posées, formuler à nouveau certaines d'entre elles.

Au début de votre intervention, monsieur le Premier ministre, vous avez plaidé pour l'ouverture, et je veux bien faire confiance à cet égard. Cependant, j'attends des signaux, spécialement dans quelques domaines que je me permettrai d'évoquer.

Premièrement, accepterez-vous, oui ou non, de prendre réellement en considération et de discuter certaines de nos propositions de loi déjà existantes, et notamment relatives à l'environnement?

Deuxièmement, en matière d'assainissement et de fiscalité, je conteste votre interprétation de l'article du projet du Traité de Maastricht relatif au solde net à financer. Il convient en effet de faire une évaluation politique, et non comptable, de la norme de Maastricht. Cette opinion est d'ailleurs partagée officiellement par le président de la Commission européenne. Certains, au sein même de votre majorité, ont également plaidé en ce sens.

Si nous sommes d'accord sur les objectifs — ainsi que je l'ai rappelé au cours de mon intervention, les écologistes sont des fédéralistes européens — nous ne sommes probablement, et même sûrement, pas d'accord sur les choix à opérer pour atteindre ces objectifs.

En particulier, vous n'avez rien dit sur ce fameux équilibre entre les recettes et les dépenses.

Je poserai une autre question à ce propos: le gouvernement acceptera-t-il résigné et impuissant la tendance à la taxation nulle des revenus des capitaux? Telle est en effet la réalité dans ce pays comme dans beaucoup d'autres pays européens. A cet égard, j'ai plaidé et j'insiste à nouveau pour que le gouvernement prenne une initiative dès le Conseil européen de Lisbonne afin qu'une nouvelle conférence intergouvernementale puisse avoir lieu sur un certain nombre de sujets précis, dont la règle de l'unanimité en vigueur en matière de fiscalité, conférence qui devrait pouvoir se tenir en 1993. Vous aurez en effet le privilège de présider le Conseil européen durant le second semestre de 1993. Vous pouvez parfaitement adopter cette démarche en vous basant sur l'article N du projet de Traité de Maastricht.

Enfin, en ce qui concerne la sécurité sociale et son financement, hier soir, M. Schiltz a brillamment souligné combien un certain nombre de dépenses — je pense tout particulièrement aux allocations de chômage — étaient sensibles à la conjoncture économique. Il faut donc, certes, procéder à une évaluation de ces dépenses mais aussi intégrer ces variations conjoncturelles dans le raisonnement. Il serait tout à fait inacceptable que les personnes déjà hors du circuit du travail subissent encore des pénalités supplémentaires par une réduction des dépenses sociales.

Or, des alternatives existent en la matière, monsieur le Premier ministre. Dans un journal francophone de ce matin, le professeur Drèze rappelle une proposition élaborée, il y a quelques années, grâce à la collaboration de septante-deux économistes et qui consistait notamment à alléger les cotisations patronales sur le facteur «travail» pour l'établir sur l'ensemble des facteurs de production. Cette proposition, malgré le fait que vous exerciez le pouvoir à cette époque, ou peut-être à cause de cela, est restée sans effet.

Je vous demande instamment, monsieur le Premier ministre, de prendre des dispositions pour relancer un débat de fond concernant le mode de financement du système de sécurité sociale, sous peine de devoir, chaque année, user de ficelles pour limiter les dégâts.

J'en arrive à ma conclusion. Mes propositions me semblent raisonnables, crédibles et responsables. Je partage — je le répète — votre opinion quant au fait que la politique ne peut certainement pas résoudre tous les problèmes. Voici quelques années, lors d'une campagne électorale, votre parti a pris comme slogan: «il n'y a pas d'alternatives». A mon avis, ce type d'affirmations n'est pas étranger non plus à la diminution de la confiance des citoyens envers le monde politique.

Votre gouvernement optera-t-il pour la continuité ou pour le changement? Selon nous, écologistes, des alternatives existent et vous pouvez compter sur nous pour continuer à les défendre. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Tavernier.

De heer Tavernier. — Mijnheer de Voorzitter, wij nemen twee uitdagingen aan uit het antwoord van de Eerste minister. Wij hebben aangeboden om een constructieve oppositie te voeren en mee te werken aan een dialoog voor een betere en meer heldere structuur van de politieke instellingen.

Wij zijn ervan overtuigd dat men op bepaalde ogenblikken compromissen moet sluiten. Een compromis moet echter een duidelijk compromis zijn en mag op bepaalde momenten geen aanleiding geven tot nieuwe conflicten of fundamentele oplossingen in de weg staan.

Wanneer ik kijk naar de compromissen die men de afgelopen twintig jaar sloot in verband met de Belgische staatsstructuur, dan heb ik de indruk dat het in een aantal gevallen slechte compromissen waren.

Bovendien zijn er een aantal zaken waarover geen compromissen kunnen worden gesloten. Voor ons, ecologisten, is het duidelijk dat wij — als wij naar de toestand van het leefmilieu kijken — het zeer gevaarlijk en onverantwoord zouden vinden om op bepaalde vlakken compromissen te sluiten.

Als wij kijken naar de toestand in de derde wereld, is het voor ons onverantwoord compromissen te sluiten inzake het derde wereld-beleid, want dan gaat het immers niet over gevoeligheden, maar over mensenlevens.

Mijnheer de Eerste minister, u verklaarde dat de regering als ploeg zal optreden en dat u zich niet zal laten beïnvloeden door drukingsgroepen. Bovendien zal u zich niet laten beïnvloeden door groepen die op straat manifesteren. Ik zou u evenwel willen vragen dat u zich evenmin te veel laat beïnvloeden door die groepen die niet op straat komen, maar die te vinden zijn op de bussen en de treinen, onder meer naar Luxemburg. Ook dat is voor ons enorm belangrijk.

Na uw repliek en de replieken van de meerderheid blijft mijn globale kritiek op het regeerakkoord behouden. Ik vind immers nog altijd geen samenhangende maatschappijvisie in de regeringsverklaring. Ik ben het met u eens dat politici niet alles moeten veranderen, maar men mag wel van hen verwachten dat ze een visie hebben. De maatregelen die zij nemen op politiek en economisch vlak moeten in die visie passen en aan die visie worden getoetst.

Het financieel en economisch beleid dat u wil voeren wordt blijkbaar in de eerste plaats beïnvloed door de Maastricht-norm. Wij zouden liever hebben dat u dit beleid laat bepalen door de maatschappelijke noden, door de signalen van 24 november.

De vragen over wat u nu eigenlijk zal doen, over de maatregelen die u zal nemen, werden niet alleen door de leden van de oppositie-partijen gesteld, maar ook door verschillende leden van de meerderheidspartijen. Door de vaagheid van de manier waarop u verschillende zaken wil oplossen, kunnen wij dit regeerakkoord en deze regeringsverklaring niet goedkeuren. Ik moet evenwel toegeven dat deze vaagheid een voordeel heeft. U zal er immers nooit kunnen van beschuldigd worden dat u een bocht zal genomen hebben. Om een bocht te nemen moet u immers eerst op een rechte lijn zitten in een duidelijke richting. Die richting zie ik niet. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Valkeniers.

De heer Valkeniers. — Mijnheer de Voorzitter, de twee grote uitdagingen zijn: de sociale zekerheid beheersen en de staatshervorming tot een goed einde brengen.

Het is duidelijk dat het beheersen van de sociale zekerheid niet mogelijk is zonder het nemen van verantwoordelijkheid van alle betrokken partners, zonder de persoonlijke inzet van de bevolking en zonder het voluntariaat. Wanneer niemand nog iets wil doen voor iemand anders en wanneer alles moet worden betaald, is het beheersen van de sociale zekerheid niet haalbaar. Mijnheer de Eerste minister, u hebt zich terecht aangesloten bij onze kritiek, namelijk dat het egoïsme van de burger moet worden aangeklaagd en dat wij opnieuw moeten leren samenleven.

Wat de staatshervorming betreft, heeft de Volksunie ook in de vorige regering bewezen dat ze constructief is. Wij hadden gedacht dat ieder zijn woord getrouw zou zijn, maar dat was niet het geval.

Wij zullen ook nu constructief meewerken en de regering te gepasten tijde beoordelen. Ik zeg echter nu al dat wij de overheveling van het kijk- en luistergeld en de tweede meerderheid voor een mini-hervorming niet zullen «leveren».

Aan de CVP herhaal ik wat de fractieleider heel goed heeft verwoord: wij eisen dat ieder zijn woord getrouw is en dat niemand op de vlucht slaat. Wij verwachten dit van de CVP, zowel in de nationale als in de Vlaamse regering. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken. — Mijnheer de Voorzitter, het afzweren van de vroegere politiek en de nieuwe politieke cultuur waarover de Eerste minister daarnet sprak, doen mij denken aan de dure eden van een dronkaard die met de hand op het hart verklaart dat hij nooit meer een druppel zal drinken, terwijl in elke kast een nieuwe fles klaarstaat.

Een van die flessen, die vast en zeker in een kast klaarligt, is gevuld met compromissen. De Eerste minister zei daarnet al dat België niet lang meer zal bestaan indien er in ons land geen compromis meer mogelijk is, wat ik als vertegenwoordiger van een onafhankelijkheidspartij niet erg vind. Ik beklemtoon dat wij elk oneerbaar compromis zullen blijven afwijzen.

De Eerste minister heeft geen enkel antwoord gegeven op geen enkele concrete vraag. De vaagheid in zijn antwoord is net even groot als die welke wordt gedemonstreerd in de regeringsverklaring en in het regeerakkoord.

Ik geef slechts twee voorbeelden.

Ten eerste, indien de Franse Gemeenschap de gehele opbrengst van het kijk- en luistergeld reeds inschreef in de begroting 1992, wat zou verklaren waarom er niet langer werd aangedrongen op voorschotten, zal de regering dan op basis van die onwettige begrotingsparagrafen geld uitbetalen of zal ze dat geld inhouden?

Ten tweede, zullen het in het gesprek van Gemeenschap tot Gemeenschap de Executieven zijn die hun onderhandelaars aanduiden met de volle verantwoordelijkheid van die Executieven, of zullen de politieke partijen het gesprek beginnen om daarna uit de Executieven degenen te kiezen die het minst dwarsliggen?

Ik zal me beperken tot deze twee concrete vragen, anders moet ik mijn toespraak opnieuw overlopen en daarmee wil ik u nu niet onzadelen.

Ik blijf de indruk behouden dat de regering niet als eerste opdracht heeft gekozen voor het oplossen van de problemen van de burger, maar als eerste opdracht heeft gekozen voor het oplossen van de problemen van de politici.

Dit is trouwens nog eens bevestigd in het antwoord van de Eerste minister, toen hij verklaarde dat de politici de schuld van alles krijgen, maar niet alles kunnen oplossen. Ik vind dat eerst de problemen van de burger moeten worden opgelost en dan pas uw problemen, collegae.

De indruk die ik kreeg, bleek ook uit de interventies van de leden van de meerderheid en van de Eerste minister. Hoewel regeren vooruitzien is, kijkt de regering permanent achteruit naar 24 november van vorig jaar, om verwijten toe te sturen aan die, ho zo egoïstische, kiezer, die het aandurfde niet te kiezen voor een van de grote bestaande politieke formaties. Dit verwijt en dit achteruitkijken zijn slechts uitgangspunten voor een noodregering van een zieltogend land. Ik blijf dus bij mijn opmerking dat de Vlaams-Blokfractie geen vertrouwen zal schenken aan de regering. (*Applaus bij het Vlaams Blok.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Roo.

De heer De Roo. — Mijnheer de Voorzitter, ik was met de heer Lallemand overeengekomen niet het woord te nemen na het antwoord van de Eerste minister. Toch wil ik nu een korte verklaring afleggen over de naar mijn gevoelen spijtige reactie van de heer de Donnée. Er werd gisteren door verschillende sprekers hulde gebracht aan ex-premier Martens. De ex-premier was maandag in de Senaat aanwezig voor de regeringsverklaring. Gisteren heeft hij het debat tot 19 uur bijgewoond. Daarna is hij vertrokken naar Santiago de Chili voor een internationale verplichting. Dat is de enige reden waarom hij hier vandaag niet aanwezig kan zijn. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over de volgende motie van vrouwen die door de heren De Roo, Lallemand, Seeuws en Wintgens werd ingediend.

«De Senaat,

Gehoord de regeringsverklaring en het daaropvolgend debat,
Schenkt zijn vertrouwen aan de regering en gaat over tot de orde van de dag.»

Mesdames et messieurs, nous devons procéder maintenant au vote sur la motion de confiance que voici, déposée par MM. De Roo, Lallemand, Seeuws et Wintgens.

«Le Sénat,

Ayant entendu la déclaration du gouvernement et le débat qui s'en est suivi,

Fait confiance au gouvernement et passe à l'ordre du jour.»

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

170 leden zijn aanwezig.

170 membres sont présents.

102 stemmen ja.

102 votent oui.

65 stemmen neen.

65 votent non.

3 onthouden zich.

3 s'abstiennent.

Derhalve is de motie van vertrouwen aangenomen.

En conséquence, la motion de confiance est adoptée.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Arts, Bartholomeeussen, Baudson, Bayenet, Beerden, Belot, Borremans, Bouchat, Mme Cahay-André, MM. Cardoen, Cerexhe, Collignon, Cooreman, Mme Creyf, M. Dalem, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, De Loor, De Meyer,

Deprez, De Roo, de Seny, De Seranno, Desutter, Mme Detiège, MM. De Wulf, Didden, Diegenant, Dighneef, Di Rupo, Erdman, Evrard, Flagothier, Garcia, Geens, Gesquiere, Gevenois, Gijs, Grosjean, Guillaume, Happart, Henneuse, Hermans, Hismans, Hofman, Hotyat, L. Kelchtermans, Th. Kelchtermans, Kenzeler, Lallemant, Larcier, Leclercq, Lefevre, Lenfant, Lenssens, Leroy, Mme Lieten-Croes, MM. Lutgen, Mahoux, Mairesse, Marchal, L. Martens, Mathot, Mme Maximus, MM. Maystadt, Moens, Moureaux, Mouton, Péciaux, Pinoie, Poulain, Poulet, Quintelier, Scharff, Seeuws, Steenberghe, Stroobant, Suykerbuyk, Swinnen, Taminiaux, Timmermans, Tobback, Mmes Tyberghien-Vandenbussche, Van Cleuvenbergen, MM. Vancrombrugge, Vandenbergh, Van den Brande, Mme Van der Wildt, MM. Vanhaverbeke, Vanlerberghe, H. Van Rompaey, R. Van Rompaey, Van Rompuy, Van Wambeke, Mme Verhoeven, MM. Verleyen, Vermassen, Verschueren, Verwilt, Weyts, Wintgens et Swaelen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Anthuenis, Appeltans, Benker, Bock, Boël, Bosmans, Bougard, Buelens, Mme Buyle, M. Capoen, Mme Cornet d'Elzies, MM. Cuyvers, Daras, Mme Dardenne, MM. De Backer, Decléty, De Croo, de Donnée, De Grauwe, Desmedt, D'hondt, Dierickx, Dufour, Eeman, Evers, Foret, Mme Gijbrecchts-Horckmans, M. Goovaerts, Mme Harnie, M. Hasquin, Mme Herzet, MM. Houssa, Jonckheer, Lahaye, Laverge, Liesenborghs, Loones, Lozie, Maertens, Michel, Mmes Maes, Mayence-Goossens, MM. Meesters, Monfils, Mme Nélis, MM. Peeters, Raes, Schiltz, Snappe, Tavernier, Ulburghs, Vaes, Valkeniers, Van Belle, Vandenhaute, Mme Van den Poel-Welkenhuysen, MM. Vandermeulen, Vandersmissen, Van Hooland, Van Wallegghem, van Weddingen, Verberckmoes, Verlinden, Vermeiren, Verreycken et Wierinckx.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Buchmann, Goossens et Hatry.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

M. Hatry. — Monsieur le Président, j'ai lu avec stupéfaction, dans un journal important de la capitale, que nous aurions été le seul groupe francophone de ce Sénat à ne pas avoir appuyé l'hommage rendu par le Premier ministre à son prédécesseur.

Rien n'est plus faux. Nous avons appuyé, par nos applaudissements, l'intervention du Premier ministre au moment où il a fait l'éloge de M. Wilfried Martens.

Même si nous ne partagions nullement ses dernières options économiques et politiques, nous devons admettre que M. Martens a exercé ses fonctions avec un dévouement total à la cause publique et un complet désintéressement et qu'il a rendu des services éminents au pays. Un coup de pied à l'âne ne grandit pas celui qui le donne, même pas son propre parti, qui soit dit en passant, n'a pas rendu à M. Martens l'hommage qui convenait, en l'écartant de toute fonction.

A ce sujet, je voudrais également dissiper un malentendu qui pourrait éventuellement surgir. Je suis pleinement solidaire de l'attitude de mon parti qui refuse d'accorder sa confiance au gouvernement. Nous refusons d'acheter un chat dans un sac et les discours que nous avons tenus l'ont pleinement confirmé. Bien entendu, d'aucuns vont formuler diverses interprétations, mais je leur en laisse la pleine responsabilité.

Que ne risquent-ils pas de dire? C'est que j'ai peut-être voulu témoigner, par une attitude concrète et positive, mon attachement à l'ouverture annoncée à la Chambre par notre chef de file, M. Jean Gol.

Enfin, monsieur le Président, quelques mots au nom de certains collègues et en mon nom à propos de l'organisation de ce débat d'investiture limitant, sauf pour certains, le temps à la parole à six minutes. En effet, un certain nombre de collègues, compétents et

désireux d'intervenir dans cet important débat ont dû y renoncer, ce qui ne me paraît pas du tout compatible avec une conception acceptable de la démocratie parlementaire. Par ailleurs, pour avoir l'occasion de vous tenir ces propos, j'ai dû émettre un vote d'abstention.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Buchmann.

De heer Buchmann. — Ik ben afgesproken met de heer Martens. (*Applaus.*)

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — La commission du Travail parlementaire se réunira mardi prochain afin d'établir l'ordre du jour de la semaine du 23 mars.

De commissie voor de Parlementaire Werkzaamheden vergadert volgende week, dinsdag, 17 maart, om onze agenda voor de daaropvolgende op te stellen.

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de Voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le Président

De Voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het bureau.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

Ces propositions sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

PROPOSITIONS DE LOI — VOORSTELLEN VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — M. Cerexhe a déposé une proposition de loi modifiant l'article 350, § 3, 2°, du Code civil.

De heer Cerexhe heeft ingediend een voorstel van wet tot wijziging van artikel 350, § 3, 2°, van het Burgerlijk Wetboek.

Mmes Nélis et Buyle ont déposé une proposition de loi adaptant la réglementation relative à l'emploi et au chômage à l'évolution de la situation économique depuis l'entrée en vigueur de cette réglementation, par l'abrogation des articles 80 à 88 de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage.

De dames Nélis en Buyle hebben ingediend een voorstel van wet tot aanpassing van de reglementering betreffende arbeidsvoorziening en werkloosheid aan de ontwikkeling van de economische omstandigheden sinds de toepassing van die reglementering, door de opheffing van de artikelen 80 tot 88 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering.

M. Stroobant a déposé une proposition de loi portant uniformisation de la législation relative au salaire garanti et suppression du jour de carence.

De heer Stroobant heeft ingediend een voorstel van wet ter uniformisering van de wetgeving inzake gewaarborgd loon en tot afschaffing van de carenzdag.

Les propositions de loi ci-après ont été déposées:

1° Par M. Taminiaux et Mme Maximus, tendant à garantir le revenu des travailleurs âgés mis au chômage;

De volgende voorstellen van wet werden ingediend:

1° Door de heer Taminiaux et mevrouw Maximus, tot het verzekeren van het inkomen van oudere werkloze werknemers;

2° Par MM. Taminiaux et Leroy, créant un Fonds de financement de la lutte contre l'alcoolisme, le tabagisme, l'usage des stupéfiants, stimulants ou produits analogues et l'abus des tranquillisants;

2° Door de heren Taminiaux en Leroy, tot instelling van een Fonds ter financiering van de strijd tegen het alcoholisme, het roken, het gebruik van verdovende en stimulerende middelen of soortgelijke producten en het misbruik van tranquilizers;

3° Par M. Taminiaux, modifiant les lois du 6 août 1931 et du 18 septembre 1986 et instituant un congé politique pour l'exercice d'un mandat parlementaire ou ministériel.

3° Door de heer Taminiaux, tot wijziging van de wetten van 6 augustus 1931 en 18 september 1986 en houdende instelling van een politiek verlof voor de uitoefening van een parlementair of een ministerieel mandaat.

Ces propositions de loi seront traduites, imprimées et distribuées.

Deze voorstellen van wet zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Dames en heren, onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Notre ordre du jour est ainsi épuisé.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 18 h 45 m.)

(La séance est levée à 18 h 45 m.)

BIJLAGE — ANNEXE

Inoverwegingneming — Prise en considération

Lijst van de in overweging genomen voorstellen:

Liste des propositions prises en considération:

A. Voorstellen van wet:

Tot aanpassing van de organisatie, de verantwoordelijkheden en de taken van de Orde der geneesheren, meer bepaald inzake de bevoegdheid en het beslissingsrecht (van de heer Valkeniers);

A. Propositions de loi:

Tendant à adapter l'organisation, les responsabilités et les missions de l'Ordre des médecins en ce qui concerne notamment les compétences et le droit de décision (de M. Valkeniers);

— Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Tot oprichting van de randfederatie Dilbeek-Halle-Vilvoorde (van de heren Valkeniers en Kuijpers);

Créant la fédération périphérique de Dilbeek-Hal-Vilvorde (de MM. Valkeniers et Kuijpers);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Tot aanvulling van het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende arbeidsvoorziening en werkloosheid (van de heer Valkeniers);

Complétant l'arrêté royal du 20 décembre 1963 relatif à l'emploi et au chômage (de M. Valkeniers);

— Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Houdende erkenning van bepaalde periodes voor de berekening van de bewezen gewone en hoofdzakelijke tewerkstelling, die recht geeft op een rust- en overlevingspensioen (van de heer Valkeniers);

Visant l'admission de certaines périodes pour le calcul de la durée de l'occupation habituelle et principale qui est prouvée et donne droit à une pension de retraite ou de survie (de M. Valkeniers);

— Verwezen naar de commissie voor de Financien.

Renvoi à la commission des Finances.

Tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 juni 1987 tot bepaling van de gevallen waarin de toekenning van de kinderbijslag wordt geschorst als het kind zijn legerdienst of burgerdienst vervult (van de heer Valkeniers);

Modifiant l'arrêté royal du 24 juin 1987 fixant les cas dans lesquels l'octroi des allocations familiales est suspendu lorsque l'enfant effectue son service militaire ou son service civil (de M. Valkeniers);

— Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Tot de geleidelijke veralgemening van het gebruik van gerecycleerd papier in overheidsdiensten (van de heren Cuyvers en Daras);

Tendant à la généralisation progressive de l'utilisation du papier recyclé dans les services publics (de MM. Cuyvers et Daras);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Tot wijziging van de artikelen 360, 367 en 373 van het Gerechtelijk Wetboek en tot opheffing van de artikelen 360bis, 367bis en 373bis van hetzelfde wetboek (van de heer Barzin);

Modifiant les articles 360, 367 et 373 du Code judiciaire et abrogeant les articles 360bis, 367bis et 373bis du même code (de M. Barzin);

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Tot aanvulling van artikel 10 van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962 (van de heer Vermeiren);

Complétant l'article 10 des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962 (de M. Vermeiren);

— Verwezen naar de commissie voor de Defensie.

Renvoi à la commission de la Défense.

Tot regeling van de vluchten van vliegtuigen met reclamepanelen boven de Belgische kust (van de heer Laverge);

Réglant les vols d'aéronefs munis de panneaux publicitaires au-dessus de la côte belge (de M. Laverge);

— Verwezen naar de commissie voor de Infrastructuur.

Renvoi à la commission de l'Infrastructure.

Tot wijziging van de wet van 20 februari 1991 houdende wijziging van de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek inzake huishuur (van de heer Erdman c.s.);

Modifiant la loi du 20 février 1991 modifiant et complétant les dispositions du Code civil relatives aux baux à loyer (de M. Erdman et consorts);

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Betreffende het faillissement en het gerechtelijk akkoord (van de heer Lallemand c.s.);

Relative aux faillites et concordats (de M. Lallemand et consorts);

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Tot wijziging van de gemeentekieswet (van de heer Van Aperen);

Modifiant la loi électorale communale (de M. Van Aperen);
— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Tot wijziging van artikel 12 van het koninklijk besluit van 9 mei 1984 tot uitvoering van artikel 13, tweede lid, 1°, van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum en artikel 100bis, § 1, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (van de heren Laverge en Monset);

Modifiant l'article 12 de l'arrêté royal du 9 mai 1984 d'exécution de l'article 13, deuxième alinéa, 1°, de la loi du 7 août 1974 instituant le droit à un minimum de moyens d'existence, ainsi que l'article 100bis, § 1er, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale (de MM. Laverge et Monset);

— Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's en hun aanhangwagens moeten voldoen (van de heer Laverge c.s.);

Modifiant l'arrêté royal du 15 mars 1968 portant règlement général sur les conditions techniques auxquelles doivent répondre les véhicules automobiles et leurs remorques (de M. Laverge et consorts);

— Verwezen naar de commissie voor de Infrastructuur.

Renvoi à la commission de l'Infrastructure.

Betreffende de aanmoediging van de brand- en ontplofingspreventie in woningen, appartementen en privé-lokalen (van de heer Monset c.s.);

Encourageant la prévention des incendies et des explosions dans les habitations, les appartements et les locaux privés (de M. Monset et consorts);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Tot aanvulling van artikel 71 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (van de heren Hatry en Van Hooland);

Complétant l'article 71 du Code des impôts sur les revenus (de MM. Hatry et Van Hooland);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

Betreffende de uitoefening van de kinesitherapie (van de heren Gevenois en Taminiaux);

Relative à l'exercice de la kinésithérapie (de MM. Gevenois et Taminiaux);

— Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Betreffende de uitoefening van de logopedie (van de heren Gevenois en Taminiaux);

Relative à l'exercice de la logopédie (de MM. Gevenois et Taminiaux);

— Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Tot verhoging van de strafrechtelijke doelmatigheid van de wetten en decreten inzake milieubescherming, natuurbehoud en zuivering van afvalwater (van de heer Taminiaux c.s.);

Augmentant l'efficacité pénale des lois et décrets en matière de protection de l'environnement, de conservation de la nature et d'épuration des eaux usées (de M. Taminiaux et consorts);

— Verwezen naar de verenigde commissies voor de Justitie en voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Renvoi aux commissions réunies de la Justice et de la Santé publique et de l'Environnement.

Waarbij aan de gemeente Boussu de titel van stad wordt verleend (van de heer Gevenois);

Accordant le titre de ville à la commune de Boussu (de M. Gevenois);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Tot wijziging van de wet van 12 juni 1930 tot oprichting van een Muntfonds (van de heer Loones);

Modifiant la loi du 12 juin 1930 portant création d'un Fonds monétaire (de M. Loones);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

Houdende wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen in verband met het onderhoudsgeld (van de heer Schiltz);

Modifiant le Code des impôts sur les revenus en ce qui concerne les pensions alimentaires (de M. Schiltz);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

Tot wijziging van het koninklijk besluit van 6 februari 1970 tot regeling van de organisatie en de werking der raden van de Orde van geneesheren (van de heer Lenfant);

Modifiant l'arrêté royal du 6 février 1970 réglant l'organisation et le fonctionnement des conseils de l'Ordre des médecins (de M. Lenfant);

— Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde van geneesheren (van de heer Lenfant);

Modifiant l'arrêté royal n° 79 du 10 novembre 1967 relatif à l'Ordre des médecins (de M. Lenfant);

— Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Houdende wijziging, inzake arbeidsrecht en sociale zekerheid, van de regels voor de aangifte van de arbeidsongeschiktheid (van de heer Lenfant);

Modifiant, en matière de droit du travail et de sécurité sociale, les modalités de déclaration de l'incapacité de travail (de M. Lenfant);

— Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Tot regeling van de verplichte inenting tegen rode hond (van de heer Lenfant);

Organisant la vaccination obligatoire contre la rubéole (de M. Lenfant);

— Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

Betreffende de openbaarheid van de administratieve stukken (van de heer Lenfant);

Relative à la publicité des documents administratifs (de M. Lenfant);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Tot instelling van een nationale dienstplicht (van de heer Lenfant);

Créant un service national (de M. Lenfant);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Houdende fiscale maatregelen ten voordele van de gezinnen (van de heer Lenfant);

Portant des dispositions fiscales en faveur de la famille (de M. Lenfant);

— Verwezen naar de commissie voor de Financien.

Renvoi à la commission des Finances.

Tot wijziging van artikel 39 van de arbeidswet van 16 maart 1971 en tot wijziging van artikel 61quinquies van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (van de heer Lenfant);

Modifiant l'article 39 de la loi du 16 mars 1971 sur le travail et l'article 61quinquies de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité (de M. Lenfant);

— Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Tot wijziging van de artikelen 346, 348 en 370 van het Burgerlijk Wetboek betreffende de adoptie en tot aanvulling van hoofdstuk XIII houdende overgangsbepalingen van de wet van 31 maart 1987 tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de afstamming (van de heren Lenfant en de Seny);

Modifiant les articles 346, 348 et 370 du Code civil relatifs à l'adoption et complétant le chapitre XIII contenant les dispositions transitoires de la loi du 31 mars 1987 modifiant diverses dispositions légales relatives à la filiation (de MM. Lenfant et de Seny);

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Tot wijziging van artikel 350 van het Burgerlijk Wetboek inzake adoptie (van de heren Lenfant en de Seny);

Modifiant l'article 350 du Code civil relatif à l'adoption (de MM. Lenfant et de Seny);

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Tot wijziging van de artikelen 1226 en 1228 tot 1233 van het Burgerlijk Wetboek en tot opheffing van artikel 1152 van hetzelfde wetboek (van de heer Cerexhe);

Modifiant les articles 1226 et 1228 à 1233 du Code civil et abrogeant l'article 1152 du même code (de M. Cerexhe);

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Tot wijziging van de artikelen 1582, 1583 en 1589 van het Burgerlijk Wetboek (van de heer Cerexhe);

Modifiant les articles 1582, 1583 et 1589 du Code civil (de M. Cerexhe);

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Betreffende de instelling, de organisatie, de bevoegdheid en de werkwijze van de administratieve rechtbanken (van de heer Cerexhe);

Relative à la création, l'organisation, la compétence et le fonctionnement des tribunaux administratifs (de M. Cerexhe);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Tot wijziging van de artikelen 727 en 730 van het Burgerlijk Wetboek (van de heer Cerexhe);

Modifiant les articles 727 et 730 du Code civil (de M. Cerexhe);

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Tot wijziging van artikel 1288, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek (van de heer Cerexhe);

Modifiant l'article 1288, 3°, du Code judiciaire (de M. Cerexhe);

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Tot wijziging van artikel 270 van de nieuwe gemeentewet (van de heren Cerexhe en Flagothier);

Modifiant l'article 270 de la nouvelle loi communale (de MM. Cerexhe et Flagothier);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Tot opheffing van artikel 12, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State (van de heren Cerexhe en Wintgens);

Abrogeant l'article 12, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat (de MM. Cerexhe et Wintgens);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Tot aanvulling van artikel 176 van het Kieswetboek (van de heer Loones);

Complétant l'article 176 du Code électoral (de M. Loones);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Tot wijziging van artikel 56 van de gemeentekieswet (van de heer Appeltans);

Modifiant l'article 56 de la loi électorale communale (de M. Appeltans);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Betreffende de vaststelling van het aantal schepenen en de voordracht van de burgemeester (van de heer Valkeniers);

Relative à la détermination du nombre des échevins et à la présentation du bourgmestre (de M. Valkeniers);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Tot wijziging van de artikelen 3 en 8 van de op 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (van de heer Valkeniers);

Modifiant les articles 3 et 8 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966 (de M. Valkeniers);

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Tot vaststelling van de minimum vereisten inzake de gelijkwaardigheid van de diploma's uitgereikt in het onderwijs voor sociale promotie en de diploma's uitgereikt in het onderwijs met volledig leerplan (van de heer Wintgens);

Fixant les conditions minimales d'équivalence entre les diplômes délivrés dans l'enseignement de promotion sociale et les diplômes délivrés dans l'enseignement de plein exercice (de M. Wintgens);

— Verwezen naar de commissie voor het Onderwijs en de Wetenschap.

Renvoi à la commission de l'Enseignement et de la Science.

Tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 augustus 1963 betreffende het behoud van het normaal loon van de werklieden, de dienstboden, de bedienden en de werknemers aangeworven voor de dienst op binnenschepen, voor afwezigheidsdagen ter gelegenheid van familiegebeurtenissen of voor de vervulling van staatsburgerlijke verplichtingen of van burgerlijke opdrachten (van mevrouw Maes);

Modifiant l'arrêté royal du 28 août 1963 relatif au maintien de la rémunération normale des ouvriers, des travailleurs domestiques, des employés et des travailleurs engagés pour le service des bâtiments de navigation intérieure pour les jours d'absence à l'occasion d'événements familiaux ou en vue de l'accomplissement d'obligations civiques ou de missions civiles (de Mme Maes);

— Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires sociales.

Tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde ten behoeve van de automobielsector (van de heer Hatry);

Modifiant le Code de la taxe sur la valeur ajoutée en faveur du secteur de l'automobile (de M. Hatry);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

Betreffende de afschaffing van de verplichte storting van een voorschot voor een bepaalde categorie van BTW-plichtigen (van de heer Hatry);

Relative à la suppression du paiement obligatoire d'un acompte pour une certaine catégorie d'assujettis à la TVA (de M. Hatry);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

Tot aanvulling van artikel 119 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen om het risicodragend kapitaal opnieuw aantrekkelijk te maken (van de heer Hatry);

Complétant l'article 119 du Code des impôts sur les revenus en vue de relancer le capital à risque (de M. Hatry);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

Tot wijziging van artikel 54 van het Wetboek van de successierechten (van de heer Hatry);

Modifiant l'article 54 du Code des droits de succession (de M. Hatry);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

Tot wijziging van de artikelen 45 en 188 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, voor zover betreft de aftrekbaarheid van de onroerende voorheffing (van de heer Hatry);

Modifiant les articles 45 et 188 du Code des impôts sur les revenus, au sujet de l'imputation du précompte immobilier (de M. Hatry);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

Houdende instelling van de bevrijdende onroerende voorheffing (van de heer Hatry);

Instaurant le précompte immobilier libératoire (de M. Hatry);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

Houdende wijziging van artikel 10, §§ 1 en 2, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (van de heer Hatry);

Modifiant l'article 10, §§ 1er et 2, du Code des impôts sur les revenus (de M. Hatry);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

Betreffende de politierechtbanken (van de heer Arts);

Relative aux tribunaux de police (de M. Arts);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

Houdende wijziging van de procedures tot echtscheiding (van de heer Lallemand c.s.);

Modifiant les procédures en divorce (de M. Lallemand et consorts);

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

B. Voorstellen van resolutie:

Stekkende om de regering aan te zetten een onderzoek in te stellen naar de toepassing van euthanasie in België, de bevolking voor te lichten over de ware stand van zaken, de oorzaken te bestuderen, concrete maatregelen voor te stellen die dit euvel kunnen verhelpen, dit alles met het oog op de volstrekte eerbiediging van het menselijk leven (van de heer Lenfant);

B. Propositions de résolution:

Visant à inciter le gouvernement à examiner le problème de la pratique de l'euthanasie en Belgique, à informer la population sur la situation réelle, à en étudier les causes, à proposer des mesures concrètes pour y remédier, et ce, en vue du respect absolu de la vie humaine (de M. Lenfant);

— Verwezen naar de verenigde commissies voor de Justitie en voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Renvoi aux commissions réunies de la Justice et de la Santé publique et de l'Environnement.

inzake de opzegging van het verdrag nr. 89 betreffende de nachtarbeid (van mevrouw Harnie).

Concernant la dénonciation de la Convention n° 89 sur le travail de nuit (de Mme Harnie).

— Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires sociales.